

NEL VERSCHOOR VAN DER VLIS

er zijn
ook
anderen

ER ZIJN OOK ANDEREN

NEL VERSCHOOR-VAN DER VLIS

ER ZIJN OOK ANDEREN

Illustraties van J. Kothuis

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

I

Nardi van Meerlen zit op haar kamer achter het kleine bureau.

Ze heeft de ellebogen op het vloeiblad gezet en kijkt peinzend over haar boeken heen naar buiten.

Het regent hard, het asfalt van de drukke rijweg ligt nat en spiegelen voor haar.

Ze zou een heel eind willen lopen in de avond en in de regen, maar ze is nog lang niet klaar met haar werk. Na dit vak moet ze er nog drie. Ze zucht even, slaat een bladzij om en kijkt toch weer naar buiten. Ze kan er haar gedachten onmogelijk bijhouden vanavond.

Wat heeft vader toch de laatste dagen. Of verbeeldt ze het zich maar? Waarom is hij vanavond veel vroeger thuisgekomen dan hij had gezegd? En waarom hoorde hij aan tafel nauwelijks wat ze hem vroeg? Dat is immers nooit zo. Dat is immers niets voor haar vader?

Ze luistert naar de stemmen beneden. De huiskamer ligt hier net onder. Juffrouw Hogenboom, de huishoudster, is er nog. Nardi kijkt op het klokje, dat vlak voor haar staat. Acht uur. Juffrouw Hogenboom zal zo wel verdwijnen. Zou zij daarna naar beneden gaan en vragen of er iets bijzonders is? Maar als er wat was, zou vader het toch gezegd hebben?

Haar ogen dwalen weer naar de natte rijweg beneden haar. Vader heeft vaak gezegd dat ze met haar rug naar het raam moet gaan zitten. Maar ze is zo aan het drukke verkeer gewend, dat ze er best bij werken kan. Alleen vanavond niet . . .

Een tram ratelt voorbij, remmen knarsen, een rij auto's mindert vaart. De brug is zeker weer dicht.

Maar ze vergeet die brug, die auto's en die tram onmiddellijk weer. Haar ogen rusten op de foto van haar moeder, die vlak naast het bureautje hangt. De meisjes op school begrijpen niet dat ze die foto zo dicht bij zich wil hebben, nu haar moeder al zoveel jaren geleden gestorven is. Maar die meisjes weten niet wat het is om geen moeder te hebben. Ze begrijpen niet dat ze iets van moeder heel dicht bij zich wil houden.

Haar ogen dwalen weer door de kamer.

Ze denkt: Wat zou het heerlijk zijn als moeder nu even naar boven kwam, als ik dan kon vragen wat er is met vader . . . Moeder zou dat natuurlijk al lang weten.

Iets meer naar rechts in de kamer hangt een andere foto. Het is er een van een beeldhouwwerk, dat ze twee jaar geleden met vader in Parijs heeft gezien. „De hand Gods” staat eronder.

Ze denkt aan de middag toen ze met vader in het museum was en hij haar het beeldhouwwerk heeft aangewezen.

Een hand was het en in die hand een mensenpaar. „De hand van God,” had vader gezegd, „die het hele mensenleven omsluit. Vind je het niet prachtig?”

Later had vader deze foto gekocht. Ze heeft hem op haar kamer gehangen, dicht bij die van moeder. Ergens is het net of die twee foto's bij elkaar horen.

Beneden slaat met een zachte klap de voordeur dicht.

Nardi zit opeens rechter. Juffrouw Hogenboom is dus weggegaan. Zou ze naar beneden lopen en vragen . . .

Meteen hoort ze vader de kamer uitgaan, de gang inlopen. Ze hoort zijn stem onder aan de trap: „Nardi, kom je even?”

„Ja,” roept ze, „ik kom.”

Ze schuift de stoel snel achteruit, vergeet al haar boeken en is zo de trap af.

Haar vader zit alweer in zijn stoel bij de haard.

Nardi laat zich neervallen in de andere fauteuil er vlak tegenover en kijkt hem aan.

„U bent zo vroeg, vader. Is er iets . . . iets naars toch niet?”

Ze kijkt gespannen naar zijn anders opgewekt gezicht, dat nu een beetje zorgelijk staat.

„Nou . . . ja . . . iets naars. Eigenlijk wel een beetje. Niet om te schrikken, kind. Ik had het je verleden week al moeten vertellen, maar ik hoopte aldoor nog dat het overging.”

„Moet u op reis?”

Ze heeft het meteen begrepen. Het is niet de eerste keer dat haar vader een opdracht krijgt om naar het buitenland te gaan. Alle keren heeft hij er nog een ander voor gevonden.

„Ja, ik moet nu werkelijk weg. Er is niets meer aan te doen. Het is trouwens een mooie opdracht. Na de dood van moeder heb ik altijd geprobeerd hier te blijven, dat weet je wel. Maar nu moet ik naar New York.”

„Voor hoelang, vader?”

Haar stem klinkt vreemd hoog, anders dan anders. Ze wil niet kinderachtig zijn, echt niet. Maar het is wel moeilijk om hier alleen achter te blijven met juffrouw Hogenboom. Als ze nog een moeder had, net als de meisjes op school . . .

„Niet zo heel lang, twee of drie maanden, of daar tussenin. Ik hoop twee maanden. Het is een mooie opdracht, maar ik vind het toch vervelend, vooral voor jou . . .”

„Och vader” – ze staat op en geeft hem een kus ergens op zijn dikke grijze haardos – „het komt . . . dat komt immers wel goed. Blijf ik hier met juffrouw Hogenboom?”

Mijnheer Van Meerlen schudt zijn hoofd en slaat zijn knieën over elkaar. Hij zucht even, blij dat het hoge woord er nu maar uit is.

„Nee Nardi, nee, dat toch maar niet. Dat leek me echt te eenzaam voor je. Je bent toch al veel te veel alleen. Ik heb een adres gevonden, een uitstekend adres, denk ik.”

Nardi kijkt haar vader opeens heel recht en gespannen aan.

„O nee maar, vader, en dat alles zonder dat ik er iets van wist!”

Hij knikt en lacht tegen haar. „Ja, ik ben er even heen geweest. Ik wilde eerst weten of er werkelijk plaats was, begrijp je. Als we in de stad familie hadden, was het gemakkelijker geweest. Ze wonen allemaal te ver, je moet natuurlijk op je eigen school blijven.”

„Toe, vader, vertel es gauw.”

„Ja, je bent natuurlijk verschrikkelijk nieuwsgierig, dat is te begrijpen. We rijden 's zomers nogal eens naar Zeewijk, je weet wel.”

Nardi knikt. Ze denkt aan het stranddorp dicht bij hun stad, waar ze 's zomersavonds wel eens naar toe rijden, omdat ze allebei dol zijn op de zee.

„We hebben wel es samen staan kijken naar dat grote huis op het verste duin, weet je wel?”

Ze knikt, ja, dat weet ze wel. Een glazen huis met een strodak. Het ligt hoog en heel alleen op een duintop.

„Dat is, ja, hoe zal ik het noemen: een soort pension voor de jeugd. Twee dames leiden dat pension, twee vroegere verpleegsters. Een van die twee is een paar maanden geleden geëmigreerd. De nieuwe verpleegster die er bij gekomen is, is nog een achterlicht van me. Ze heet net als jij Bernardine, grappig, hè? Ik had dat gehoord en was van plan er met jou eens te gaan kijken. En nu, met die reis, schoot het me ineens te binnen. Ik ben gisteren even op bezoek geweest. Ze hadden plaats genoeg vertelden ze. Het is er bijzonder aardig in huis.”

Nardi geeft geen antwoord, ze knikt en denkt na. Het is alles zo vreemd plotseling. Ze kijkt naar buiten, een tram ratelt weer voorbij, een rij auto's zoeft langs. De brug zal wel weer open zijn, denkt ze.

„Ze hebben altijd kinderen in huis, die tijdelijk ondergebracht moeten worden, omdat de ouders bijvoorbeeld op reis moeten. Soms grote, soms kleine. 's Zomers hebben ze er gasten bij, ook kinderen, die aan zee willen zijn. Nu is het er rustig.”

Nardi knikt weer. Ze loopt naar het raam.

Nardi's vader staat op, komt naast zijn dochter staan en kijkt ook naar de drukke rijweg.

„Het zal natuurlijk heel vreemd voor je zijn,” zegt hij ongelukkig, „maar het huis ligt er mooi, het is luxueus ingericht. Je krijgt een schitterende kamer met een prachtig uitzicht. Ik kon het niet langer tegenhouden. Ik moet ook aan mijn positie denken.”

Ze keert haar gezicht vol naar hem toe en zegt: „O natuurlijk, vader, dat begrijp ik immers wel.”

Ze staan daar samen en kijken naar buiten, omdat ze geen van tweeën weten wat nu verder te zeggen. Wat is er te zeggen?

Haar vader gaat weg, moeder heeft ze niet meer. En ze zal alleen

zijn. Ze keert zich om, kijkt haar vader even schuw aan.

„Ik geloof dat ik nu maar naar boven ga. Ik heb nog zoveel te doen. Nog zeker drie vakken . . .”

Ze is de kamer al uit, de trap op naar boven.

Beneden trekt haar vader de gordijnen dicht. Hij houdt er niet van 's avonds met open gordijnen te zitten.

Hij zucht en kijkt naar de foto van Hilde, zijn vrouw, dezelfde foto die Nardi boven heeft hangen. Het is verschrikkelijk dat hij zijn vrouw niet meer heeft en het kind geen moeder. Het is een slag die hij nooit te boven zal komen.

Je moet weer trouwen, zeggen de mensen op het bedrijf. Dan glimlacht hij maar een beetje. Je kunt het niet uitleggen aan een ander dat je zóveel van iemand gehouden hebt, dat die nooit vervangen kan worden.

Maar het kind . . . ja, het kind . . . zijn dochter, die Nardi van hem. Een kind is ze eigenlijk al niet meer met haar veertien jaren. Maar zo jong toch, zo heel erg jong. Veel te jong om geen moeder te hebben. Nardi kan heel hartelijk en lief zijn, maar ze kan ook heel driftig uitvallen. En wat veel erger en veel moeilijker is, ze kan zich opsluiten met haar verdriet, er geen woord over zeggen en heel alleen zitten tobben. Hij weet het wel.

Hij kijkt weer naar de foto aan de wand. Hilde, zijn vrouw, bezat zo'n grote liefde voor bloemen en dieren. Dat heeft Nardi van haar moeder geërfd. Hij weet zeker dat ze het uitzicht van het hoge huis op het duin prachtig zal vinden. Maar ja . . .

Boven is Nardi achter haar bureautje geschoven, haar hand ligt op het boek. Maar na een kwartier houdt ze op met werken. Haar gedachten tuimelen telkens door elkaar. Ze gaat vroeg naar bed. Ze zal de wekker op vijf uur zetten, dan maakt ze morgenochtend haar huiswerk wel af. Ze is meteen bij de trap, zegt welterusten om een hoek van de kamerdeur en is zo weer boven.

Het is een veilig en heerlijk gevoel dat de huiskamer net onder haar kamer is.

Bijna elke avond is vader thuis. Als hij er niet is, blijft juffrouw Hogenboom tot hij terugkomt van zijn vergadering. Dat heeft va-

der zo met haar afgesproken. Juffrouw Hogenboom is goed voor haar. Maar het is moeder niet.

Ze begint zich uit te kleden, trekt snel de blauwe jumper over het hoofd. Tien minuten later ligt ze in bed, de gordijnen hangen opengeschoven.

Daar hield moeder ook zo van, heeft vader vaak verteld. Ze wilde altijd open gordijnen en een mooi uitzicht. Ze is zelf te jong geweest toen moeder stierf om dat nu te kunnen weten. Het is al zeven jaar geleden.

Nardi houdt ervan het licht van de lantaren te zien en de snelle flitsen van de voorbijzovende auto's. In het halfdonker kan ze vaag de foto van moeder zien. Als ze naar het huis op de duinen gaat, neemt ze hem mee. En die andere, „de hand Gods”, ook. Omdat die twee nu eenmaal bij elkaar horen.

Ze legt de handen achter het hoofd. Hoe is dat als je je moeder nog hebt? Brengt ze je 's avonds naar bed als je veertien bent? Nee, ze zal je niet meer naar bed brengen misschien. Maar zou ze niet even komen kijken als je erin lag? Nu bijvoorbeeld?

Weer ratelt een tram voorbij, een lelijk geluid in de avond.

Een regenvlaag slaat meteen daarop tegen het raam.

Twee maanden, denkt ze, dat gaat nog . . . drie is wel lang. Vader had het maar meteen moeten zeggen, hij had er niet de hele week mee moeten blijven lopen.

Ze moet even zachtjes lachen. Alsof zij het altijd meteen zegt wanneer er iets moeilijks is. Ze is immers net als vader, ze wil ook altijd alles zelf uitdenken. Moeder niet . . . Ze wil eigenlijk liever op moeder lijken. Iedereen hield van haar, vertelt vader dikwijls, omdat ze zo lief en zo eerlijk was. Zo driftig als zij zal moeder wel niet geweest zijn.

Haar gedachten dwalen naar het huis op de duinen. Vader vertelde dat ze een mooie kamer zou krijgen met een prachtig uitzicht. Ja, ja, dat is natuurlijk wel fijn. Maar ze zou liever hier blijven en naar de drukke rijweg kijken en dan weten dat vader beneden zat of in elk geval 's avonds naar huis kwam.

Die ene dame in het huis is een achternicht van vader. Wat is die dan eigenlijk van haar? Ze gaat rechtop in bed zitten. Ze denkt:

Ik zou graag heel gauw willen zien waar ik terechtkom. Weet je wat? Ik zal vragen of vader even opbelt naar het huis. Ik wil er gaan kijken voor ik er echt heenga. Dat zullen ze immers wel goed vinden. Morgen bijvoorbeeld.

Nee, morgen niet natuurlijk, dan heeft ze acht lessen. Overmorgen, dan hebben ze een vrije middag. Dan gaat ze op de fiets. Ze wil er alleen heen, zo ver is het niet. Ze zal ook wel met de fiets naar school gaan als het goed weer is. Ze hoopt maar dat er een paar leuke kinderen zijn, grote of kleine, dat geeft niet, maar dan duren die maanden niet zo lang.

Ze wordt opeens een beetje bitter en opstandig. Waarom moet nu uitgerekend háár vader weg? Ze duwt haar hoofd diep in het kussen. Ze moet gaan slapen. Ze moet om morgen denken, om haar repetities. Mijnheer Fijn van Draat heeft aangekondigd dat die al meetellen voor het kerstrapport.

Onder haar raam remt scherp een auto, een portier slaat dicht. Beneden gaat de bel over, ze hoort haar vader naar de voordeur lopen. Het is mijnheer Van Gasteren, die vlak bij hen woont. Ze

kent zijn zware, heel donkere stem wel. Hij komt zeker schaken, daar houdt vader zo van.

Ze trekt de dekens hoog in haar hals, haar gedachten dwalen weer naar het huis op het hoge duin.

De volgende morgen als de wekker gaat, is ze meteen klaar wakker. Ze wast zich langdurig met ijskoud water, schuift achter haar bureautje, zet de tanden op elkaar en begint te werken. Telkens als het huis op de duintop tussen de regels verschijnt, schuift ze het resoluut weg en werkt verder.

Het is precies acht uur als juffrouw Hogenboom voorzichtig om een hoekje van de deur kijkt.

Nardi steekt een hand op: „Komt u maar, ik ben al lang aan het werk, van vijf uur af.”

„Maar kind toch, van vijf uur af?”

Nardi kijkt op in het vriendelijke gezicht van juffrouw Hogenboom: „Gisteravond had ik geen zin meer.”

„Heeft je vader gisteravond verteld dat hij wegmoest?”

De vriendelijke ogen van juffrouw Hogenboom kijken een beetje bezorgd naar Nardi. Ze heeft een moederlijk gevoel voor het kind. Maar Nardi is zo weinig vertrouwelijk, je kunt soms geen woord uit haar krijgen. Zie je wel, ze praat niet over zichzelf, maar vraagt meteen: „Waar gaat ú eigenlijk naar toe?”

Ze lopen samen de gang door, de trap af naar beneden.

„Ik ga een paar maanden op familiebezoek. En jij gaat naar dat mooie huis op het duin, hè?”

Nardi knikt. Ze lopen samen de kamer in. Haar vader is er al. Ze schuiven aan tafel. De havermout staat warm en dampend op de elektrische plaat.

Ze heeft daar nooit veel trek in, maar nu wel. Ze is al zo lang op vanmorgen.

„Zullen we beginnen?” vraagt haar vader.

Ze vouwen hun handen. Als elke morgen vraagt haar vader een zegen voor de nieuwe dag. Wat zal het vreemd zijn als ze weken lang die vertrouwde stem niet hoort. Een donkere stem heeft vader, al is die niet zo donker als de stem van mijnheer Van Gasteren.

Hoe zou het in dat huis op het duin gaan 's morgens, denkt ze. Niet vragen maar, ze wil er níet over praten.

Een kwartier later slaat haar vader de voordeur achter zich dicht, haalt de wagen uit de garage en rijdt weg. Hij moet een kwartier eerder op zijn kantoor zijn dan Nardi op haar school. Bovendien moet hij de andere kant op.

Ze talmt nog even in de kamer en zoekt haar boeken bij elkaar. Dan loopt ze ook naar buiten en rijdt haar fiets de garage uit. Ze slingert de boekentas over haar schouder, zwaait naar juffrouw Hogenboom en is de hoek om.

Ze merkt nu pas hoe hard het waait. Haar lange blonde haar wappert als een kleine vlag achter haar aan.

II

Het is donderdagmiddag, halfdrie. Nardi staat in de kamer en kijkt naar buiten. Het is tijd om weg te gaan. Vader heeft het huis opgebeld en ze mag vanmiddag om drie uur even komen kennis maken. Ze talmt nog in de kamer. Ze wil het eigenlijk niet weten, maar ze is altijd bang voor nieuwe dingen.

O, kom, ze moet niet zo kinderachtig zijn, ze is geen klein kind meer.

Maar ze blijft staan en kijkt de tuin in, die met alle warme herfstkleuren mooier lijkt dan ooit. Ze moet vanavond wat takken verzamelen voor de grote pul op de grond in de huiskamer. Het kan nog net. Met een paar weken is alles voorbij, dan zal er nergens meer iets te vinden zijn.

Dat weet ze toch nog wel van moeder, al is het lang geleden en was ze pas zeven jaar, dat weet ze nog wel, dat moeder altijd bloemen of bloeiende takken in huis had. Ze draait zich om en loopt de kamer uit naar buiten. Ze trekt de deur van de garage open, die een beetje klemt en haalt haar fiets naar buiten. Heerlijk op de fiets! Ze is er dol op om de wind langs haar oren te voelen, al waait het lang zo hard niet meer als gisteren.

Juffrouw Hogenboom staat bij de keukendeur.

„Ga je op de fiets? Is het niet te koud?”

„O nee, welnee, heerlijk, die wind!”

Nardi steekt een hand op en rijdt langs de zijkant van het huis. Bij de rijweg staat ze even te wachten tot er gelegenheid is om over te steken, springt dan met een zwaai op haar fiets en schiet een zijlaan in. Ze weet de weg wel.

Er trekt een frons tussen haar ogen. Ja, ze weet de weg wel. 's Zo-

mersavonds rijden ze vaak naar de duinen. Dan zitten ze op het grote terras van het Strandhotel, het enige hotel dat het dorp bezit. Vader neemt zijn krant mee en zij gaat, als het enigszins kan, een halfuur zwemmen. Ze hebben dan samen wel zitten kijken naar dat grote huis met zijn strodak. Natuurlijk heeft ze er nooit echt opletten naar gekeken. Nu zou ze dat anders doen.

Ze denkt weer aan haar vader, die mee wilde gaan. Nee, ze gaat liever alleen. Ze trekt de kraag van haar jas hoog in haar hals. Jufvrouw Hogenboom heeft gelijk, het is behoorlijk koud. Je denkt al aan ijs met die wind, aan schaatsen en sneeuw. Toch wel heerlijk, de winter.

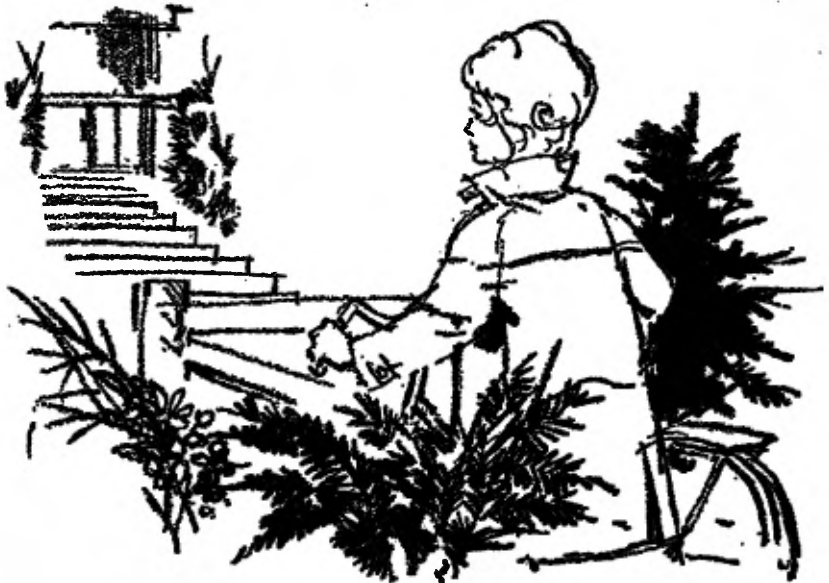
Ze rijdt nu de zee weg op. Het drukke verkeer ligt achter haar. Wat zijn de bomen langs de weg mooi, diep rood en goud. De bladeren dwarrelen met horden tegelijk naar de grond. Volgende week zal er geen blad meer aan de bomen zijn als die wind zo te keer blijft gaan. Volgende week . . .

In de verte ziet ze het kleine Zeewijk al liggen. Ver is het niet. Als het goed weer is, kan ze gemakkelijk met de fiets naar school.

Ze moet even lachen in zichzelf. Vader heeft nauwkeurig uitgelegd hoe ze bij „De Duintop” komen moest. Hij kan dan zo echt denken dat ze nog heel klein is, dat ze nog niets zelf kan vinden. Maar leuk bezorgd is het wèl.

Als ze langs de grote kerk rijdt en daarna links afslaat, netjes op aanwijzing van haar vader, ziet ze het huis meteen al liggen. Ze stapt van de fiets en loopt tot onder aan dat hoge duin. Ze kijkt naar het ruwhouten hek, dat wijd open staat en naar de brede plavuizen, die naar een roodstenen trap leiden. Ze kijkt langs die trap omhoog. Het huis ligt er werkelijk heel mooi, het is zelf ook prachtig, het heeft grote ramen naar alle kanten. Wat moet er boven een fijn uitzicht zijn, wat zul je daar de zon geweldig mooi zien ondergaan. Een haag van dennen en sparren loopt achter het huis om, alleen de voorkant is volkomen vrij.

Ze zet haar fiets beneden aan de binnenkant van het hek en zucht even. Waarom is ze toch altijd bang voor vreemde dingen, voor onbekende mensen? Ze vindt het moeilijk nu alleen die hoge trap op te gaan en daar dan aan te bellen. Als er nu maar kinderen in

het huis zijn! Eigenlijk zou ze om willen keren en terugrijden naar huis, al is daar alleen juffrouw Hogenboom maar om haar op te wachten. Had ze toch samen met vader moeten gaan? Och onzin, natuurlijk niet, niet zo kinderachtig doen, ze is geen tien jaar meer. Ze staat onder aan de stenen trap en kijkt nog steeds naar het huis. Het lijkt leeg en uitgestorven alsof het zijn winterslaap houdt. Er is niemand te zien. Is er nu niemand die voor het grote raam naar haar uitkijkt en op haar wacht? Ja, wat wil ze eigenlijk?

Ze zullen in dit huis wel wat anders te doen hebben dan naar haar uit te kijken. Ze moet zich niet zo aanstellen.

Maar terwijl ze de trap opklimt, trekt haar mond verdrietig omhoog. Ze denkt opstandig: Waarom moet ik naar wildvreemde mensen, die ik niet eens wil leren kennen. Ik zou liever . . .

En dan breken die gedachten plotseling af, want hoog boven haar hoofd gaat een deur open, een hartelijke stem roept: 'Kom boven, Nardi. Ik heb al een paar keer naar je uitgekeken. Ik hoef niet te vragen of jij Nardi van Meerlen bent, je lijkt sprekend op je moeder.'

Ze klimt als een hinde de laatste treden omhoog en staat voor een

kleine dame met donker haar, een vriendelijk gezicht en bijzonder lichte ogen.

Vaders ogen, moet ze denken. Dan staat ze al in de glazen hal, die enkel licht en zon is. Haar hand ligt in die van de kleine dame, die opeens zo vreemd niet meer lijkt, omdat ze vaders ogen heeft en vast en zeker die achternicht moet zijn.

Ze zegt: „Hang vlug je jas op, Nardi, het is echt koud met die noordenwind. Je bent op de fiets, hè? We kruipen gauw bij het haardvuur. Drie uur is een rustige tijd in ons drukke huis.”

Haar jas hangt er al. De kapstok is hoog en breed met vrolijke tinten van groen en bronsbruin.

Ze gaan een glazen deur door naar de grote kamer aan de voorkant. Ze denkt: Het huis kon ook wel „het glazen huis” heten! Met een vergeet ze die gedachte, want ze moet wel rondkijken in die grote zit-eetkamer met de lage banken langs het raam en het vlammend vuur in de open haard er tegenover. Een stroom van licht valt naar binnen; het huis is met de voorkant op het zuidwesten gebouwd. Die zon lijkt wel met het licht van dat haardvuur om de overwinning te vechten.

De kamer is zo warm en licht, dat ze zich verrast omdraait naar de dame die haar heeft ontvangen.

„Wat een fijne kamer!”

„Ja, hè? Dat vinden wij ook elke dag weer. Kruip maar gezellig in dat stoeltje bij het vuur, dan kun je toch naar buiten kijken. Ik ga zo wat warmes halen. We hebben ons nog niet eens netjes aan elkaar voorgesteld, al kan ik dan in de verte wel zien dat jij Nardi bent. Ik ben tante Dine, je vader zal wel verteld hebben dat ik nog een beetje familie van je ben. De tweede tante is tante Loes. Kijk maar niet verbaasd om dat woord „tante”. We dachten dat we het zo het beste hadden opgelost. Tante Loes en de vorige leidster zijn beiden verpleegster geweest, dus eigenlijk waren ze gewend aan het woord „zuster”. Maar ze vonden het hier voor de kinderen zo ziekenhuisachtig klinken. „Juffrouw” vonden ze te stijf en dus hebben ze zichzelf tot „tante” gepromoveerd. En ik ben dus de nieuwe tante sinds een paar maanden. Nog iets, Nardi. Misschien heeft je vader het verteld, ik heet net als jij „Bernar-

dine". Jij heet naar je grootmoeder, ik heet ook naar haar, alleen was zij van mij een oudtante. Zo, en nu ben ik even uitgepraat. Je weet nu meteen dat ik een „tante” ben met behoorlijk wat spraakwater. Ik kom zo terug, houd je van een kop warme chocola?"

En dan zit Nardi alleen in de grote glazen kamer met al dat licht van buiten en de laaiende vlammen van het houtvuur. Ze springt overeind, loopt naar het raam en kijkt verrukt naar de golvende duinen en de witte branding van de zee daarachter. Zo schitterend heeft ze het zich niet kunnen indenken. En die nieuwe tante lijkt heel gezellig en al bijna niet vreemd meer. Leuk is diezelfde naam Bernardine. Tante Dine!

De deur gaat alweer open. Ze zijn hier blijkbaar gewend vlug en vaardig de dingen af te handelen. Tante Dine komt met een blaadje binnen. Twee koppen dampende chocola worden op de lage tafel gezet, een blik met droge cakes ernaast. Ze lacht als ze Nardi voor het raam ziet staan: „Ja, wat een uitzicht, hè? Daar krijg je nooit genoeg van. Jij hebt op je kamer boven hetzelfde uitzicht.”

Met een ruk draait Nardi zich om: „Echt waar? Mag ik het even zien?"

Tante Dine lacht hartelijk, ze heeft een aanstekelijke lach. „Ja natuurlijk, maar laten we eerst die chocola opdrinken, die heb ik niet voor niets goed heet gemaakt.”

Ze kruipen weer bij het haardvuur. Het smaakt haar heerlijk na de koude tocht. Vlak daarop gaan ze samen naar boven. Tante Dine doet een van de deuren op de gang open en laat Nardi voor- gaan.

De kamer is groot en vierkant, Nardi loopt meteen naar het raam. Ook hier, mooier nog dan beneden, golven de duinen voor haar ogen en schuimt de branding van de zee wit uit op het strand.

Ze gooit meteen een raam open.

Tante Dine komt naast haar staan.

„Je bent wel echt een kind van je moeder, Nardi. Weet je dat ze altijd het eerst naar de ramen liep? Dat ze eerst naar het uitzicht vroeg en dan ging kijken hoe het huis was?"

„Ja, ik weet het,” zegt Nardi. „Vader heeft het me dikwijls ver-

teld. Ik was zelf nog . . . nog te klein om het te zien . . . het is zo lang geleden.”

Haar stem is nu zo zacht en haar ogen hebben al het opstandige verloren. Met tante Dine is heel even iets van moeder op haar afgekomen.

Buiten zwaait het helmgras wild heen en weer, het wordt telkens plat tegen de duinen gelegd.

„Je moeder was een heel lieve vrouw, Nardi. Vroeger kwam ik veel bij haar. Daarna ben ik naar Amerika gegaan en heb haar wat uit het oog verloren. Maar we schreven elkaar toch bij tussenpozen. – Kom, we zullen die ramen dicht doen, de verwarming brandt hier wel, maar het is geen weer voor open ramen vandaag.”

Ze bekijken nu samen de kamer. Nardi ziet meteen waar ze de foto van moeder zal hangen en die andere van het beeldhouwwerk, „de hand Gods”.

„Kom Nardi, we gaan naar beneden, de kinderen zullen zo wel thuiskomen. Erg veel hebben we er in deze maanden nooit. Een tweeling is er, een jongen en een meisje, een groter meisje, wat ouder dan jij en een nog iets oudere jongen. En dan de baby's.” Midden in de gang staat Nardi stil: „De baby's?”

Tante Dine lacht, ze legt een vinger op de mond: „Kom maar even mee. Tante Loes verzorgt altijd onze baby's. We hebben er vier op het ogenblik. Kinderen van wie de vaders en moeders tijdelijk naar het buitenland moesten.”

Ze loopt de gang uit tot het eind en doet daar een deur open. Het eerste wat Nardi ziet, zijn vier wiegen op een rij. Dan komt tante Loes naar haar toe. Ze is veel groter en slanker dan tante Dine en heeft blijkbaar ook minder verhalen te vertellen.

Ze zegt vriendelijk: „En jij bent dus Nardi? Welkom bij ons. Kom je even naar onze baby's kijken? Ze moeten juist drinken.”

Tante Dine is alweer druk aan het vertellen: „Kijk Nardi, kijk hier eens. Dat is de grootste boef die erbij is. Okje van Druden, die kan een keel opzetten, dat de anderen ook mee gaan bleren. Daarnaast Aadje van Vleuten, ook een drukteschopper. Dit zijn twee meisjes: Riesje Hogerwerf en Mineke Rozelaar. Met die Mineke moeten we oppassen, anders zouden we haar echt verwennen.

Ze is zo zoet, ze heeft nog nooit gehuild. Ze laat de drie anderen rustig te keer gaan en ligt maar een beetje te lachen. Zo, we gaan naar beneden, jij komt straks ook wel, Loes.”

Maar Nardi wil nog even de baby's bekijken. Ze heeft eigenlijk nog nooit zo'n klein kindje van heel dichtbij gezien. En dan vier bij elkaar!

Ze buigt over de wiegjes. Ze denkt: Als ik zo'n schattig kindje had, zou ik het nooit alleen laten. Ja, dat kan ze gemakkelijk zeggen. Wat weet je van die ouders af? Misschien gingen ze ook liever niet, net als vader.

Ze loopt achter tante Dine aan, die al bij de trap staat te wachten. Weer valt het haar op dat de kamer beneden zo warm en licht is en zo gezellig ingericht. Ze neemt alles nu nog wat beter in zich op. Tegenover de ramen in de verste hoeken is aan de ene kant het haardvuur, in de andere hoek staat een ronde tafel met zeven stoelen er omheen. Tante Dine vindt dat er weinig zijn in dit huis, maar met de baby's mee zullen er dan toch elf zijn. Nou ja, zij is niets gewend natuurlijk met vader en juffrouw Hogenboom. Zij zijn altijd maar met z'n drieën.

„Daar komt de tweeling aan,” zegt tante Dine, „ik hoor ze hier al snateren. Het zijn me een paar druktemakers.”

Ze lopen samen naar het raam.

Er komen twee kinderen de buitentrapp ophollen, hand in hand. Ze zwaaien met de andere hand naar het grote raam. Nardi lacht. Een leuk stel lijkt het zo. Langs de rijweg ziet ze nog een meisje op het hek afkomen.

„Daar is Helga ook, Nardi, ze gaat haar fiets in de garage brengen, zag je haar?”

Tante Dine loopt meteen naar de deur van de hal en houdt de tweeling tegen. „Kalm aan, vrienden, eerst de jassen uit. Zo, prachtig, kom nu maar.”

Het meisje springt het eerst naar binnen. Ze stapt vrijmoedig op Nardi af: „Ha dag, ben jij Nardi? Tante Dine is echt een tante van jou, hè? Mogen wij wel eens op jouw kamer komen? Ja, hè?”

„Natuurlijk,” zegt Nardi. „Stel je voor. Als ik geen tijd heb, zet ik je er wel weer uit. Hoe heten jullie eigenlijk?”

De jongen staat nu voor haar, hij duwt het meisje op zij: „Wij heten Nienke en Foppe.”

Maar Nienke duwt op haar beurt Foppe weer op zij. Ze staat weer vlak voor Nardi: „Wij hebben ook een achternaam, hoor! Rienks. Niets leuk als je een tweeling bent, hij wil altijd de baas zijn.”

Foppe trekt Nienke verwoed achteruit: „Nietes, leugenaar, maar jij wilt . . .”

Tante Dine maakt meteen een eind aan het geschil. Ze wijst naar de bank bij het raam: „Zitten, jongens, jullie krijgen chocola.”

Nardi gaat met de tweeling op de houten bank bij het raam zitten. Tante Dine verdwijnt door een deur achter in de kamer, waar de keuken ligt. Op dat ogenblik gaat de glazen haldeur weer open. Nardi springt overeind. Helga komt binnen, Nardi blijft staan waar ze staat. Geboeid en een beetje bedremmeld kijkt ze naar het meisje, dat wat statig op haar afkomt en een hand uitsteekt.

„Mag ik me even voorstellen? Helga Lichtevoorde van de Woesteyne.”

„O ja . . .,” zegt Nardi, „Nardi van Meerlen.”

Verder weet ze eigenlijk niets te zeggen. Ze staat een seconde lang met die heel tengere hand van het meisje in de hare. Dan loopt ze langzaam naar de houten bank terug en zit weer naast de tweeling. Nog steeds geboeid en een beetje bedremmeld kijkt ze naar het meisje, dat een stoeltje bijtrekt en bij hen gaat zitten.

Tante Dine komt de kamer weer in. Ze knikt naar Helga en zegt: „Zo, ben jij er ook al? Ik zag je aankomen. Ik heb je chocola alvast maar meegebracht. Nu schieten we al op met de kennismaking, hè Nardi?”

Nardi knikt maar een beetje. Ze is blij dat tante Dine binnengekomen is, nu kan ze het meisje wat beter bekijken.

Ze heeft een opvallend smal en fijn gezicht. Knap . . . nee, knap kun je het eigenlijk niet noemen, wel heel bijzonder . . . maar een beetje . . . verwaand? Is het dat? Of is dat nu verbeelding? Hoe noemde ze zich, behalve Helga? Twee namen in ieder geval, dat

klonk nogal. Ze voelt zich opeens veel minder op haar gemak. Waarom zit die Helga eigenlijk zo verwaand te kijken, alsof ze mijlen boven iedereen verheven is en waarom kijkt ze naar de tweeling alsof die een paar insecten zijn? Iets in Nardi trekt zich plotseling terug. Wat verbeeldt dat kind zich eigenlijk?

Net op tijd denkt ze aan haar vader. Aan zijn waarschuwing die hij nogal eens herhaalt als ze zo teruggetrokken kan doen.

„Je trekt je zeker maar weer terug in je bolwerk,” zegt hij dan.

„Denk maar niet dat dat zo mooi is, Nardi.”

Nee, dat is het ook niet. Ze is nog niet binnen of ze zit alweer te kritiseren. Ze moet net doen als de tweelingen, die trekken zich niets van het kijken van Helga aan.

Tante Dine stoot haar lachend aan: „Je bent zo diep in gedachten verzonken, waar peins je over?”

Ze krijgt er een kleur van en weet niet goed wat ze zeggen moet.

Maar tante Dine is alweer met de tweelingen bezig.

Nardi let weer voorzichtig op Helga. Als die opeens haar kant uitkijkt, ziet ze dat het meisje mooie, rustige ogen heeft. Ze dacht dat ze bruin waren, maar ze zijn heel donkerblauw. Het is wel een apart meisje. De ring die ze aan haar vinger draagt, lijkt ook niet mis te zijn.

Nardi kijkt peinzend naar buiten en vergeet plotseling al haar gedachten over Helga, want door het raam ziet ze een negerjongen op het huis afkomen.

„Zo Nardi, en daar is de laatste. Jerry Drums, een Surinamer. Zijn vader maakt op het ogenblik een reis door Nederland om geld te verzamelen voor een groot ziekenhuis daar. Jerry is meegekomen om Nederland te leren kennen.”

Nardi geeft geen antwoord. Voor de tweede keer is ze geboeid, maar op een heel andere manier.

Rustig en naar het lijkt bijna voorzichtig komt deze Jerry lang en recht de roodstenen trap op naar het huis. Hij kijkt een ogenblik naar het raam, knikt en komt de glazen hal in.

Tante Dine staat op en loopt hem tegemoet.

„Kom binnen, onze gast is er al. Laat ik jullie even aan elkaar voorstellen: Jerry Drums, Nardi van Meerlen.”

Haar hand ligt in de donkere hand van Jerry Drums.

Een ogenblik rusten haar ogen op het heel donkere kroeshaar, dan kijkt ze in twee vriendelijke ogen.

Ook Jerry trekt een stoel bij.

Omdat tante Dine naar de keuken verdwijnt, voelt Nardi zich opeens weer eenzaam en verlegen in dit nieuwe gezelschap. Waar hoort ze eigenlijk bij, nu? Bij die Helga, die haar nauwelijks aankijkt? Bij Jerry, die haar iemand uit een heel andere wereld toelijkt? Hij doet wel heel vriendelijk, maar wat moet ze tegen hem zeggen? En die tweelingen springen maar wat rond, die hebben nergens erg in. Gelukkig komt tante Dine er weer aan. Nardi moet even lachen om de chocola, dat is zeker een gewoonte van het huis. Het is in elk geval heerlijk warm en lekker klaargemaakt.

Tante Loes komt nu ook naar beneden. Ze trekt een stoel bij en zucht even.

„Ziezo, de familie boven is in slaap. Okje was weer aardig aan het tegenspartelen.”

En dan komt er weer iemand de trap op.

Nardi springt lachend overeind: „Nee maar, daar is vader!”

Het geeft haar een blij en gelukkig gevoel en het jaagt de eenzaamheid op de vlucht, nu haar vader eraan komt, haar vader die bij háár hoort, bij haar alleen.

Tante Dine loopt met Nardi naar de hal: „Hadden jullie dat zo afgesproken?”

„Nee, helemaal niet.”

„Jouw vader is dus nog steeds de man van verrassingen!”

Nardi's vader komt de hal in en natuurlijk stapt hij nu naar binnen alsof hij hier al honderdmaal geweest is.

„Hallo mensen, hallo allemaal. Hebben we hier ineens het hele gezelschap? Zo Dine, zijn jullie al vrienden geworden? Aan Nardi te zien wel.” Hij gaat recht op tante Loes af en schudt haar harte-lijk de hand. Dan draait hij zich om naar de tweeling: „Zo rakkers, jullie heb ik de vorige maal al gezien. Helemaal niet veranderd in die paar dagen. En dit is?”

„Helga Lichtevoorde van de Woesteyne.”

„Dat is een naam die er wezen mag! Van Meerlen.”

Meteen steekt hij een hand uit naar Jerry, die bij het grote raam staat. „En wie hebben we hier?”

„Jerry Drums.”

„Jerry Drums? Ja, ja dat is waar, tante Dine vertelde me dat je hier was. Ik ken je vader wel uit zijn artikelen in onze bladen.”

Nardi benijdt haar vader. Ze zucht even en wilde wel dat ze ook overall meteen wist wat ze zeggen moest. Zou moeder ook zo geweest zijn? Ze heeft een herinnering aan moeder als aan een rustig iemand . . . maar ze was zo jong.

Vader krijgt meteen een kop koffie. Je weet eigenlijk niet hoe ze die zo gauw weer uit de keuken hebben getoverd. Zo zal het ook wel moeten met zoveel mensen, al zijn er baby's bij. Misschien is er juist veel werk aan baby's.

Ze schuift naast haar vader. Ze voelt zich opeens niet meer onzeker tegenover Helga, glimlacht vrijmoedig tegen Jerry en trekt de tweeling naar zich toe.

Als vader die twee maanden maar meeging naar het huis, dan zou het hier heerlijk zijn. Ach onzin, hoe komt ze aan zo'n malle gedachte. Ze vraagt: „Hoe moet het nu straks met mijn fiets, vader? Ik heb hem morgen weer nodig.”

Maar haar vader ziet nooit leeuwen en beren op de weg.

„Je blijft hier maar even wachten, ik stop dat ding in de koffer-ruimte. Tante Dine heeft wel een stuk touw, dan snoer ik hem vast en laat de klep openstaan, dat redden we wel, dat eindje. We moeten over een kwartier op zijn laatst weer weg. Juffrouw Hogenboom wacht met het eten.”

„Jullie kunnen toch hier blijven eten,” stelt tante Loes voor.

Maar haar vader schudt vastbesloten zijn hoofd: „Ons maal is al klaargemaakt. Dat kan ik de juffrouw niet aandoen. Bovendien moet ik vanavond weer naar een vergadering.”

Ze zitten nog even bij elkaar, maar dan staat hij op: „Ik loop alvast naar beneden, Nardi. O wacht, ik moet even je kamer zien. Ik moet goed weten waar jij bivakkeert als ik weg ben.”

Ze wippen samen naar boven en bekijken de kamer en het uitzicht.

„Kind, wat zou je moeder hier verrukt over zijn geweest.”

„Ja, hè?” zegt ze.

Dan lopen ze weer naar beneden. Haar vader drukt snel de handen van de twee tantes, zwaait naar de anderen en is de buitentrapp af.

Nardi pakt haar jas van de kapstok. Haar hand ligt even later in die van tante Loes. Ze ziet nu opeens dat ze heel grijze krullen heeft en bijna dezelfde kleur ogen. Wat staat dat mooi!

Ze keert zich om naar de anderen. Tante Dine is met haar vader de trap afgelopen. Ze steekt haar hand uit naar Helga.

„Tot ziens, hè?”

„Ja, tot ziens.”

Ze geeft ook Jerry een hand. Hij knikt rustig en vriendelijk.

„Kom je al gauw?” vraagt hij.

Het geeft haar opeens een blij gevoel, dit vragen van Jerry. Net of ze er vanaf vandaag een beetje bijhoort.

„Over een week,” zegt ze.

Hij knikt, zijn ogen rusten op het helblonde haar van Nardi van Meerlen. Hij moet plotseling aan koren denken, aan het witte zand van het strand, aan de zachte kleur van stro.

De tweelingen hoeft ze niet te groeten, want die stormen voor haar uit naar de trap. Tante Loes roept ze vlug terug voor een manteltje en een das. Dan draven ze met haar mee en voor haar uit, de stenen trap af.

Buiten staat de wagen klaar, de fiets is al vastgebonden.

Tante Dine slaat de meegenomen sjaal steviger om haar hals, de wind is echt gemeen koud.

„Mogen wij mee tot de bocht?” vraagt Foppe.

Nienke danst al in het rond: „Ja, ja, mee tot de bocht.”

Nardi's vader trekt het achterste portier open: „Vlug maar, als jullie dan maar regelrecht naar huis gaan straks.”

„O ja, ja,” zeggen ze braaf.

Ze rijden de weg al op. De tweelingen rollen als speelse poesen over de brede achterbank. Je kunt van hieruit nog net het raam van de grote kamer zien. Nardi hangt naar buiten en kijkt omhoog. Ze ziet tante Loes staan met Jerry ernaast. Helga ziet ze niet meer. Tante Dine klimt net de trap weer op naar boven.

Achter in de auto schatert de tweeling. Maar ze zijn zo bij de bocht.

Daar stopt vader en springt uit de wagen. Hij houdt het portier open. „Zo schavuiten, eruit en als een haas naar het huis jullie.”

Ze springen lachend op het trottoir en zwaaien naar de twee in de auto.

„Ja, ja,” lacht vader, „lopen maar, we wachten wel even tot jullie weg zijn.”

En dan hollen ze als twee jonge honden achter elkaar aan de weg terug.

De motor slaat aan, ze rijden de zeeweg op.

Klonk het zo koel uit Helga's mond toen ze „tot ziens” zei of leek dat nu maar zo? denkt Nardi.

Haar vader kijkt even op zij: „Ik denk dat je het wel een leuk huis vindt, is het niet? Dat viel je mee?”

„O, het is prachtig,” zegt ze. „Ik heb ook nog de baby's boven gezien.”

„De baby's?”

Ze lacht om zijn verbaasde gezicht en vertelt over Okje, Aadje, Riesje en Mineke.

„Zo, zo, nou, die durven wat aan! Ik ben blij dat ik zo'n goed adres gevonden heb voor je.”

Ze knikt en kijkt naar buiten. De zon is bijna ondergegaan. De bomen staan opeens wat dor en kleurloos langs de berm. Ze wil over Helga beginnen, maar ze duikt dieper in haar hoekje en doet het niet.

Vijf minuten later zijn ze thuis, maken de fiets los en stappen vanuit de garage het huis binnen.

III

Zenuwachtig lopen ze nu al meer dan een uur heen en weer van boven naar beneden. Ten slotte laat mijnheer Van Meerlen zich in een fauteuil neervallen. Hij zegt: „En nu heb ik er genoeg van. Ik geloof werkelijk dat ik alles heb. We moeten trouwens nodig verdwijnen, Nardi.”

Nardi knikt en laat zich ook in een stoel vallen. Ze kijkt naar háár koffer en naar de twee andere van vader. Juffrouw Hogenboom is de enige die niet gaat zitten. Ze maakt nog vlug een kop koffie klaar.

Nardi's vader schudt zijn hoofd over de ontredderde kamer. „Ik laat u wel met een lelijke rommel achter,” zegt hij tegen juffrouw Hogenboom, die de koffie binnen brengt.

„O mijnheer, maar dat geeft immers niets. Ik zal straks tijd genoeg hebben.”

Nardi kijkt naar het gezicht van juffrouw Hogenboom. Ze zegt opeens: „U komt toch echt terug, hè, als vader er weer is.”

De tranen springen juffrouw Hogenboom in de ogen. Het is fijn dat het kind hoopt dat ze terugkomt. Ze heeft zelf ook zoveel niet. En Nardi is toch blijkbaar wel aan haar gehecht.

„Maar natuurlijk, natuurlijk, kind. Ik ben veel te blij dat ik bij jullie zijn kan.”

Nardi knikt. Ze denkt: Gelukkig maar. Stel je voor dat er een ander hier kwam, een vreemde. En dan drinkt ze snel haar koffie op.

Vader krijgt opeens haast. Hij zegt: „Och heden, ik heb natuurlijk de laatste minuut weer afgewacht. Kom mee, kind. Nee, laat die koffer staan, juffrouw Hogenboom, ik draag hem wel even. Die is veel te zwaar.”

Juffrouw Hogenboom loopt toch bedrijvig mee. Ze neemt nu de kleinere koffer van Nardi maar, die naar buiten loopt en nergens meer aan denkt, nu het ogenblik gekomen is dat haar vader weggaat.

Kijk nu toch, dat schaaap laat ook haar regenjas liggen en ze had hem al zo mooi voor haar klaargelegd op de stoel bij de koffer.

Mijnheer van Meerlen heeft de koffers al in de kofferruimte. Hij tilt die van Nardi op de achterbank. De regenjas komt er bovenop te liggen.

Nardi merkt het niet eens. Ze schuift naast haar vader. Ze draait het raam omlaag, omdat juffrouw Hogenboom om de wagen heenloopt en bij haar portier komt staan. Juffrouw Hogenboom ziet er ineens ook zo eenzaam en alleen uit, denkt Nardi nog.

Haar vader buigt naar het raam aan Nardi's kant en zegt: „Tot ziens, ik geef u nog wel even een berichtje.”

Nardi steekt haar hand uit: „U komt echt terug, hè?” zegt ze weer.

Juffrouw Hogenboom knikt alleen maar, ze wil niet weten dat ze weer in tranen is. In tranen, omdat ze gelukkig is met dat vragen van het kind, dat toch ergens een beetje háár kind geworden is in al die jaren. Ze was al bang dat ze haar te oud zouden gaan vinden.

Ze steekt een hand op als de wagen wegrijdt, wacht tot hij om de bocht verdwenen is en loopt dan terug naar het verlaten huis.

Nardi zit dwars op de bank. Zo kan ze tot het laatste toe het huis zien. Als ze eenmaal in „De Duintop” is, gaat ze er niet meer langs. Ze zal geen zin hebben het uitgestorven huis te zien staan. Juffrouw Hogenboom wuift nog naar hen. Ze steekt haar hand op, misschien ziet ze het niet eens meer. Dan zijn ze om de bocht verdwenen.

Ze schuift nu recht op de bank en kijkt naar de natte rijweg. Jammer dat het zulk slecht weer is. De regen slaat tegen de ruiten en de hele wereld lijkt triest en verlaten. Ze weet wel dat haar vader twee, hoogstens drie maanden weggaat en toch... en toch... Als moeder er nog was, zou het anders zijn. Natuurlijk zou moeder het ook naar vinden en eenzaam, maar ze zouden elkaar kunnen troosten. Ze zouden samen een dag uitgaan. Ze zou-

den samen over vader praten en 's avonds zouden ze allebei een brief naar hem schrijven. En ze zou in hun eigen huis kunnen blijven.

„Slaap je, Nardi van Meerlen?”

Ze kijkt lachend op naar haar vader: „Nee mijnheer van Meerlen. Mooi weer hebben we, vindt u niet?”

„Ja, echt weer dat erbij hoort.”

En dan zijn ze opeens uitgepraat. Ook haar vader, die altijd wel iets weet te verzinnen. In volle zwaarte komt in dit uur weer het verlies van Hilde, zijn vrouw, op hem aan. Als Hilde er nog was om hem straks weer op te wachten, zou het allemaal anders zijn. Als zij bij het kind kon blijven. Het kind . . . ja . . . Een kind is Nardi al niet meer . . . De wagen suist langs de weg.

In de verte zien ze het vliegveld liggen.

Als ze er aankomen, parkeert mijnheer Van Meerlen de wagen op het zijterrein. Bij de vliegdiens is een kennis van hem, die de wagen vanavond voor hem zal meenemen en verzorgen tot hij terug is.

Als ze uitstappen, kijkt hij een ogenblik naar de trieste wereld om hem heen. Hij wil plotseling niet weg.

Nardi trekt haar koffer van de achterbank en slaat haar regenjas los om de schouders. Hij vindt dat het kind daar zo verlaten en eenzaam staat in die regen en in die wind.

Hij loopt naar de kofferruimte en trekt de koffers eruit.

Als de wagen is afgesloten, lopen ze samen naar het restaurant. Voor geen van tweeën is dit een onbekende omgeving. Driemaal hebben ze in de laatste twee jaar een oom en een tante van Nardi naar het vliegveld gebracht en weggewuifd. Ze heeft het alle keren leuk gevonden om mee te gaan. Maar als het je vader is, is dat wat anders.

In het restaurant is het bijzonder druk. Ze krijgen met moeite een plaatsje.

„Laten we maar even wat nemen, hè Nardi. Wat wil je hebben?”

„Eh . . . o . . . ja, het geeft niet. Wat neemt u?”

„Koffie maar?”

Ze knikt, het kan haar niet schelen, ze heeft vanmiddag ook het

eten niet naar binnen kunnen krijgen. Trouwens, vader en juffrouw Hogenboom ook niet. Ze begrijpt best dat vader het doet om de tijd een beetje om te laten gaan. Het vliegtuig moest nu maar vertrekken.

Het gonst van stemmen in de grote zaal. Ze luistert er verstrooid naar. Straks moet ze met twee bussen naar „De Duintop”. Vader zou haar nog wijzen waar de eerste bus precies stond, maar hij is het zeker vergeten. Vreemd eigenlijk, hij is altijd bijzonder bezorgd in die dingen. Hij is natuurlijk erg bezig geweest met de reis. Het hindert niet, ze zal hem wel vinden. Er zullen wel meer mensen met die bus mee moeten.

En dan wordt het vliegtuig omgeroepen. Ze springt geschrokken overeind.

„Kalm aan maar, Nardi, we hebben nog tijd genoeg. Ik zal even de ober roepen. Zo, dat is klaar. Jij wacht zeker bij het hek hier?”

Ze knikt en kan het niet helpen dat de tranen nu in haar ogen springen. Lijkt het zo, of is dat met vader ook het geval? Ze duwt maar gauw haar hoofd tegen zijn wang en zoent hem overal tegelijk. Ze praten opeens van alles door elkaar, dingen die er eigenlijk niet op aan komen. Het laatste wat ze haar vader hoort zeggen is: „Ik stuur zo gauw mogelijk bericht.”

En dan is hij verdwenen. Ze loopt met de andere mensen mee naar het hek. Het regent, maar daar schijnt nu niemand om te geven. Het duurt een poosje voor ze haar vader over het terrein ziet lopen en de trap van het vliegtuig ziet opgaan.

Bovenaan steekt hij twee handen op. Ze zwaait met een lange arm terug en laat de tranen nu maar rustig langs haar gezicht lopen. Er is hier toch niemand die haar kent en de andere mensen om haar heen hebben het ook moeilijk. Ze vangt een paar zinnen op. Een vrouw zegt: „Die kinderen moesten niet zo ver van je vandaan gaan.”

Een man geeft daar antwoord op. „We hopen maar dat we ze nog eens terugzien.”

Een vrouw en een kind snikken plotseling als de motoren beginnen te brullen.

Nardi staat doodstil bij het hek. Ziet ze haar vaders gezicht voor

dat raam? Ze weet het niet zeker, zwaait maar als het vliegtuig over de startbaan taxiëert. De wielen laten de grond los. Ze haalt even diep adem alsof zijzelf in dat vliegtuig zit en zich omhoog voelt getild.

Dan stijgt het statig op en verdwijnt in de mistige regen.

Een ogenblik blijft ze nog staan net als al die anderen. Maar als er geen stip van het vliegtuig meer te zien is, loopt ze met hen mee naar de uitgang.

Ze moet maar zien waar de plaats van haar bus is.

Maar op hetzelfde ogenblik schuift een rode sportwagen naast haar, een gezicht buigt zich uit het raam en een hartelijke stem zegt: „Stap maar in.”

Stomverbaasd kijkt ze in het gezicht van tante Dine. Ze loopt snel achter de rode wagen om. Tante Dine houdt het portier al open.

Met een zucht van verlichting schuift Nardi naar binnen.

„Bent . . . u . . . bent u opeens hier?”

„Ja, ik ben hier in levenden lijve. Maar niet opeens. Je vader had

dat met me afgesproken. Heb je de wagen daarstraks niet zien staan? O maar wacht, je kende onze wagen natuurlijk niet. Je vader stak even zijn hand op achter jouw rug om. Nou, hoe vind je dat eigenlijk?"

Nardi kijkt recht voor zich uit. Die tranen moeten nu eindelijk de wereld eens uit, denkt ze moeilijk. Dan zegt ze: „O jullie . . . jullie zijn lief allemaal . . .”

Tante Dine geeft flink gas, de sportwagen vliegt als een razende de weg af. Ze doet maar alsof ze het druk heeft met haar versnellingen en met de weg. Ze laat Nardi nu maar even de tijd.

Als ze in de buurt van het huis komen, schudt tante Dine haar hoofd. „Wat een weer, Nardi, hadden jullie dat niet beter kunnen uitzoeken?"

Ja, het is werkelijk verschrikkelijk, het plentst van de regen, alsof die met bakken tegelijk omlaaggestort wordt. De lucht is zo zwart, dat je aan een flinke onweersbui zou denken als het niet zo koud was.

Ze nemen de laatste bocht.

„Nardi, kijk nu eens even naar het raam!"

Ze buigt voorover, kijkt door de lage voorruit omhoog naar het huis en lacht van plezier.

Ze staan er allemaal. Tante Loes met de tweelingen, Jerry iets meer naar achter, maar toch ook bij het raam, Helga links van tante Loes. Ze rijden tot voor de garage.

Het volgende ogenblik komt Jerry de trap af, een regenjas los om zijn schouders. Hij loopt naar de garage en neemt de koffer uit Nardi's handen.

„De koffer draag ik," zegt hij.

Ze hoort hoe kinderlijk en beslist tegelijk zijn woorden klinken, dat is haar de vorige keer ook opgevallen.

De regen houdt plotseling op. Een waterige zon zet de duinen in een helle gloed.

„O, kijk toch es," zegt Nardi.

Jerry wijst omhoog naar het huis.

„Wij moeten omhooggaan," zegt hij, „daar zal het nog veel mooier zijn."

Ze springen met twee treden tegelijk de trap op, tante Dine komt wat langzamer achter hen aan.

O ja, boven moet het honderd keer mooier zijn, de zon gaat immers net onder. Hoe hoger ze komen, hoe feller het licht van die ondergaande zon op hen afkomt. „De Duintop”, die grauw en grijs was in de regen, is plotseling veranderd in een toverpaleis. Glanzend rood liggen de ramen in het licht uit het westen. De glazen deur is zo hel verlicht, dat Nardi er haar ogen een moment voor dicht moet doen. Dan zijn ze binnen.

In een minimum van tijd hangen de jassen aan de kapstok en lopen ze de kamer in. En daar is het zo overweldigend mooi, dat ze vergeet te groeten.

„Zo hebben we het hier nog nooit gezien, geloof ik,” zegt tante Loes.

Zelfs de tweelingen turen geboeid naar buiten. Ze staan op een rij naast elkaar en kijken naar de rossig-rode duinenrij en het lila-rode strand. Bloedrood zakt de zon naar de zee.

Dit is wel om stil te worden, denkt Nardi. Ze houdt haar adem even in.

En plotseling is het voorbij. De zon duikt weg achter een loodgrauwe wolk, die daarna begint te lichten met purperen tinten. Maar dat purper vervaagt ongelooflijk snel nu de zon verdwenen is. En even later ketst een hagelbui neer.

Jerry kijkt peinzend naar buiten. Dit is mooi Nederland, denkt hij. Dit zal ik niet kunnen vergeten.

Het toverpaleis staat opeens in het donker.

Tante Loes loopt naar Nardi en steekt haar hand uit: „Welkom hier, Nardi. Dat was een mooie ontvangst met zo iets geweldigs. Werkelijk, ik geloof niet dat het ooit zo indrukwekkend geweest is.”

De tweelingen springen op de tafel af. De maaltijd is vandaag later dan gewoonlijk. Ze hebben nu een verschrikkelijke honger.

De tafel ziet er gezellig uit. Nardi krijgt haar plaats aangewezen tussen Helga en Nienke. Foppe is tegenover hen gezet tussen tante Dine en Jerry in. Tante Loes zit weer naast tante Dine.

Ze hebben de tweelingen blijkbaar met opzet uit elkaar gehaald, denkt Nardi. Het is een leuk idee om met een maaltijd te beginnen. Je voelt je dan meer op je gemak omdat iedereen wat te doen heeft. Nu ze aan tafel zit, merkt ze opeens dat ze honger heeft en bedenkt weer dat ze vanmiddag niets naar binnen heeft kunnen krijgen.

Tante Loes steekt vlug de schemerlampen aan. De dagen worden al heel kort en de avonden lang en donker. Nardi houdt van die lange donkere avonden.

Ze vouwt met de anderen mee haar handen. Tante Loes bidt hardop. Nardi mist de donkere stem van haar vader. Als ze haar ogen opendoet, kijkt ze recht in de vlammen van het haardvuur. Leuk is dat, ze zit er net tegenover.

Ze kijkt langs de gezichten om de ronde tafel. Het is nog vreemd en alles zo anders dan thuis. Zeven gezichten in plaats van drie, wat een verschil.

Nienke schettert een bericht over de tafel.

Ze vertelt dat Jerry twee dagen vakantie heeft, de verwarming is kapot op zijn kantoor. Ze wil ook vakantie.

Nardi kijkt op in het gezicht van Jerry, hij zit recht tegenover haar.

„Heb je hier een baantje?” vraagt ze.

Hij knikt: „Ja, voor halve dagen. Ik verdien nu wat en neem lessen daarvan.”

„Lessen?” vraagt ze.

Verbeeldt ze het zich, of kijkt Helga met een spottende trek op haar gezicht van de een naar de ander? Misschien is het wel niet netjes zo iets te vragen als je nog maar net binnen de deur bent. Die Helga met haar deftige gezicht zal wel precies weten hoe het hoort!

„Ik neem lessen van een kunstschilder,” zegt Jerry.

Nienke schettert daar alweer doorheen: „Hij schildert iets moois, hoor. Tante Dine heeft het zelf gezegd. Wij mogen het pas zien als het klaar is, echt gemeen.”

„En nu een beetje kalm,” zegt tante Loes.

Nardi lacht naar tante Loes. Die kan dat echt met zo'n nadruk

zeggen, dat het inslaat. Kijk maar, Nienke krijgt een kleur en buigt zich over haar bord.

Schilderen, denkt Nardi dan. Ze zou willen zien wat hij schildert. Misschien over een poosje, als ze hier een tijdje is. Je kunt nu moeilijk vragen het te mogen zien, dat kan zichzelf ook wel begrijpen. Daar heeft ze dat deftige gezicht van Helga niet voor nodig. Hè, wat zit ze weer spinnig te doen, al weet niemand dat dan ook. Het eten smaakt verrukkelijk.

De tweelingen moeten opnieuw tot de orde geroepen worden. Ze grijpen allebei tegelijk naar de schaal met appelmoes en maken er ruzie over. Tegelijk begint er boven een van de baby's zijn stem te verheffen, een tweede komt erbij. Ten slotte brullen ze blijkbaar allemaal. Het wordt een oorverdovend lawaai daar.

Tante Loes staat op. Nardi heeft de vorige keer al van tante Dine gehoord dat de babyafdeling grotendeels het werk van tante Loes is.

„Ik zal maar eens gaan kijken, het lijkt wel of ze elkaar te lijf gaan. Misschien krijgen we storm. Hoor maar, het begint al buiten.”

Nardi kijkt naar het raam. Ze heeft wel de beste plaats aan tafel gekregen. Ze verdenkt er tante Dine van dat die dat zo heeft uitgezocht. Ze kan naar buiten zien en tegelijk naar dat gezellige haardvuur. Tante Dine is de enige die weet dat ze daar zó van houdt. Zij . . . en moeder vroeger . . .

Ja, werkelijk, de wind stoot nijdig tegen het glas.

Ze wachten met het dessert tot tante Loes van boven komt.

„Er was niets aan de hand,” vertelt die even later. „Ik heb ze maar op hun andere kant gedraaid, dat helpt wel eens. Alleen Mineke lag rustig te lachen tegen me.”

Tante Dine komt binnen met een heel grote ijstaart.

De tweelingen schreeuwen van plezier en steken begerig de handen uit. Maar tante Dine duwt die handen op zij en zet de ijstaart midden op tafel.

„Als er een nieuweling aangekomen is, hebben we de eerste maaltijd een grote ijstaart als dessert,” zegt ze met een knik naar Nardi.

„Nardi, jij mag hem aansnijden.”

Ze schrikt daar even van. Maar ze laat zich niet kennen en staat op.

Het lukt prachtig. Alleen de tweelingen vinden dat hun stuk te klein uitvalt.

Met een dankbaar gezicht kijkt Nardi nog een keer de tafel rond voor ze zich buigt over het heerlijke gerecht. Ze hebben het haar wel heel gemakkelijk gemaakt. Heel erg zelfs, en de zon en de wolken hebben meegedaan.

Na tafel blijven ze nog napraten. Door het gesprek heen dwalen Nardi's gedachten naar haar vader. Het is een wonderlijk gevoel te weten dat hij ergens hoog boven de aarde zweeft.

Buiten klettert een nieuwe hagelbui tegen de ramen. Tante Loes gaat de gordijnen dichttrekken, maar de wind blijft tegen het glas bonzen.

Een kwartier later staat Nardi in haar nieuwe kamer. Jerry heeft de koffer voor haar deur op de gang gezet, ze neemt die mee naar binnen.

De kamer is warm en behaaglijk. Ook hier duwt de wind tegen de ruiten, maar ze laat de gordijnen open, want op zo'n hoogte kan toch niemand naar binnen kijken.

Ze zet haar koffer op een stoel, doet hem open en begint er verschillende dingen uit te halen.

Ze moet zorgen dat het hier een beetje haar eigen kamer wordt, dat het aan thuis doet denken. Ze begint met de twee foto's op te hangen. Van beneden heeft ze een hamer en spijkers meegebracht.

Helga die net naar boven komt en Nardi hoort timmeren, aarzelt even voor de deur van Nardi's kamer. Zou ze naar binnen gaan, haar hulp aanbieden? Nardi is hier voor het eerst.

Och . . . nee . . .

Ze loopt langzaam verder naar haar eigen kamer en gaat bij haar schrijftafel zitten. Helga heeft de duurste en mooiste kamer van het huis. Haar vader betaalt daar ook de hoogste prijs voor. Ze denkt aan Nardi. Ze bedenkt hoe die heeft zitten peinzen over haar vader. Nardi heeft dat niet gezegd, maar ze kon het zien aan haar

ogen. Ze denkt aan Jerry, die zo oplettend naar Nardi's haar heeft gekeken. Ze heeft dat wel opgemerkt, o ja, dat heeft ze heus wel gezien. Ze weet ook wel dat Jerry háár niet mag . . . Nardi heeft inderdaad heel mooi en bijzonder haar. Maar Jerry nam Nardi zelf ook heel nauwkeurig op. Ze heeft heel goed gezien dat hij Nardi een aardig meisje vond. Maar van haar, Helga, moet hij niets hebben.

Ze zet de handen onder het hoofd. De wind loeit langs de ramen. Wat kan haar die wind schelen, al bulderde hij nog tweemaal zo hard.

Nee, van haar moet hij niets hebben. Wie moet er eigenlijk wel iets van haar hebben? Die Nardi zit ook al zo naar haar te kijken. Is er ergens iemand die wat om haar geeft, die haar een beetje zou missen? Mevrouw Stemfoort misschien. Ja, mevrouw Stemfoort wel.

Haar gedachten dwalen naar het grote buiten waar ze woont, de „Fazantenhof“, dwalen naar het witte tuinmanshuis dat erbij hoort en dat op hetzelfde terrein staat. Het huis waarin mevrouw Stemfoort woont, de tuinmansvrouw.

Ze moet maar gaan beginnen. Ze wil een heel goed rapport hebben met Kerstmis. Ze is niet tevreden als het niet allemaal achten en negens zijn.

Nardi kijkt inmiddels keurend haar kamer rond. Zo wordt het al wat. De twee foto's hangen prima en het schemerlampje, dat ze op het laatste ogenblik nog in de koffer heeft gestopt, doet het hier ook goed. Het lijkt alles opeens een beetje als thuis.

Gelukkig hoeft ze morgen niet naar school. Het is wel fijn dat het meteen zondag is, dan is ze maandag hier gewend. Wat zou Helga toch bedoelen, waarom kijkt dat kind zo minachtend? Al is ze nog zo rijk en deftig, dan hoef je toch zó niet te doen. Vader zegt dat echt beschaafde mensen nooit verwaand doen. En beschaafd is die Helga toch wel.

Ze kijkt weer de kamer rond. Typisch eigenlijk dat hier telkens een ander kind neerstrijkt, net vogels die komen en weer wegvlie-

gen. Wie zou er vóór haar geweest zijn? Wie zou er weer ná haar komen?

Tante Loes vertelde aan tafel dat er misschien deze weken nog nieuwe bij kwamen, maar het was niet zeker. Ze hoopt eigenlijk maar van niet, ze wil deze kinderen veel liever eerst goed leren kennen.

De tweelingen hoopten natuurlijk van wel, die willen er meer kleinen bij.

Nardi loopt naar het raam en doet het open. De wind slaat recht in haar gezicht, vochtig en koel. Ze vindt het een heerlijk gevoel langs haar warme gezicht. Ze hangt even uit het raam, de bui is weer over. Ze kijkt omhoog naar de woelige lucht. Tussen een paar wolkenflarden stralen de eerste sterren. Van beneden klinkt het gelach van de tweeling. Die zullen zo wel naar bed gebracht worden. Wat zouden Helga en Jerry nu doen? Zijn ze ook naar hun kamers gegaan?

Ze schrikt op als ze geluiden achter zich hoort en draait zich om.

„Nee maar, zijn jullie daar?”

De tweelingen dansen uitgelaten de kamer in. „We hebben echt geklopt, dat heeft tante Loes gezegd, maar jij gaf geen antwoord en toen keken wij om het hoekje.”

„O ja? Ik heb niets gehoord, ik hing net uit het raam naar de zee te luisteren. Ik zou er zo wel naar toe willen lopen.”

Ze trekt de ramen dicht, het gebruis is nu veel zachter.

Nienke komt dicht bij haar staan: „Zou jij naar de zee gaan? Als het donker is? Ik niet, hoor, ik niet, ik ben 's avonds bang voor de zee.”

Foppe loopt door de kamer, hij neemt alles nauwkeurig in zich op. Hij loopt naar de boeken op de boekenplank en leest de titels, zijn lippen bewegen erbij. En dan opeens staat hij voor de foto van Nardi's moeder. Zijn dikke vinger wijst: „Wie is dat?”

„Dat is een foto van mijn moeder,” zegt Nardi.

Nienke danst naar Foppe toe, ze kijkt ook naar de foto. Dan draait ze zich half om naar Nardi.

„Waarom is ze niet meegekomen om jouw kamer te zien? Was ze al op reis?”

Een ogenblik weet Nardi geen antwoord, Foppe draait zich ongeduldig om.

„Nou, hé zeg?”

„Mijn moeder is gestorven,” zegt ze zacht.

Nienke blijft met grote ogen naar Nardi kijken. Ze komt naar haar toe en duwt haar krullebol tegen Nardi aan.

„Dan heb jij alleen nog maar een vader, hè?”

Maar Foppe is doorgelopen. Hij vindt de foto van het beeldhouwwerk en strijkt daar even overheen met zijn hand.

„Wat is dat nou?”

„Kun je lezen wat eronder staat?”

„Ja natuurlijk,” zegt hij ongeduldig, „ik ga al op de grote school. De hand Gods. Maar wat is dat nou, wat zit er in die hand? Dat kan ik niet goed zien.”

„Nee,” zegt Nardi, „dat is ook moeilijk te zien. Het is een foto van een heel mooi beeld. Die hand is de hand van God, dat begrijp je wel. Die hand houdt twee mensen vast, een mensenpaar. Bij het beeld zelf kun je het natuurlijk veel beter zien. Adam en Eva denk ik, het betekent geloof ik dat alles in de wereld van God is. Maar dat weet jij natuurlijk ook wel.”

Foppe geeft daar geen antwoord op. Met een frons tussen zijn ogen blijft hij staan kijken. Maar Nienke komt weer heel dicht bij haar staan. Ze stopt haar hand in Nardi's hand. Ze zegt: „Wij weten nou een heleboel, hoor, dat hebben we van de tantes gehoord. Wij bidden nou ook. Als mijn vader en moeder terugkomen, gaan wij alles over God vertellen, hè Foppe?”

„Hou je mond,” zegt Foppe.

Hij gaat met stijf op elkaar geklemde lippen de kamer uit, de trap af naar beneden.

Van beneden klinkt het bronzen geluid van een grote gong.

Nienke trekt Nardi mee naar de gang: „Kom je? Jullie krijgen thee en wij melk. Kom maar, jij weet alles nog niet, hè? Ik wel.”

Ze lopen samen de trap af. De tweelingen kruipen meteen bij elkaar op de grond, vlak voor de vlammen van het haardvuur. Tante Dine schenkt de thee in en tante Loes zet de bekers melk op de lage tafel.

Helga en Jerry waren blijkbaar ook boven, want Nardi ziet ze nu door de glazen deur de trap afkomen vlak achter elkaar.

Ze denkt aan Nienke, aan de foto van haar moeder en de andere foto. Ze kijkt het kringetje rond terwijl ze thee drinken en denkt: Ze hebben allemaal hun ouders nog, allemaal. Ook de baby's boven. Het is natuurlijk jammer dat ze een tijd weg zijn, maar ze komen terug. Van mij komt alleen mijn vader terug.

Tante Dine gaat de tweelingen naar bed brengen. Ze zegt: „Als ik jou was, Nardi, zou ik maar eens vroeg naar bed gaan. Het was echt een spannende dag voor je. Morgen hebben we weer een hele dag met elkaar. We zullen je de eerste keer wel roepen.”

Hè ja, daar heeft ze echt zin in, ze voelt opeens hoe moe ze is van alle nieuwe dingen. Het lijkt haar heerlijk in bed te liggen, dicht bij dat open raam.

Als ze boven is, heeft ze niet veel zin om tijd aan haar toilet te besteden. Dat komt morgenochtend wel. Ze plonst haar handen onder de kraan, wast zich snel en schiet in bed.

Ze zit meteen weer overeind. Wat is dat voor een vreemd licht?

O natuurlijk, dat is van de vuurtoren. Het flitst met regelmatige tussenpozen langs haar raam.

Ze hoort de zee nijdig bruisen in de verte. Ze gaat heerlijk aan vader liggen denken, aan vader in zijn vliegtuig. Ze ziet hem plotseling thuis in de kamer zitten een paar weken geleden. Tante Roza was er, een zuster van moeder. Ze was er omdat vader jarig was. Het was al tien uur geweest. Zij, Nardi, zou net naar bed gaan. Toen zei tante Roza opeens: „Het is zeker wel eenzaam zonder moeder, hè Nardi?”

Ze had niet geweten wat ze daarop zeggen moest.

En toen had tante Roza naar vader gekeken en ze had gezegd: „Weet je wat jij moest doen? Je moest weer gaan trouwen, dat zou beter zijn.”

Zij, Nardi, kon toen opeens niet opstaan. Ze had een gevoel of ze aan haar stoel vastgeklonken was.

Maar vader zei rustig: „O nee, Roza, ik heb zó veel van Hilde gehouden.”

Ze kon opeens wèl van haar stoel komen en was de trap opgehoud,

had zich boven op het bed gegooid en gesnikt van vreugde. Zó veel van Hilde gehouden . . . dat zei haar vader.

Ze kijkt naar de donkere lucht. Ergens ver weg vliegt haar vader nu. En dát heeft hij gezegd tegen tante Roza.

Uit de kamer aan het eind van de gang komt het verdrietige huilen van een van de baby's.

Ze denkt: Als ik later eens zo'n klein kindje zou hebben, noem ik het Hilde, Hildegard. Wat een zachte naam is dat.

Ze slaapt vlak daarop in.

Tante Dine, die een halfuur later even komt kijken omdat het de eerste avond is, trekt de deur heel zachtjes weer dicht en loopt naar beneden.

IV

De volgende dag schrikt Nardi met een schok wakker als tante Dine op de deur tikt en om de hoek kijkt.

„Heerlijk geslapen, jongedame? Ga je opstaan? We ontbijten 's zondags om negen uur, het is nu kwart over acht.”

De deur is alweer dicht. Tante Dine gaat de trap af.

Kwart over acht, hoe is het mogelijk? Ze moet wel zo in slaap getuimeld zijn gisteravond. Ze zou nog wel gaan liggen denken! Ze is ook geen ogenblik wakker geweest vannacht. En vader maar vliegen.

Kwart over acht, ze kan best nog even blijven liggen tot half-negen. Ze zal het klokje vlak naast zich zetten. Een halfuur is genoeg om klaar te komen. Ze kan straks haar kamer wel opruimen. Ze weet al dat er 's zondags geen hulp is, dan doen ze het werk met elkaar. Op de andere dagen komen er elke morgen twee werkers van negen tot twaalf uur. Er is ook wel iets te doen in dit huis.

De wind moet minder zijn dan gisteren, maar de gordijnen waaien af en toe toch nog een heel eind de kamer in. Vandaag gaat ze vast en zeker naar het strand, ze wil de zee vlakbij zien. Al waait het nóg zo. Daar is ze niet bang van. Misschien gaan de anderen wel met haar mee, het is in elk geval te vragen. Ze wil die dikke schuimgolven vlak voor zich zien en over die hoge duinen ernaar toelopen.

Wat heerlijk dat de zee hier zo dichtbij is. Eigenlijk heeft ze in de winter nog nooit goed de zee gezien. Daar ga je meestal in de zomer naar toe. Wanneer zou er bericht van vader komen? Ze hoopt maar van heel gauw. Als hij eenmaal in het hotel is waar hij een

paar maanden blijft wonen, zal het al anders lijken. Dan weet je een vast adres en kun je schrijven wanneer je maar wilt en zoveel keren als je maar wilt.

Ze springt nu toch het bed uit en doet het raam even dicht, omdat een ijskoude wind om haar oren blaast. Nardi maakt nu veel werk van haar toilet. Ze is gisteren zo maar in bed geploft. Ze zet de warmwaterkraan open en pakt de geurige zeep die ze voor haar neergelegd hebben. Het is hier wel een echt luxe huis. Dat is toch fijn.

Het ziet er niet gek uit buiten, de zon schijnt heerlijk, al zit die nu aan de achterkant van het huis. Maar je kunt het zien aan de duinen, die in het licht liggen.

Ze trekt een gezellige wijde rok aan, een vuurrode trui en rode schoenen. Rood staat mooi bij haar haar, rood, en helblauw ook.

Ze knikt lachend tegen haar spiegelbeeld: „Zo ijdel tuit, ben je mooi genoeg? Ga nu maar naar beneden.”

Ze schrikt als ze op het klokje kijkt. Het is negen uur. Ze wipt vlug de gang over. Zouden de anderen al beneden zijn? Ze heeft ze niet horen gaan.

O ja, kijk maar! Ze kan vanaf de trap zo in de kamer zien, ze zitten er allemaal al. Ze krijgt er een kleur van. Ze moet er nog aan wennen dat ze niet meer thuis bij juffrouw Hogenboom is, die haar soms twee, drie keer roept. Daar denken ze hier natuurlijk niet over.

„Ben ik te laat?” vraagt ze geschrokken.

„O nee, welnee,” lacht tante Loes, „het is precies negen uur. Maar het scheelde toch niet veel.”

Ze vouwt de handen net als de anderen. Ze ziet hoe heel ernstig Nienke haar handen vouwt op de rand van de tafel en hoe een diepe frons in het smalle voorhoofd van Foppe trekt. Wat moet het vreemd zijn voor die twee om elke dag aan tafel te bidden als ze het nooit gewend zijn geweest.

Tante Dine gaat nu voor in gebed. Nardi begrijpt hieruit dat ze het om beurten doen.

„Tast maar toe,” zegt tante Loes hartelijk.

Er zijn heerlijke broodjes, kannen met warme melk, gekookte eieren en krentenbrood. Och, thuis is dat er eigenlijk ook, maar met z'n allen is het toch wel erg gezellig eten, vindt ze.

Over de tafel heen knikt Jerry haar even toe.

Ze glimlacht erom. Hij doet het alsof hij haar moed in wil spreken. Misschien vindt hij het wel net zo erg als zij dat zijn vader weg is, al is hij dan een paar jaar ouder dan zij.

De kamer is minder licht dan in de middag, omdat dan de zon pas aan deze kant erin komt. Maar met het haardvuur is hij even sprookjesachtig als gisteren.

Tante Loes vraagt hoe de kamer boven haar bevalt. Nardi zegt dankbaar dat hij heerlijk warm en groot is, groter dan thuis, al heeft ze daar ook een ruime kamer.

Nienke schettert er alweer tussendoor over alles wat ze op de kamer van Nardi heeft gezien.

Na het ontbijt ruimen ze met elkaar de tafel leeg en wassen af. Als ze allemaal wat doen, is het in enkele minuten gebeurd. Alleen tante Loes helpt niet mee, die gaat „de baby's doen”, zoals ze hier zeggen.

Ze komt wel even aan de ingang van de keuken staan.

„Als je zin hebt om te helpen met de baby's, Nardi, dan kom je maar. Helga doet het ook altijd 's zondags, dan ben ik een beetje gauwer klaar, zie je. Echt eigenbelang. Ze moeten allemaal het flesje nog hebben.”

„O ja, graag, tante Loes.”

Tien minuten later lopen ze samen de trap op, Helga en Nardi.

In de kamer van de baby's valt de zon naar binnen. Het is een feestelijk gezicht – de vier roze wiegjes in de volle zon te zien staan. Je zou er zo een plaatje van maken.

Tante Loes komt al met een baby aandragen. Ze brengt Mineke naar Helga en geeft haar het flesje, dat ze op temperatuur heeft gebracht. Met Okje op haar arm komt ze naar Nardi toe, die al een stoel heeft gepakt en die in de zon heeft gezet. Maar die stoel wordt door tante Loes met dezelfde vaart weer uit de zon gehaald.

„Een baby mag nooit met zijn kopje in de zon liggen,” zegt ze. „Zo, hier is het flesje. Houd deze drukteschopper goed vast, hij is in staat uit je armen te vliegen.”

Nardi kijkt neer op het roze gezichtje en in de heldere kijkers van Okje. Wat schattig is zo'n kindje van dichtbij.

Hilde... Hildegaard, denkt ze weer. Maar als het een jongetje was?

Ze lacht, want Okje spartelt in haar armen. Ze stopt vlug het flesje tussen zijn gulzige lipjes. En dan is het een poosje stil. Tante Loes is met de anderen bezig. Ze krijgen schone luiers, ze zijn vanmorgen vroeg al in het badje geweest. Om zeven uur al, vertelt tante Loes.

„Bent u toen al opgestaan?” vraagt Nardi verbaasd.

Maar tante Loes vertelt dat ze dat vroeger nog anders gewend was. Meestal om zes uur. Ze is dat blijven doen. Het is heerlijk 's morgens vroeg. Je kunt dan dubbel zo hard werken.

Ja, denkt Nardi, dat is waar. Met de repetities ook. Maar ze vindt er toch niets heerlijk aan om in het donker je bed uit te komen. De tweelingen rammelen aan de deur. Ze zitten goed onder de duim, denkt Nardi, ze komen niet zo maar naar binnen.

„Mag het?” roept Nienke. „Mogen wij binnen?”

„Als je maar heel zachtjes doet,” roept tante Loes terug.

Nienke loopt naar Helga, die met Mineke in haar armen zit. Mineke is bijna klaar en knippert met haar oogjes. Ze valt meteen in slaap na het drinken.

Nienke dribbelt naar Nardi en kijkt naar Okje.

Okje is ook klaargekomen, maar die denkt er niet over om te gaan slapen. Hij zet een flinke keel op en Nardi is blij als tante Loes hem overneemt. Ze stopt hem in de wieg en laat hem rustig razen.

„Ik wil een zusje hebben,” zegt Nienke, „niet een broertje. Broertjes huilen altijd, hè tante Loes?”

„Deze wel, in ieder geval,” lacht tante Loes. „Maar of ze dat allemaal doen, weet ik niet. Okje is toch een schat, kijk maar, nu is hij stil.”

Okje ligt te kraaien in zijn wieg en tuurt naar de zon die op zijn bruine beentjes schijnt.

Als ze met Helga samen de trap afgaat, zegt Nardi: „Heb jij broers of zusjes?”

Helga schudt haar hoofd. „Nee, ik ben enig kind.”

„Ik ook,” zegt Nardi, „niet leuk, vind je wel?”

„Nee . . . nee, dat vind ik ook niet.”

Tante Dine staat onder aan de trap.

„Maken jullie een beetje voort, meisjes? We hebben nog twintig minuten.”

Met een groep van zes gaan ze even later de stenen trap af en lopen naar het dorp. De wind, die van zee komt, wordt weer sterker en duwt hen in de rug. Nienke huppelt tussen Nardi en Helga in. Ze probeert of ze met haar ogen dicht toch goed kan meelopen. Tante Dine loopt naast Helga en Jerry komt hand in hand met Foppe achter hen aan.

Ze horen Foppe eigenwijs redeneren en af en toe geeft Jerry daar antwoord op.

Het is heerlijk met die stuwende wind in je rug. Terug zal het ook fijn zijn. Het liefst heeft Nardi die storm pal in haar gezicht. Vanmiddag op het strand zal het ook heerlijk wezen. Het gebruis van de zee wordt minder nu ze die verder achter zich laten.

Ze hoort hoe tante Dine opgewekt loopt te praten met Helga. Nog steeds doet tante Dine haar aan vader denken. Het is een heerlijk vertrouwd gevoel, alsof er toch iets van thuis is overgebleven.

Ze gaan op een rijtje de kerk binnen en zitten met elkaar in één bank. Vol is het niet. Tante Dine vertelt dat er 's zomers veel gasten zijn en dat de kerk dan weer te klein is.

Het is een mooie, lichte kerk, modern en nieuw.

Als ze met elkaar zingen móet Nardi wel naar de tweeling kijken. Ze bedenkt weer dat dit alles erg nieuw voor hen moet zijn. Ze moet even lachen om Foppe, die met op elkaar geklemde lippen zit. Natuurlijk kent hij de wijs en het vers niet en daarom houdt hij zijn mond dicht. Met Nienke is dat anders. Ook Nienke kent de wijs en het vers niet. Maar ze wil meedoen met de anderen. Een beetje zwaaiend met haar krullebol zingt Nienke mee, maar de wijs is er flink naast en de woorden brabbelt ze maar wat na van Helga, die naast haar zit. Nardi kijkt naar het gezicht van Helga. Ze zou veel van Helga willen weten, maar het is echt een meisje aan wie je niet alles durft te vragen. Hoe komt dat toch?

Tante Dine kijkt met altijd hetzelfde goedmoedige gezicht naar de dominee, die de preekstoel opklimt.

Nardi staat mee op met de anderen voor de zegen.

Ze ziet nog hoe eerbiedig Nienke haar handen vouwt en hoe ze haar bruine kijkers heel stijf toeknijpt.

Als ze weer buiten komen, ziet de lucht er zo donker en dreigend uit, dat ze zo snel mogelijk naar huis proberen te komen. Maar dat valt niet mee met zo'n wind, die aanwakkert tot een storm. Ze slaan net de grote haldeur achter zich dicht, als een stevige regenbui omlaagstort en de wind een paar flinke stoten tegen de buitendeur geeft.

Tante Loes wacht hen op bij het haardvuur: „Wat een weer! Ik

heb al naar jullie uit staan kijken. Net op tijd binnen, hè?"

Het is heerlijk in de grote kamer. Ze kruipen dicht bij elkaar bij het haardvuur en drinken gretig van de hete koffie, die tante Loes binnenbrengt en happen in de verse cake, die ze heeft gebakken. „O lekker, lekker,” zegt Nienke, „ik lust nog een stuk.”

„Even wachten,” vermaant tante Dine.

Ze knikt meteen naar tante Loes. „Ja, die tante Loes kan wel wat. Jullie zouden nooit zulke lekkere dingen krijgen als die er niet was.”

En de kamer zou nooit zo gezellig zijn als tante Dine er niet was, denkt Nardi. Maar ze zegt dat niet hardop.

Deze middag hebben ze om halfeen de warme maaltijd. Iedereen is in een goede stemming. Misschien omdat het buiten zo rumoerig is met die woedende storm en het binnen zo genoeglijk en gezellig blijft. Misschien komt het door de grote vlammen in de haard, die grillige schaduwen werpen over de vloer.

In ieder geval, denkt Nardi, is dit een heerlijke maaltijd. Er ontbreekt alleen maar aan dat vader er niet is. Stel je voor dat hij hier was met zijn verhalen over New York. Wanneer zou ze bericht van hem krijgen? Ze is zo in gedachten verdiept dat ze niet merkt hoe Helga naar haar zit te kijken.

Ze denkt aan haar vader, peinst Helga. Dat zie je zo, als je er een beetje verstand van hebt.

Nienke trekt Helga aan haar arm: „Vind jij alles ook zo lekker?”

Ze knikt een beetje afwezig, ze hoort nauwelijks wat Nienke zegt en kijkt zwijgend langs de tafel.

Precies om twee uur is alles aan de kant. Tante Loes, onvermoeibaar, brengt de thee weer binnen. Ze kruipen maar weer bij elkaar voor het haardvuur. Het regent zo hard op het ogenblik, dat niemand eraan kan denken naar buiten te gaan.

Maar een halfuur later is het plotseling droog.

De zon schiet tussen de wolken door. Nardi heeft er het eerst erg in, ze heeft er ook aldoor op zitten wachten.

Ze springt overeind: „Ik ga een eind wandelen. Ik heb de zee alleen nog maar vanuit het huis gezien. Wie gaat ermee?”

De tantes hebben er absoluut geen tijd voor, ze gaan samen naar boven voor de baby's.

Nardi moet erom lachen: „Ik heb nooit geweten dat er zoveel werk aan die kleine aapjes is,” zegt ze lachend. „Ik dacht dat je ze zo maar in een wieg had te leggen.”

„En maar laten verhongeren,” zegt tante Loes. „Pas maar op, jij.”

De tweelingen zijn al naar de hal gedanst. Helga gaat er langzaam achteraan. Als ze met z'n vieren de trap aflopen, gaat de haldeur weer open. Jerry staat een ogenblik boven aan de trap, kijkt naar de vier die naar beneden lopen en gaat dan achter hen aan.

„Het is heerlijk buiten te zijn,” zegt hij.

Nardi moet weer even lachen omdat alles wat hij zegt zo plechtig klinkt. Dan heeft ze al haar aandacht nodig voor de omgeving. Ze heeft eigenlijk nog niets van het landschap gezien. De weg door de duinen is schitterend. Ze lopen langs een tegelpad. Aan weerskanten zijn de duinen heel hoog en dicht begroeid met helmgras. Nardi loopt echt te genieten, hoe druk ze het ook heeft om alle vragen van Nienke te beantwoorden.

Bij een bocht in het tegelpad staan ze plotseling boven aan een houten trap en kijken neer op het strand. Grauw en boosaardig in de vliegende storm ligt de zee voor hen uitgestrekt. Het strand is volkomen verlaten, alleen een horde meeuwen is neergestreken op het natte zand bij de branding. Het moet pas vloed geweest zijn. Je kunt dat zien aan het natte zand waar de meeuwen zitten.

Met kleine sprongen springen ze achter elkaar die strandtrap af. Op het strand hangen ze voorover in de wind, die recht van zee komt. Ze komen maar langzaam vooruit.

Nienke loopt weer tussen Nardi en Helga in, met haar ogen dicht, maar nu voor de scherpe zandkorrels, die in hun gezichten waaien. Ze lopen allemaal met half dichtgeknepen ogen.

En dan staan ze op het natte zand, aan de rand van de zee. De zon werpt een valse schijn op het water, een wonderlijk pad van licht loopt tot aan de horizon.

Nardi kijkt er peinzend naar. Je zou zo over dat pad naar die horizon willen lopen. Wat zal ze dikwijls naar de zee gaan, nu ze hier is. Het moet verrukkelijk zijn hier heel alleen langs dat water te lo-

pen. Alleen lopen is heerlijk! Je kunt dan zoveel dromen als je maar wilt.

Jerry doet nog een paar stappen vooruit. Hij staat bijna met zijn voeten in het water. Foppe volgt hem natuurlijk onmiddellijk.

„Heerlijk, hè?” roept Nardi boven het gebrul van de zee uit, naar Jerry's rug. „Ik zou hier wel altijd willen blijven staan, jij niet?”

Ze keert zich half om naar Helga om hetzelfde te vragen, maar de woorden blijven steken in haar keel. Ze vangt de spottende blik op van Helga, waarmee ze naar Jerry kijkt. Nardi voelt zich koud worden van drift. Wat verbeeldt dat nest zich eigenlijk? Is Jerry soms te min? Ze zou haar wel ik-weet-niet-wat kunnen doen. In de zakken van haar mantel knijpt ze de handen stijf in elkaar om zichzelf te dwingen kalm te blijven.

Het mag niet. Ze mag niet driftig worden, ze mag niets zeggen nu Jerry het zou kunnen horen. Maar ze zou . . . ze zou . . .

Jerry draait zich om. Een ogenblik rusten zijn ogen op Helga, dan zegt hij rustig: „Ik denk dat ik weer eens naar huis ga.”

Foppe draaft achter hem aan. Ze lopen daar samen op het onmetelijke, verlaten strand.

Nardi kijkt naar die lange rug van Jerry, die zo fier en sterk lijkt op dit ogenblik. Ze kijkt ook naar Foppe, die klein en nietig naast hem voortdraaft. Nienke aarzelt even, maar omdat ze geen ogenblik buiten Foppe kan, holt ze achter die twee aan. En dan staan ze daar samen, Helga en Nardi.

Opnieuw neemt de drift bezit van Nardi, ze wil zich liever beheersen, ze wil aan vader denken. Ze weet hoe erg hij het vindt als ze zich maar laat gaan, maar ze kan niet meer kalm blijven.

„Ik ga ook naar huis,” zegt ze hard en bits.

Ze heeft geen zin met die Helga achter te blijven. Laat die dan maar alleen op dat strand blijven staan. Misschien dat de zee nog goed genoeg is, als de rest te min is voor haar.

Met een nijdige ruk keert ze zich om en loopt weg. Maar Helga komt vlak achter haar aan.

Nardi kan er niets aan doen, helemaal niets. Met een nieuwe nijdige ruk draait ze zich om, kijkt recht in het gezicht van Helga

en snauwt: „Is Jerry soms te min voor jou? Zeg het dan maar meteen, dan weten we het.”

Als Helga geen antwoord geeft, praat Nardi woedend verder: „Blijf voortaan thuis alsjeblieft. Wat moet die jongen ervan denken? Is hij soms minder omdat hij zwart is? Dacht jij, dacht jij dat soms, jij . . .”

Ze schrikt van haar lelijke, overslaande stem, maar als Helga nog steeds geen antwoord geeft, wordt ze nog driftiger.

„Kun je misschien nog antwoord geven? Waarom is die jongen te min voor jou, hè?”

„Dat heb ik niet gezegd,” zegt Helga.

Ze lopen plotseling zwijgend naast elkaar, Nardi ziet spierwit. Er kan opeens niets meer gezegd worden, want Nienke holt terug en springt om hen heen. Ze staan onder aan de trap. Foppe loopt met Jerry halverwegen. Ze lopen zwijgend de trap op. Nardi voelt haar drift zakken. Ze ziet hoe Jerry met Foppe boven staat te wachten. Ze lopen met elkaar terug naar huis.

Foppe en Nienke snateren honderd uit. Nardi is er blij om. Ze durft niet naar Helga te kijken, ze is veel te bang dat ze opnieuw zal uitvallen. Heeft Jerry iets begrepen? Je kunt het niet merken. Hij loopt recht als altijd en zijn gezicht staat onbewogen.

Behalve de tweelingen komen ze heel rustig binnen.

Door de glazen deur ziet Nardi dat de kamer leeg is. Ze aarzelt een ogenblik, dan is ze met een paar snelle sprongen de trap op en gaat haar kamer binnen. De deur valt met een slag achter haar dicht. Ze schuift achter haar bureau en kijkt de kamer rond. Een frons trekt tussen haar ogen. Ze hoort weer Helga's stem op het strand: „Dat heb ik niet gezegd.”

Nee, dat zei ze niet. Het moest er ook nog bij komen dat ze het hardop zei. Je kunt met je ogen meer zeggen dan met je mond, hoewel zijzelf met haar mond aardig haar best gedaan heeft vanmiddag. Hoe moet dat straks als ze weer beneden komt?

Ze schrikt als iemand op haar deur klopt. Ze hoopt niet dat Helga nu naar haar toe komt. Maar het is tante Dine.

„Hallo, jullie waren gauw terug. Het was zeker behoorlijk koud met die storm? De zee is prachtig, hè, als het zo stormt. Weet je dat ik gisteravond nog even bij je op de kamer geweest ben? Maar je sliiep al. Zo maar, hoor, omdat het de eerste avond was. Ik dacht: Misschien wil je nog wat meer van onze kinderen weten. Het is alles nog zo vreemd voor je. Maar dat kan evengoed nu. Ik kom even bij je zitten, mag dat wel?”

„O natuurlijk, echt gezellig.”

„Nou eerst een vraag. Kun je hier wennen? Ik geloof van wel!”

„O ja, nou en of! Vader had geen beter adres voor me kunnen vinden. Het is net of ik hier echt woon, al zijn er veel meer dan thuis.”

„Ja, hè? Dat zeggen de meesten. En dan nog zo'n aangewaaide tante erbij met een emmer vol spraakwater. Zo. Nou, ik ga je even een en ander van mijn schapen vertellen. De tweeling is hier al drie maanden, dat zullen ze wel verteld hebben. Het zijn enige kinderen. Ze waren verschrikkelijk verwend toen ze hier kwamen. Pa en ma hebben veel geld en ze krijgen wat hun hartje begeert. Maar ze hebben zich reusachtig aangepast, ze zijn echt leuk.”

Nardi knikt: „Dat vind ik ook. Ik wou dat ze een zusje en een broertje van me waren.”

Tante Dine kijkt even de kamer rond, haar ogen rusten op de foto van „de hand Gods”. Ze zegt peinzend: „Ja, dat was iets bij-

zonders met die twee. Ze hadden eigenlijk nog zo goed als nooit iets over God gehoord. Heb je gemerkt hoe ze alles in zich opnemen? Heb je op Foppe gelet? Opdrinken zou je kunnen zeggen.”

Nardi knikt weer, ze denkt aan het eerbiedige gezichtje van Nienke vanmorgen bij het uitspreken van de zegen. Aan haar ernstig gezichtje bij het zingen.

„Voorals Nienke vraagt van alles, dat zul je wel merken, Nardi. Foppe niet, hij doet net of hij niet luistert. Maar pas op, geen woord ontgaat hem. Van Jerry weet je al dat zijn vader Nederland rondreist. Je weet ook dat hij schilderlessen neemt. Hij is op het ogenblik aan een doek bezig, maar hij praat er liever niet over. Met Jerry moet je eigenlijk afwachten tot hij je vraagt het te komen zien en waarschijnlijk zal hij dat niet doen. Maar hij is een heel vriendelijke jongen. Ik geloof dat hij, net als Foppe, veel meer denkt dan je weet. En dan hebben we Helga nog. Helga is van adel. Dat heeft ons nooit verhinderd haar te nemen, ze is hier al meer geweest. Haar ouders gaan vaak naar het buitenland. Het is een heel beschaafd meisje. Dat heb je natuurlijk al lang opgemerkt. Ze woont op een groot landgoed, wonderbaarlijk mooi. Ik heb haar een keer weggebracht toen de chauffeur ziek was. Haar moeder is een heel voorname vrouw.”

Nardi kijkt naar de foto van haar eigen moeder. Nee, dat is haar moeder niet geweest, ze was zo klein en lief en zo tener. Omdat het stil blijft in de kamer, denkt Nardi even: Zou ik vertellen wat er op het strand gebeurd is? Weet tante Dine het al? Is ze daarom naar boven gekomen? Maar ze vertelt het niet.

Tante Dine staat op. „Zo, nu moet ik aan de maaltijd gaan denken,” zegt ze. „De uren lijken wel voorbij te vliegen. Jij bent een beetje ingelicht, nu is er niets onbekends meer bij.” Bij de deur staat tante Dine even stil, doet een stap terug de kamer in. „Misschien vind je Helga wel eens wat anders dan de anderen. Dat moet je maar niet te zwaar opvatten. Ze heeft het nogal moeilijk, geloof ik.”

En dan is tante Dine de deur uit, de gang in.

Nardi kijkt peinzend de kamer door. Haar drift en boosheid zijn verdwenen, dat komt wel door de rustige woorden van tante Dine. Nu is er niets onbekends meer bij, zei ze . . . Niets onbe-

kends? Helga . . . wat weet ze nog van Helga? Ze had niet zo moeten doen op het strand, niet zo moeten uitvallen tegen Helga. Ze had het toch wel anders kunnen zeggen?

Als de gong voor de avondmaaltijd gaat, ziet ze er tegenop naar beneden te gaan. Ze had niet direct naar boven moeten stormen, niet zo overdreven moeten doen. Wat als Helga haar niet meer zien wil, niet meer tegen haar praten wil . . .

Als ze de kamer in komt, zitten ze al aan tafel. Helga kijkt rustig op als Nardi naast haar schuift. Er is niets bijzonders aan Helga te merken.

Tante Loes begint een verhaal over Okje. Hij zal wel niet lang meer bij hen zijn. Elke dag kan er een telegram komen van zijn ouders.

Nardi zucht van verlichting. Niemand praat gelukkig over vanmiddag, over het strand. Ze merkt opeens dat ze honger heeft.

V

Met een vaartje draaft Nardi de volgende morgen de trap af naar de bushalte. Ze heeft de capuchon van haar regenjas opgezet.

Een harde regenbui raast achter haar aan op de trap, de wind duwt haar met een vaartje naar beneden.

Ze moet voortmaken. Het was veel later dan ze dacht, toen ze daarstraks op de klok keek.

Ze zwaait zonder om te zien naar tante Dine, ze heeft nog net gemerkt dat die haar nakeek door het raam.

Ze is de laatste. Jerry is al om kwart voor acht vertrokken. Helga een halfuur later. De tweelingen moesten pas om tien voor negen de deur uit, hun school staat heel dichtbij. Zijzelf heeft maandagmorgen de eerste twee uren vrij.

Na het ontbijt heeft ze nog uitgebreid zitten ploeteren op haar aardrijkskunde. Maar toen ze op een gegeven moment op het klokje keek, is ze hals-over-kop naar beneden gestormd, heeft haar jas van de kapstok gerukt en een groet geroepen. Door het raam van de glazen hal zag ze de werksters bezig in de eetkamer. Alle sfeer en gezelligheid waren er opeens uit.

Beneden aan de trap draaft ze met een vaartje het hek uit naar de weg. Ze is erg laat. Ze moet nog wennen aan de gedachte dat er geen juffrouw Hogenboom is, die steeds op de klok let voor haar.

Als ze net de bocht om is, komt de bus er al aan. Ze holt naar de stopplaats, heeft net gelegenheid om naar binnen te springen en rijdt meteen weg.

Ze schuift de capuchon van haar hoofd op haar rug, schudt de droppels van zich af, duikt in een hoekje en pakt meteen een leerboek. Echt klaar was ze nog niet. Ze heeft nog een kwartier.

Tien minuten later stopt ze met een zucht het boek in haar tas.

Zo moet het dan maar. Ze kijkt door het raam naar de natte straten. Misschien ziet ze Ellen en Marja lopen, hoewel ze met die regen wel met de tram gegaan zullen zijn.

Ze laat de hele dag van gisteren nog eens aan zich voorbijgaan en weer zucht ze. Ze heeft er echt spijt van dat ze zo lelijk heeft staan schelden op het strand. Wat moet Helga van haar denken? Het moet lelijk en onbeschaafd geklonken hebben. Je kunt van Helga denken wat je wilt, onbeschaafd is ze in ieder geval niet.

O, de halte! Bijna was ze er voorbij gereden. Het regent nog steeds dat het giet. Ze trekt weer snel de capuchon over haar hoofd. Ze heeft een verschrikkelijke hekel aan nat haar. Op een drafje gaat ze het laatste stukje. Ze moet wel laat zijn, want als ze bij het gebouw aankomt, is iedereen al naar binnen.

Als ze 's middags in de bus zit en terugrijdt naar het huis, lijkt het al niet ongewoon meer naar „De Duintop” te gaan.

Misschien komt het door de dag van gisteren, toen ze zoveel tijd hadden om aan elkaar te wennen. Alles is meegevalen, het is gemakkelijker dan ze heeft gedacht. Zelfs het stuk met de bus valt mee, al heeft ze een hekel aan bussen.

Een kwartier later wipt ze de stenen trap op. Door het raam ziet ze dat de kamer leeg is. Ze heeft even een gevoel van alleen zijn. Wat een kinderachtige onzin! Straks komen ze allemaal naar huis. De tantes zijn zeker druk aan het werk. Denk vooral even aan de baby's boven!

Ze haakt haar jas aan de kleurige kapstok, en komt de lege kamer binnen. In ieder geval is het hier beter dan vanmorgen, toen alles op zijn kop stond. Het haardvuur brandt en ze kruipt er meteen bij, in het lage stoeltje. Wat mal eigenlijk om hier nu alleen te zitten in een vreemd huis. Weer verduwt ze het gevoel van eenzaamheid. Niet doen, denkt ze, niet zo kinderachtig zijn.

Ze kan er niets aan doen dat ze opeens verschrikkelijk verlangt naar haar moeder, die naast haar zitten zou in dat stoeltje en die dan vragen zou naar school en naar . . .

„Ha Nardi, ben je er toch? Ik meende dat ik me vergiste. Gelukkig dat ik even keek! Eerst de gebruikelijke chocola!”

Tante Dine is alweer naar de keuken. Ze heeft Nardi's eenzaamheid zeker onder haar armen meegenomen, want alles lijkt weer anders en beter.

„Kijk eens hier, kind, drink maar heerlijk op. Dat smaakt wel na een hele dag.”

Ja, dat smaakt zeker. Je hebt honger en dorst tegelijk, het is heerlijk, die chocola.

„Het weer wordt beter, zie je wel? De storm is aan het afnemen,” zegt tante Dine opgewekt.

Nardi knikt en kijkt naar buiten. „Jammer, tante Dine, ik ben dol op storm en vooral aan zee.”

„Ja? Het zal nog wel eens meer waaien terwijl je hier bent. Ik moet nog even wat aan het eten doen, Nardi. De tweelingen zullen zo wel verschijnen.”

Nardi zit weer alleen, maar ze gaat nu uitkijken naar de tweelingen. Leuk eigenlijk om op iemand te kunnen wachten. Thuis wacht ze alleen maar op vader als het zes uur wordt.

Ja, storm is heerlijk. Ze hoopt dat het gauw weer gaat waaien. Thuis heb je er geen erg in, dan weet je toch niet of je de storm hoort of de vrachtwagens die langs dreunen. Maar hier is het heerlijk stil.

Kijk, daar komen ze aan. Nardi springt op en zwaait met twee handen tegelijk.

Ze komen vrolijk de trap op springen, Foppe voorop, en gooien met een vaartje de natte jassen op de kapstok. Ze zijn zó binnen.

„Ha, ha,” jubelt Nienke, „ben jij er al? Jij bent fijn vroeg, hè?”

Ze zit meteen op de grond bij het haardvuur. Foppe strijkt neer op de bank onder het raam. Meteen is tante Dine er ook weer. Die merkt ook alles op, denkt Nardi. Hoewel je de tweelingen natuurlijk wel heel gemakkelijk horen kunt. Daar hoeft je eigenlijk niet zoveel moeite voor te doen.

En daar komt Helga de trap op klimmen. Ze loopt de hal in, hangt haar mantel op de kapstok en komt naar binnen.

„Zijn jullie er al? Ik dacht dat ik zo vroeg was.”

Er is ook nu totaal niets van gisteren aan Helga te merken. Ze gaat bij Nardi in het andere stoeltje zitten. Ze drinken alle drie van de hete chocola, de tweelingen en Helga. Ze blijven daarna een beetje

talmen in de kamer. Ze hebben geen van tweeën veel zin met het huiswerk te beginnen.

„Heb jij veel repetities?” vraagt Nardi.

Helga knikt: „Ja verschrikkelijk, drie grote. En jij?”

„Twee, maar ook nog andere vakken. Ik ga geloof ik maar naar boven.”

„Ja, ik ook,” zegt Helga.

Maar omdat het zo heerlijk warm is bij het haardvuur en ze eigenlijk nog maar net van school thuis zijn, blijven ze loom zitten.

Tien minuten later gaan ze toch naar boven. De tweelingen willen mee, maar tante Loes, die net naar beneden komt, houdt ze tegen.

Foppe is boos. Tante Loes zegt sussend: „De meisjes moeten nu werken, Foppe, dat weet je wel.”

„Ik wil helemaal niet naar die meisjes,” zegt Foppe kwaad, „ik wil bij Jerry kijken.”

Maar tante Loes zegt vastberaden: „Bij Jerry mag je pas kijken als hij klaar is, dat heb ik al honderd keer gezegd.”

Het laatste wat ze horen is Foppes woedende stem. Dan gaat de deur dicht.

Precies een uur later gaat de grote gong.

Nardi schuift meteen haar boeken op zij, staat op en loopt naar de deur. Ze heeft echt honger gekregen. Zeker van het harde werken aan die vervelende goniometrie. Laat niemand denken dat dat haar lievelingsvak is, die heeft het beslist verkeerd begrepen.

Ze ziet Helga uit haar kamer komen. Ze wil vragen: „Mag ik jouw kamer eens zien?” Maar ze loopt door en doet het toch maar niet. Ze kan misschien beter wachten tot Helga het zelf verzint. Misschien wil ze het liever niet.

De tweelingen zijn al beneden. Nardi heeft de eerste avond al gezien waar die slapen. Ze hebben ieder een ruime kamer aan de andere kant van het huis, dicht bij de babykamer. Die van Foppe is het grootst, er staan twee bedden in. Tante Loes heeft gezegd dat er nog wel eens een jongen bij kon komen, die mag dan bij Foppe op de kamer slapen.

De tweelingen zitten al aan tafel. Ze kunnen met moeite van de

soep afblijven, die zo heerlijk geurt, dat Nardi ook een hap zou willen nemen.

Ze schuiven op hun plaatsen. Jerry komt er ook al aan. Ze hebben allemaal honger en wachten ongeduldig op de tantes, die even later naast hen schuiven aan tafel.

De schemerlampen in de hoeken branden al en de grote lamp vlak boven de eettafel. Het is heel vroeg donker vandaag, maar Nardi vindt het heerlijk. De gordijnen zijn nog opengeschoven, fijn is dat in dit huis. Er is toch niemand die naar binnen kan kijken, of hij moet de trap op klimmen. Stel je voor.

Met de anderen mee vouwt ze haar handen. Ze ziet weer hoe eerbiedig Nienke haar ogen dichtdoet.

Tante Loes gaat vandaag voor in gebed. Wie bidt aan tafel, leest straks ook uit de kinderbijbel. Tante Loes heeft haar uitgelegd dat ze die kinderbijbel voor de tweelingen nemen. Ze luisteren altijd met ingehouden adem naar het voorlezen uit het dikke boek. Het eten smaakt hen allemaal verrukkelijk. Tante Loes moet hartelijk lachen om de lege schalen, die ze naar de keuken draagt. „Je kunt wel zien dat het koud weer is,” zegt ze.

Ze brengt twee heerlijke puddingen binnen. Ook die gaan gretig naar binnen. Nardi kijkt weer langs de gezichten. Wat een verschillende mensen allemaal. De twee tantes, Jerry met zijn donker gezicht, Foppe daarbij zo erg smal, Nienke met ogen die aan de ogen van een ree doen denken, Helga, zichzelf . . . Kom ze moet niet zo zitten dromen. Ze beginnen haar te plagen dat ze niet opschiet vanavond.

Tante Loes pakt de kinderbijbel. Ze leest over Zacharias in de tempel en de engel die hem komt vertellen dat ze een kindje zullen krijgen.

„En dan . . . en dan . . .,” zegt Nienke met stralende ogen, „dan komt er later nog een ander kindje, de Here Jezus, hè tante Loes, dat is de Zoon van God. U hebt het zelf verteld.”

Tante Loes knikt, ze bedenkt hoe Nienke dikwijls naar die kinderbijbel grijpt en erin probeert te lezen.

Ze vouwen met elkaar de handen voor het dankgebed.

Diezelfde avond als ze voor de thee naar beneden zijn gekomen, gaat de telefoon. Dat is in het huis „De Duintop” niets bijzonders. Maar vanavond blijkbaar wel, want tante Dine die de telefoon aanneemt, begint heel hard te roepen.

„Hallo? Ja, hallo? Met wie zegt u? Ik kan u niet verstaan.” En dan gebaart ze met haar hand naar Nardi: „Kom hier, voor jou. Ja, hallo? Nee juffrouw, ik kan het absoluut niet verstaan. Kom Nardi, New York. Het gesprek kan zo doorkomen.”

Nardi trilt opeens op allebei haar benen als ze opspringt en naar de hoek van de kamer loopt waar de telefoon staat. New York . . . vader?

Tante Dine staat nog enthousiast te roepen: „Ja, hallo . . . ben jij het Jaap?? Ja, hier is Nardi, hier is ze.”

En dan staat Nardi met de hoorn aan haar oor en met trillende benen. Ze begint opgewonden en veel te hard te roepen: „Ja, hallo. Bent u dat vader?! Hallo! Hallo! Hallo!”

Ze merkt niet eens dat de tantes lachend naar haar kijken terwijl ze de tweelingen in bedwang proberen te houden. Ze let ook niet op Jerry en Helga, die vergeten om naar boven te gaan en weer zijn gaan zitten.

„O vader, ja, nu kan ik het verstaan. Wat zegt u? Hfer? O, het is hier heerlijk, ze zijn allemaal reuze voor me. Echt waar, héérlijk. Waar bent u? In het hotel al? Fijn gauw, hè? Een brief? O, heerlijk . . . ja, dan wacht ik daar op. Enig dat u belt. Ja, ja, natuurlijk . . . dag, dag vader . . .”

De verbinding is plotseling verbroken. Nardi staat daar stralend van plezier. Ze komt bij de anderen zitten. Jerry kijkt naar haar glanzende ogen.

„O, wat enig, wat enig, hè?” zegt ze gelukkig. Ze zet zo maar de ellebogen op tafel en duwt haar warme gezicht in haar handen.

„Het was ineens zó . . . duidelijk. Vader heeft ook al geschreven, de brief is op de post, maar hij wilde mijn stem horen.”

O wat kinderachtig, daar zit ze met tranen in haar ogen als een heel klein kind. Nienke klimt op haar knie en duwt haar hoofdje tegen Nardi's schouder.

Ze merkt het nauwelijks. Door een mist van tranen ziet ze wel

het gezicht van Helga, dat minachtend naar haar lijkt te kijken. Helga staat meteen daarna op. „Ik ga naar boven,” zegt ze.

De haldeur valt achter haar dicht, daarna de voordeur.

Tante Loes staat op, maar tante Dine schudt haar hoofd.

„Ze wil misschien even een eindje lopen,” zegt ze.

Jerry buigt zich over de tafel: „Jouw vader is heel ver weg. Het is mooi dat hij dan belt.”

Ze knikt door die malle tranen heen en lacht dankbaar om Jerry's plechtige, hartelijke zinnen.

Nienke duwt haar hoofdje dicht tegen Nardi's schouder. „Stil maar, hoor, jij mag best huilen. Omdat jij alleen maar een vader hebt, hè. Jij hebt je moeder niet meer. Daarom, hè?”

„Sufferd,” zegt Foppe.

Nienke zit meteen recht: „Sufferd, jij bent zelf een sufferd. Een echte grote sufferd, zo groot als . . . als . . . de vuurtoren . . . O, lekker . . . en ik zal . . .”

Ze glijdt van Nardi's knie en gaat op Foppe af, maar tante Loes vangt Nienke op in haar armen. „Jullie gaan naar bed. Het is al veel te laat. Kijk maar eens eventjes op die klok daar.”

Eensgezind stappen ze naar boven. Jerry staat ook op.

„Ik ga nog werken,” zegt hij.

Nardi blijft aan de tafel zitten. Ze wil hier, vlak bij de telefoon, nog even nagenieten van de woorden van haar vader. „Doe je best,” zei hij, „wees maar erg dapper. Ik heb al een lange brief geschreven . . .” Ze slikt haar tranen weg en kijkt op naar tante Dine, die haar vriendelijk toeknikt.

Helga is de trap af gelopen. Onderaan staat ze onzeker en een beetje aarzelend om zich heen te kijken.

Buiten is er niet veel te zien. Er komt een koude mist opzetten. Zou ze maar weer omkeren en het huis binnengaan? Daar is het tenminste licht en gezellig. Maar wat moet je zeggen als je eerst bent weggelopen?

Ze loopt het dorp in, ze weet wel dat de tantes er niet van houden als ze 's avonds de stille wegen op gaan. Dat doet ze ook niet. Ze wil alleen maar even buiten zijn, al is het dan afschuwelijk koud

en mistig. Och, wat kan haar ten slotte die mist schelen. Een brief heeft die vader van Nardi op de post gedaan. Ze wil zelf ook zo graag een brief hebben. Haar gedachten dwalen naar het grote landgoed, naar de „Fazantenhof”. Een verdrietig heimwee overvalt haar opeens zo hevig, dat ze de handen in elkaar knijpt. Een verdrietig heimwee nu ze aan de stal denkt van Loeka.

„Loeka?” zegt ze zachtjes. Er loopt niemand buiten. Niemand kan hier horen dat ze die naam zacht voor zich uit heeft gezegd. Loeka, de naam van haar paard. O, ze zou zich om willen keren, naar de telefoon willen rennen en het nummer van hun chauffeur willen draaien.

„Gerard,” zou ze zeggen, „kom me halen, vanavond nog, het geeft niet hoe laat. Ik wil naar huis, naar mevrouw Stemfoort en naar Loeka.”

Hij zou zeker komen. Gerard is reusachtig. Hij wil alles wel voor haar doen. Als hij dan kwam en ze reden snel langs de weg en ze kwamen bij de „Fazantenhof”, dan . . . O, ze zou die „Fazantenhof” voorbijlopen en recht op de stal van Loeka af gaan. In de verte zou hij haar al horen aankomen. Hij zou heel hard hinniken. Het is net of ze hem hoort, hier in de avond, in de koude mist. Ze zou haar hoofd heel diep in zijn dikke warme manen duwen en zachtjes fluisteren: „Loeka, Loeka, heb je me echt, echt gemist? Al is het maar een heel klein beetje?” En dan . . . dan zou ze in het donker en in de mist door de tuin lopen, dwars de schapenwei oversteken en recht op het tuinmanshuis af gaan . . . Wat zal het huis daar nu staan in de mist. „De knotwilg”, staat er op dat huis. Verleden jaar heeft mevrouw Stemfoort, de tuinmansvrouw, die naam erop laten schilderen. Het is een prachtige naam voor het kleine witte huis, want er staat een ring van wilgen omheen. Helga is dol op die wilgen. In het voorjaar als ze stuiven en de katjes zacht en goudgroen aan de bomen prijken en in het najaar als de wilgen gesnoeid zijn en ze echt knotwilgen worden. Ze staat stil in de mist en keert zich dan om. Ze moet maar naar huis gaan, anders worden de tantes ongerust. Dat wil ze niet, ze zijn altijd goed en lief voor haar.

Het dorp is zo klein en dichtbij, ze is zo weer bij de trap. Ze ziet dat Nardi naar boven is gegaan. Ze kijkt even om de hoek en knikt naar tante Dine.

„Ik ben er weer, het is koud. Ik ga meteen naar bed.”

„Wil je nog een kopje thee, Helga?”

Maar ze is al bij de trap. „Nee, dank u wel.”

Op de gang boven kijkt ze naar de vele deuren. De deur van Jerry, die van Nardi ernaast, verderop de twee deuren van de tweelingen. Aan de overkant ervan haar eigen deur en achteraan de deur van de babykamer.

Ze loopt langzaam haar kamer in en blijft daar peinzend staan. Als ze dan naar „De knotwilg” toe zou lopen, zou mevrouw Stemfoort haar vast en zeker horen aan komen. Ze zou de deur opendoen en zeggen: „Maar, ben jij daar, mijn kind? Kom gauw binnen. O, wat ben je koud geworden. Had ik dat geweten, dan had ik appelkoeken gebakken voor je. Maar wacht eens . . . ik heb nog wel wat anders. Wel ja, ik heb nog wel wat anders.”

En ze zou heerlijk bij de grote plattebuiskachel kruipen. Ze zou kijken naar de koperen doofpot en de lange roodkoperen tang, maar ze zou ze helemaal niet zien. Want de tuinman zou binnenkomen, hij zou de pet van zijn hoofd trekken en zeggen: „Nee . . . nee . . . wie hebben we daar opeens . . . Als dat onze Helga niet is!”

Helga Lichtevoorde van de Woesteyne valt neer in de diepe stoel bij de radiator. Ze kijkt peinzend voor zich uit en droomt verder.

Dan zouden ze daar zitten met z'n drieën bij die grote zwarte kachel, met een kop koffie of wat anders en het zou net een sprookje zijn, een heel mooi sprookje . . .

Haar ogen dwalen naar het raam, maar er is vanuit deze stoel niets te zien dan een dichte mist. Ze is toch maar blij dat ze weer binnen is.

Maar onmiddellijk zijn haar gedachten opnieuw bij het tuinmanshuis. Niemand kan weten hoe heerlijk ze het daar vindt. Alleen de plattebuiskachel, haar oude vriend. Ze moet heel eventjes lachen. Als de mensen eens wisten dat ze vroeger in bed zachtjes tegen die plattebuiskachel praatte. Dat ze hem alles vertelde. Ze was al op de grote school toen ze hem alles nõg vertelde. Hij weet zoveel

van haar, meer dan iemand anders. Ook meer dan mevrouw Stemfoort met haar erg lieve gezicht. Al weet die ook heel veel . . . ja, die weet ook heel veel, al zegt ze er nooit wat over.

Buiten trekt de mist plotseling op, een maansikkel ligt tegen de wolken aan.

Jerry ziet het op zijn kamer. Hij trekt de ezel met het doek erop tot bij het raam. Je kunt goed werken als je naar de wolken kunt kijken. Hij neemt een penseel in zijn hand, pakt het palet en begint de verf te mengen. Hij kijkt naar het doek, het is bijna af. Hij zou het aan het meisje willen laten zien, aan Nardi, maar durft het niet goed te vragen. Hoe kan hij weten of ze het zien wil? Als het af is, dan misschien?

Hij glimlacht als hij aan de glanzende ogen van dat blonde meisje denkt en aan haar tranen.

Nardi ziet ook de mist optrekken. Ze heeft Helga langs haar deur horen lopen. Die is dus weer op haar kamer.

Nou, ze zit daar goed. Ze had wel naar de deur willen lopen en wil-

len zeggen: „Mag ik soms niet huilen als ik de stem van mijn vader hoor? Mag dat soms niet als je van adel bent, hoogheid? Dat kunnen wij eenvoudige schepselen niet begrijpen. Verdwijj jij maar, hoor.”

Ze zucht. Gelukkig heeft ze de deur dichtgehouden en al die dingen niet gezegd. Want hoe moet je dan straks weer beneden komen?

En ze moet ophouden met zó te denken. Het is wat moois na zo'n fijn telefoongesprek met vader. Ze moet haar plezier door die Helga niet meer laten bederven. Straks als ze klaar is met die vervelende goniometrie, gaat ze een lange brief aan vader schrijven. Heerlijk! Maar eerst die repetitie, pas op.

Ze ziet mijnheer het lokaal al rondkijken. Ze voelt nu al zijn ogen op haar rusten. Hij weet wel dat het haar zwakke plek is, die gonio . . . Ze hoort het hem al zeggen: „Wie nemen we voor de volgende vraag . . . eens even zien . . . eh . . . ja, Nardi van Meerlen maar . . .”

Ze buigt dieper over haar boeken. Nergens meer aan denken, niet aan Helga, niet aan de stem van vader.

Straks pas. Over een uur, op zijn vóórgst over een uur.

VI

De volgende dag is Nardi helemaal gewend in „De Duintop”.

Misschien komt het door het telefoongesprek van vader. Het lijkt nu of die niet meer zo onbereikbaar is als de dagen ervoor.

Het wordt allemaal nog beter als ze op een dag de brief van haar vader op de tafel in de hal vindt. Zonder aan de hete chocola te denken, zonder ook maar een blik in de huiskamer te slaan, vliegt ze de trap op naar boven. Halverwegen heeft ze de brief al opengeritst. Ze duikt in het diepe stoeltje.

„Lieve, lieve Nardi . . .”

Het hindert niets, hier op haar eigen kamer hindert het niets dat tranen domweg uit haar ogen lopen. Het is alleen een beetje lastig om met die natte ogen de kleine lettertjes van vader te ontcijferen.

„Wat verlang ik naar je. Ik wilde dat ik je even hier had, dat je me heel even in vogelvlucht alles vertelde van je nieuwe thuis.”

Ze laat de brief even zakken en kijkt onwillekeurig naar de foto van moeder. Het is of ze de stem van vader hoort zoals hij tot haar sprak door de telefoon, heel duidelijk, vlakbij . . .

Ze leest snel verder. Ze hoort niet eens dat tante Dine onder aan de trap roept: „Ben jij thuis, Nardi?”

„Als je hier was zou ik jou alles laten zien. Wie weet kun je later eens een keer met me mee, wie weet als je de H.B.S. hebt afge-
lopen. Het is geweldig interessant. Wat hebben wij dan toch een heel klein landje . . .”

Ze schrikt op als de deur open gaat. Tante Dine komt binnen met een kop chocola. Ze kijkt lachend naar de brief van Nardi.

„Ik zal hem hier maar neerzetten. Ik begreep wel dat je met de brief naar boven was, lees maar gauw door.”

Ze trekt meteen de deur achter zich dicht en loopt naar de babykamer.

Maar Nardi vergeet de chocola en leest verder.

„Ik geloof dat het met twee maanden best bekeken kan zijn hier. Dan zou ik na Kerstmis, nog voor nieuwjaar, terug zijn! Wat zou dat fijn wezen.”

Ze lacht als ze verder leest. Vader heeft veel leuke dingen mee-gemaakt.

Het is een lange brief, ze zal hem nog heel wat keren overlezen. Ze is nu aan de laatste bladzijde toegekomen.

„Wat fijn voor je, kind, dat je daar verschillende anderen om je heen hebt. Dan ben je vast niet zo eenzaam. Zij missen toch ook hun ouders, jullie zitten in hetzelfde schuitje. Doe ze vooral allemaal mijn groeten, ook de tweelingen, die schavuiten. En zelf een heel dikke kus van je vader.

Wees dapper! Veel liefs, hoor kind.

Je vader.”

Met een zucht legt ze de brief neer. Ze ziet de kop chocola staan en drinkt die vlug op. Ze is koud geworden, maar ook zo is ze nog lekker. Ze gaat de brief nog eens lezen en dan kan ze er stukken uit vertellen aan tante Dine. Tante Dine heeft nu eenmaal iets met haar te maken. En ze heeft moeder gekend.

Een kwartier later springt ze de trap af naar beneden. Ze zijn er allemaal al. Ze kan niet laten opgewonden met de brief te zwaaien. Tante Dine komt meteen op haar af, tante Loes zit lachend te luisteren. De tweelingen trekken aan haar arm en willen de brief zelf lezen. Nardi moet even kijken naar het gezicht van Jerry,

naar die donkere ogen die haar weer zo aankijken alsof hij haar moed inspreken wil.

Helga zit te lezen. Ze kijkt wel even op, luistert een ogenblik, maar leest dan weer door.

Nardi wil er niet op letten, ze voelt zich alweer driftig worden. Ze draait zich naar de anderen en vertelt het ene verhaal na het andere. Ze is nog nooit zo openhartig geweest. Ze merkt het zelf en moet erom lachen.

Even later wipt ze naar boven. Gek, ze wil de brief nog eens helemaal lezen. Het is een heerlijke lange en ze heeft het gevoel of ze er nooit genoeg van krijgt.

Helga . . . Och onzin, laat Helga zitten waar ze zit. Als ze geen belangstelling heeft voor een ander, laat ze die dan maar voor zichzelf houden. Ze moet het maar weten. Maar het steekt haar toch ergens.

Van beneden klinkt de grote bronzen gong.

Ze legt de brief neer voor 's avonds.

Het lijkt nu zo erg niet meer dat vader weg is. Die brief zal er liggen, ook morgen als ze thuiskomt. Er zal aldoor iets van vader op haar kamer zijn.

En het lijkt nu werkelijk of de dagen veel vlugger voorbijgaan dan vóór vaders brief. Als ze zich eens even heel eenzaam voelt, loopt ze vlug naar boven en leest hem weer over. Niet zo heel lang daarna komt er met de vliegpost alweer een nieuw bericht. Bovendien moet ze hard werken. Ze werken allebei hard, Nardi en Helga. Ze zitten allebei te zwoegen voor het kerstrapport en kijken verlangend uit naar de kerstvakantie.

Op een koude avond, als het flink begint te vriezen buiten, is er telefoon voor Jerry van zijn vader.

Voor het eerst ziet Nardi het gezicht van Jerry stralen. Ze moet erom lachen. Hij is al even blij als zij dat hij iets van zijn vader hoort, hoewel die eigenlijk dichtbij is en heel gemakkelijk bereikbaar.

Jerry legt de haak op de telefoon en schuift op zijn plaats aan tafel. Ze zijn bezig aan de warme maaltijd.

Hij vertelt dat zijn vader in Groningen is. Nog twee vergaderingen wil hij daar houden, dan komt hij een avond naar het huis om Jerry nog een keer te zien. Dan begint hij aan zijn laatste tournee door Nederland. Daarna, dat zal waarschijnlijk vlak na de kerstdagen zijn, gaan ze samen terug naar Suriname.

Het is opeens een beetje stil aan tafel. Nardi kijkt tersluiks naar Helga, maar haar gezicht staat onbewogen. Alleen de tweelingen snateren alweer. Ze willen weten wanneer Jerry's vader komt, ze willen weten of hij blijft slapen . . . Maar ze worden door tante Dine tot de orde geroepen.

Wat is er met tante Loes? Anders is die altijd bezig om de tweelingen te verbieden, maar ze is nu zó afwezig, dat Nardi verbaasd naar haar blijft kijken.

Als de maaltijd klaar is en tante Loes naar boven is gegaan, zegt tante Dine: „We zullen jou niet lang meer hier hebben, Jerry, dat is jammer. Maar er is er één, die nog eerder weggaat. Vanmorgen kwam er een telegram. We moeten Okje over een paar dagen naar het vliegtuig brengen. Iemand zal hem meenemen. Hij komt dan bij zijn vader en moeder terecht. Tante Loes vindt het heel erg. Ze hecht zich verschrikkelijk aan de baby's. Het is ook niet leuk als ze bij je weg moeten, nadat je ze zo lang hebt verzorgd. En dan net Okje, van wie ze zoveel is gaan houden, hij is al zes weken hier. Hij was nog maar zo klein toen hij kwam en hij kent tante Loes door en door.”

Nardi denkt erover na als ze de trap oploopt. Eerlijk gezegd heeft ze nog geen ogenblik gedacht aan het afscheid dat de tantes iedere keer moeten nemen van de kinderen hier. Daarom was tante Loes dus zo stil.

Ze loopt door naar de babykamer. Als ze tikt en de deur opendoet, loopt tante Loes snel door de kamer. Maar Nardi heeft net gezien dat ze over de wieg van Okje gebogen stond.

„Gaat Okje weg, tante?”

Tante Loes knikt. „Ja, vertelde tante Dine het? Het is een beetje plotseling. Ik zal hem echt missen.”

Ze staan samen bij de wieg van Okje, die ligt te spartelen en te kraaien.

Tante Loes neemt hem eruit: „Kom dan maar, je wordt al zo groot. Ik mag je nu wel even verwennen.”

Als Nardi naar haar eigen kamer gaat, moet ze lachen om die kleine Okje, die al zo jong gaat vliegen. Stel je voor!

Op een van de volgende dagen komt Nardi tegelijk met de postbode op het hek van „De Duintop” af.

„Aha,” zegt de postbode, „dat tref ik. Dat spaart me die trap vandaag. Hier is de post, jongedame.”

Lopend op de trap, kijkt ze pijlsnel de post door. Hè jammer, géén brief van vader. Nou ja, ze heeft er eigenlijk pas een gehad. Wel voor de tweelingen. Ook een kaartje voor Jerry, en heel wat tijdschriften. O, en wacht, ook een brief voor Helga. Daar zal ze blij mee zijn.

Ze komt met het pak in haar handen de kamer in, waar tante Dine bezig is met het borduren van een tafelkleed.

„Heb je de post daar?”

Ze kijkt die door, legt de tijdschriften op zij.

„Dit is voor Jerry en dit voor de tweelingen, die zijn nog niet thuis. En een brief voor Helga, die is al boven.”

„Wil ik hem meenemen?” vraagt Nardi.

Ze denkt even aan de kamer van Helga, die heel groot en ruim is, de mooiste van het huis. Ze is er geweest toen ze Helga een keer moest roepen, omdat ze de gong niet had gehoord.

„Ja goed, Nardi, drink eerst je chocola op.”

Nardi moet erom lachen. Als ze later chocola drinkt zal ze altijd aan „De Duintop” moeten denken.

Zo, dat is binnen. Ze moet meteen naar boven, de brief geven en direct aan het werk. Ze heeft een vier gehaald vandaag. Ze moet nog drie repetities, dan is het afgelopen. En ze moet zorgen dat die goed zijn. Zo geweldig zal haar rapport toch al niet zijn. Hoe zou Helga dat eigenlijk hebben?

Heel nieuwsgierig kijkt ze naar de afzender: Mevrouw Stemfoort-van de Wal, „De Knotwilg”.

Hé, wat vreemd. Het is misschien niet eens van haar ouders. Wat

klinkt dat leuk: de knotwilg. Leuk eigenlijk, een huis met een naam.

Ze tikt even aan. Het is een regel van het huis dat je niet zo maar elkaars kamer mag inkomen.

„Ja?”

Ze stapt de kamer van Helga binnen. Weer valt haar de grote luxe op.

Helga zit achter haar schrijftafel en is druk bezig.

„Een brief voor je.”

Met een ruk komt Helga overeind en neemt de brief uit Nardi's handen. Ze leest snel aan de achterkant, haar ogen stralen.

„O dank je, dank je wel, zeg.”

Ze legt de brief neer. Nardi aarzelt even vlak bij de schrijftafel. Haar ogen rusten een ogenblik op de mooie ring van Helga met het wapen erin.

„Ben je al aan je repetities bezig?”

„Ja, nog twee.”

„Ik nog drie,” zegt Nardi, „ik ga ook maar gauw beginnen.”

Ze trekt de deur achter zich dicht en loopt naar haar eigen kamer.

Een paar dagen later als ze met een vaartje komt aanfietsen naar het hek van „De Duintop” ziet ze Helga voor zich uit rijden.

„Hallo, hallo,” roept ze.

Helga kijkt om, houdt haar vaart in en fietst naast haar verder.

„Het vriest een steendik, hè,” zegt Nardi, „ik heb al zin in schaatsenrijden. Ik hoop dat er nu eindelijk een brief van vader is. Het is echt weer tijd.”

Omdat ze geen antwoord krijgt, kijkt ze op zij. Helga kijkt hooghartig een andere kant op. Nijdig opeens rijdt Nardi het hek door, slingert haar fiets in de garage en springt met sprongen tegelijk de trap op. Ze merkt niet eens dat de tweelingen op de ramen bonzen.

Als ze de kamer inkomt, wordt ze met verwijten ontvangen.

Nienke kijkt haar boos aan: „Wij zwaaiden heel hard en we bonzen op het raam en jij keek helemaal niet.”

„Sla het raam maar niet stuk,” zegt Nardi, ook al nijdig.

En zonder verder naar de tweelingen om te kijken, duikt ze in haar stoeltje.

Waarom is alles en iedereen vandaag vervelend. Waarom staan die tweelingen meteen tegen haar te razen, waarom vindt Helga het de moeite niet om antwoord te geven en waarom is er eigenlijk geen brief van vader? Ze had er vast op gerekend.

De tweelingen lopen naar de speelkamer. Nardi kijkt kwaad door de lege kamer. Moet ze hier nog langer alleen zitten? Waar blijft dat malle kind met haar verwaande gezicht eigenlijk? Trouwens, die kan beter wegblijven, laat ze maar boven naar zichzelf gaan zitten kijken of naar haar mooie ring. Ze kan haar missen als kiespijn.

Uit het oosten komen dikke wolken opzetten . . . Welja, de vorst gaat zeker ook nog over. Van schaatsen zal zo wel niets komen. Alles is even vervelend vandaag. Natuurlijke historie ging ook al niet. 't Wordt vast een onvoldoende. Echt gezellig allemaal.

„Zo Nardi, jullie zijn thuis, hoorde ik. Hier is de chocola. Waar is Helga?”

Foppe komt de kamer in met een doos onder zijn arm.

„Die is naar boven gegaan,” zegt hij.

„Roep haar dan even, Foppe, ze moet eerst wat warms nemen, dat weet ze wel. Denk erom dat je klopt.”

Pfff, denkt Nardi, laat ze maar komen met haar vervelende adelgezicht. Ik ben niet van plan me langer met haar te bemoeien. Ze kan voor mijn part . . .

Ze komen samen de trap af, Foppe en Helga. Er is niets aan het gezicht van Helga te zien. Ze knikt beleefd en vriendelijk tegen tante Dine en duikt in het stoeltje naast Nardi.

„Het is hier heerlijk warm,” zegt ze.

Maar Nardi heeft geen zin om antwoord te geven. Ze heeft de chocola op, en dan kun je in dit huis naar je kamer gaan. Alla, daar gaat ze dan.

Op haar kamer staat ze bij het raam. De eerste sneeuwvlokken dwalen omlaag. Ze vindt het altijd prachtig, maar ze is te veel uit haar humeur om er langer naar te kijken. Ze draait zich van het raam af en moppert in haar eentje verder. Ze schuift achter haar

bureautje en pakt haar boeken. Ze moet werken, werken, stampen om de laatste vakken erin te krijgen. Ze krijgen nog twee schriftelijke overhoringen heeft Fijn van Draat gezegd. Bij wijze van verassing zeker. Leuk als je denkt dat je klaar bent!

Maar het werk wil niet lukken.

Na een uur geeft ze het op. Haar boze bui wil niet overgaan, ze kan haar aandacht er niet bij houden. Ze zou buiten willen lopen in de sneeuw. Buiten lijkt alles altijd veel gemakkelijker.

Ze kijkt naar de foto van haar moeder en een verschrikkelijk heimeewee overvalt haar. Ze wil ook haar moeder nog hebben, net zo goed als de tweelingen en Jerry, Helga en Ellen en Marjan.

Waarom zij niet, waarom zij alleen niet? Die baby's liggen hier wel zonder vader en moeder, maar straks komen ze immers allemaal terug. Okje gaat morgen al, overmorgen ligt hij in de armen van zijn moeder. Van zijn moeder.

Haar boosheid is gezakt, ze is alleen nog maar heel erg verdrietig. En een beetje bitter en opstandig.

Ze schuift de stoel achteruit. Zou ze er toch maar even uit lopen? Het kan nog gemakkelijk voor ze aan tafel gaan.

Ze doet de deur open. Op hetzelfde ogenblik komt Jerry zijn kamer uit.

„O hallo,” zegt ze, en dan breken haar woorden af.

Want langs hem heen heeft ze een blik in zijn kamer geslagen. Ze kijkt naar hem op, haar armen vallen recht neer langs haar lichaam.

Ze zegt: „Heb jij . . . heb jij dat daar gemaakt?”

Hij kijkt met haar mee de kamer in.

Hun ogen rusten op het grote doek, dat op een ezel staat, dicht bij het raam.

„O Jerry, mag ik het heel even van dichtbij zien?”

Hij blijft verlegen en zwijgend staan, zijn hand strijkt over zijn donkere haar.

„Ja,” zegt hij dan, „je mag het wel zien, maar het doek is nog niet klaar.”

Ze loopt voorzichtig de kamer in en heeft daar het gevoel of je er alleen maar heel zacht praten mag. Dat komt door het doek.

Een streep schel licht van de ondergaande zon valt erover en zet de kleuren in vlam.

Ze kijkt geboeid naar het kruis, dat donker op de heuvel Golgotha staat opgericht. En naar de grote groep mensen die onder aan de heuvel staat in alle warme kleuren van donkergroen en blauw en dieppaars en okergeel. Nardi kijkt sprakeloos naar de negers die tussen de blanken in zijn gezet, de gezichten zwart als roet, de hoofden, evenals die van de blanken, opgeheven naar het kruis.

Ze voelt zich opeens jaren en jaren jonger dan Jerry, die dit heeft kunnen schilderen en hier zo ontzaglijk veel bij heeft moeten denken.

Achter haar kucht hij zacht en verlegen.

„Het is nog niet klaar. Ik had het laten zien als het geheel was afgemaakt.”

Ze keert zich een moment af van het doek en kijkt naar Jerry.

„Mag ik het dan nog een keer zien? Is het af als je weggaat?”

„Het moet af,” zegt hij rustig. „En ik zal jou roepen.”

Ze knikt en loopt de kamer uit, haar eigen kamer weer in. Ze vergeet dat ze naar buiten wilde gaan, ze denkt er geen ogenblik meer aan. Ze ziet niet eens de geweldige dikke sneeuwvlokken, die neervallen naar de aarde en een dicht tapijt beginnen te leggen om „De Duintop” heen. En toch staat ze bij het raam en kijkt naar buiten.

Jerry, die alle avonden aan dit stuk heeft gewerkt. Dit . . . dit wil ze aan vader schrijven . . . of . . . toch niet? Nee, ze wil dit voor zichzelf houden, echt alleen voor zichzelf. Ze zal nooit kunnen beschrijven hoe die zwarte en blanke gezichten met elkaar opzien naar het kruis.

Ze zal altijd onthouden hoe Jerry daar stond, met zijn handen op de rug, die handen, die aan de binnenkant roze en blank zijn.

Ze hoort de deur van Jerry's kamer opengaan, ze hoort hem ook weer dichtvallen. Even later slaat de voordeur dicht. Ze ziet hem gaan vanuit het raam, hij loopt recht als altijd de stenen trap af.

Ze zal hem toch niet van zijn werk hebben afgehouden . . . Nee . . . nee misschien toch niet. Hij kwam immers daarstraks juist zijn kamer uit. Hij wil zeker buiten lopen en nadenken over zijn doek.

Nadenken hoe hij het af zal maken. Ze is vergeten dat zijzelf ook naar buiten wilde gaan. Ze denkt er zelfs nú niet aan, nu Jerry naar buiten is gelopen.

Ze hoort de tweelingen thuiskomen met veel drukte en lawaai. Ze hoort de stem van tante Loes die hen kalmeert en mee naar binnenneemt.

Als ze nu moeder nog had, zou ze er met moeder over kunnen praten. Of . . . toch niet? Zou je het misschien toch liever voor jezelf willen houden? Zou je er liever alléén over willen nadenken?

Als een uur later de grote gong door het huis schalt, heeft ze nog niets aan haar werk gedaan. Ze komt met de anderen mee de kamer in. Alleen Jerry zit daar al, met hetzelfde gezicht als altijd, het gezicht waarvan je zo weinig kunt aflezen.

Ze schuift op haar plaatsje aan de tafel naast Nienke en vouwt net als de anderen haar handen. Maar ze is er niet bij met haar gedachten.

De tweelingen hebben het druk over Okje, die morgen om deze tijd gaat verdwijnen. Ze beginnen ruzie te maken wie vanavond Okje mag vasthouden. Maar ze hoort het nauwelijks. Ze merkt ook niet dat Helga verwonderd naar haar kijkt.

Zit Nardi nu werkelijk steeds aan die brief van haar vader te denken? Ze heeft er immers pas nog een gekregen, denkt Helga.

De maaltijd verloopt heel rustig. Behalve het gesnater van de tweelingen is het stil.

Tante Loes pakt de kinderbijbel en dan vervalt de tweeling ook plotseling in een aandachtig zwijgen.

Na tafel gaat iedereen naar boven. Nienke en Foppe mogen mee naar Okje, de tantes hebben het druk met het inpakken van zijn koffers. Het is een wonderlijke gedachte dat een van hun baby's in een vliegtuig zal reizen.

VII

De gong roept hen weer bij elkaar voor het theekwartier.

Tante Loes zegt: „Ik moet jullie nog iets vertellen. Jullie weten al dat Okje weggaat. Maar we krijgen er weer een nieuwe bewoner bij.”

„Een jongen? Een jongen?” schreeuwt Foppe meteen enthousiast.
„Een baby?” vraagt Nardi.

Ze ziet de nieuwe baby al liggen in de wieg van Okje.

„Nee, geen baby. Ja, een jongen, Foppe. En hij mag, als hij het zelf ook wil, bij jou op de kamer slapen.”

De tweelingen zijn onmiddellijk bezig.

Foppe danst de kamer rond, Nienke schudt hem boos heen en weer.

„Gemeen, gemeen, ik wil dat het een meisje is.”

Tante Dine roept die twee tot de orde.

„Ja, een jongen,” vertelt tante Loes, „hij is een paar jaar ouder dan Nienke en Foppe. Jippie Bruin heet hij.”

Nardi schiet in de lach: „Wat een grappige naam, Jippie Bruin.”
Jerry houdt Foppe tegen, die alweer door de kamer wil gaan springen, zo mooi vindt hij het, dat die jongen ouder is en toch bij hem op de kamer mag slapen.

„Is hij tenminste van goede afkomst?”

Het is Helga die het vraagt, hooghartig en koud.

Er valt een nare stilte in de kamer.

Zelfs de tweelingen staan geschrokken stil.

Tante Dine verschuift een paar tijdschriften op de tafel.

Nienke loopt verschrikt naar tante Dine en drukt haar hoofdje tegen haar arm. Nardi kijkt Helga wit van drift aan. Ze merkt niet

eens dat Jerry oplettend naar haar kijkt. Ze knijpt haar handen in elkaar en raast in stilte: moeten ze allemaal zwijgen als dat vervelende nest zo iets zegt? Wat verbeeldt ze zich eigenlijk? Laat ze naar haar buiten gaan, daar zit ze goed. Waarom zegt tante Dine niets? Die lijkt ook wel niet wijs. Zeker om die adel. Nou, het is me de adel wel . . . En dan geeft tante Dine antwoord, heel rustig.

„Hoe bedoel je, Helga? Bedoel je of hij van adel is, zoals jij? Nee, dat is Jippie Bruin beslist niet. Bedoel je of zijn vader een hoge positie bekleedt? Nee, dat ook beslist niet. Het is wel héél anders. Zijn moeder stierf toen hij geboren werd en zijn vader was vlak daarvoor verongelukt. Heel erg tragisch. Er waren mensen die hem in huis namen. Maar verleden jaar kreeg de stakker kinder-verlamming en werd naar het ziekenhuis gebracht. Nu is het wel heel moeilijk. Vanuit het ziekenhuis belden ze op of wij hem een poosje wilden verzorgen. Hij is genezen verklaard, maar erg zwak en mag nog niet naar school. Hij loopt met één been in een beugel. De mensen waar hij geweest is, willen hem niet meer terugnemen.”

Weer valt een stilte in de kamer. Die ene zin lijkt wel om hen heen te blijven hangen. „Willen hem niet meer terugnemen . . .”

Nardi ziet dat Jerry voorovergebogen naar het vuur zit te staren. Ze wil de kant van Helga niet opkijken. Als ze dat doet, gaat ze schreeuwen of schelden.

Tante Dine schuift haar stoel dichterbij de haard.

„Hij mag bij jou op de kamer slapen, Foppe. Hij is wel wat ouder, maar hij zal het prachtig vinden.”

Tante Dine kijkt naar de anderen, ze kijkt ze eigenlijk een voor een aan.

„Tante Loes en ik hebben er lang over gesproken. We dachten dat we het niet mochten weigeren.”

Nardi schokt recht op haar stoel. Helga staat op en loopt naar de hal. Ze smijt niet met de deur, ze holt niet woedend naar boven, maar gaat recht en statig de trap op naar haar kamer.

Nardi ziet dat Jerry zich niet heeft bewogen. Hij blijft onbeweeglijk naar het vuur zitten kijken. Misschien denkt hij nu aan Jippie Bruin of aan Helga. Van dat donkere gezicht is nooit iets af te lezen.

Zelfs de tweelingen zijn ongewoon stil. Ze gaan zonder een woord van tegenspraak even later met tante Loes mee naar boven.

Nardi voelt haar handen nog trillen van woede, ze heeft het opeens verschrikkelijk warm.

Jerry schuift nu toch zijn stoel achteruit. Hij blijft een ogenblik naast het haardvuur staan. Dan knikt hij tegen Nardi en tante Dine.

Het geeft alweer de indruk alsof hij hun moed in wil spreken. Dan gaat ook Jerry naar boven.

Op zijn kamer staat hij lang voor het doek op de ezel. Hij neemt zijn palet en penseel. Hij denkt heel lang aan het gezicht van Nardi van Meerlen. Hij heeft best gezien dat haar handen trilden van woede. Hij heeft het op het strand ook wel gezien. Over het algemeen houdt hij niet van de Nederlandse meisjes. Maar dit meisje met haar helblonde haar en die lichte ogen vindt hij anders dan de anderen. Als hij naar dat haar kijkt, moet hij altijd weer aan rijp koren, aan droog zand, aan de kleur van de duinen denken.

Met een vaag lachje denkt hij aan Helga Lichtevoorde van de Woesteyne. Hij mag die Helga niet. Maar Nardi . . . Hij wil dat meisje tekenen. Hij gaat dat morgen doen. Dit doek moet nu klaar komen, hij moet het af gaan maken.

Tante Dine is in de keuken. Nardi zit nog in de kamer. Ze heeft geen zin om naar boven te gaan. Ze loopt naar de bank bij het raam. De telefoon gaat. Tante Dine komt de kamer weer in.

„Roep Jerry even, Nardi, het is zijn vader.”

Ze loopt weer met Jerry mee naar beneden. Onwillekeurig luistert ze naar het gesprek.

Als hij de hoorn op de haak legt, vertelt Jerry dat zijn vader hem komt bezoeken. Hij wil de volgende dag komen in de avond.

Weer ziet Nardi zijn gezicht stralen van plezier. Ze raakt er zelf ook van in de stemming. Wat leuk, nog een neger erbij! Ze wil hem graag zien, ze wil graag weten hoe Jerry's vader er uit ziet. Morgenavond al. En dan zal Jerry gauw verdwijnen.

Hij is alweer naar boven gegaan. Ze zit nu weer alleen en is eigenlijk blij als tante Dine klaar is en de kamer in komt.

Ze komt bij Nardi op de bank bij het raam zitten. Ze kijken een ogenblik samen naar buiten, waar het helemaal donker is.

„Ben je al klaar voor morgen, meisje?”

„Bijna, ik had geen zin meer opeens.”

Ze keren hun rug maar naar het raam, er is daar eigenlijk niet veel te zien. De vlammen laaien nog gezellig hoog op in het vuur aan de andere kant van de kamer.

„Je zat een beetje aan Helga te denken zeker? Aan wat ze zei . . . Ik zou er niet te zwaar aan tillen. Helga heeft het vaak moeilijk, dat heb ik je misschien al eens gezegd. En bovendien . . . Je moet maar zo denken, we hebben allemaal onze fouten. Jij en ik ook. En nu moet ik weer naar de keuken, ik zou bijna mijn koekjes in de oven vergeten.”

Nardi komt overeind, ze loopt naar de grote glazen hal en gaat de trap op. Tussen haar ogen ligt een diepe frons . . .

De volgende middag om vijf uur heerst er een onrustige sfeer in het huis. Ze zijn allemaal in de kamer.

Drie van de baby's zijn boven in hun wiegjes, maar de vierde, Okje van Druden, is beneden gebracht.

Nienke zit op de bank bij het raam en mag Okje in haar armen houden als de twee grote meisjes ervoor zorgen dat er niets gebeuren kan. Ze letten maar niet op tante Loes, die zenuwachtig heen en weer loopt, dingen inpakt, die ze weer uitpakt en even later wéér inpakt. Ze zien het allemaal: tante Loes heeft het te kwaad.

Boven horen ze tante Dine heen en weer lopen op de babykamer. Die controleert daar of alles van Okje is ingepakt, of niemand iets heeft vergeten.

Nardi gaat naast Nienke zitten. Zo'n klein kindje, denkt ze. Straks ligt hij in een vliegtuig.

Helga komt aan de andere kant naast Nienke zitten. Ze steekt voorzichtig een vinger uit en strijkt over het vlossige bolletje.

„Wat een schatje, hè Nienke. Jammer dat hij weggaat.”

Nardi kijkt tersluiks naar Helga.

Helga is vandaag veel opgewekter dan andere dagen. En vanmorgen was er aan haar weer absoluut niets te merken van gisteren.

Nardi begrijpt niets van dat wonderlijke kind.

En dan wordt het opeens echt onrustig in huis. Tante Dine steekt haar hoofd om de deur.

„Loes, ik haal de wagen uit de garage.”

Tante Loes stuift op Okje af en pakt hem in een wollen deken.

Ze hebben nauwelijks tijd om afscheid te nemen van Okje. Het gaat alles opeens pijlsnel. Jerry draagt de baby naar beneden, tante Loes draaft zenuwachtig achter hem aan. Ze komen allemaal naar buiten. De rode sportwagen staat al klaar. Tante Dine doet het portier open aan de andere kant. Tante Loes zit al. Jerry legt de baby op haar knieën.

„Ga toch naar boven jullie,” zegt tante Dine, „domme kinderen, het is steenkoud.”

Ze hollen de trap op en rennen naar het raam. De wagen rijdt

langs het hek de weg op. Ze zwaaien. Alleen tante Dine zwaait maar terug. Dan zijn ze om de bocht verdwenen.

Het lijkt opeens of het huis uitgestorven is.

Nardi en Helga duiken in de fauteuultjes bij het haardvuur. Nienke kruipt gauw tussen hen in. Jerry zit met Foppe op de bank.

Ze hebben beloofd beneden te blijven tot de tantes terug zijn.

Lang kan het niet duren, want zo ver is het vliegveld hier niet vandaan. En zeker niet met die snelle sportwagen.

De tweelingen zijn bijzonder gezellig. Nardi kijkt verbaasd van Nienke naar Foppe. Ze zijn nog nooit zo rustig en lief geweest.

Maar dan begrijpt ze het, want Nienke klimt op haar knie en fluistert in haar oor: „Als wij heel stil zijn geweest en erg lief, mogen wij opblijven om Jerry's vader te zien.”

„Aha,” lacht Nardi, „ja, ja . . . nou snap ik jullie.”

Foppe komt er aan. Hij wil een spel op de grond spelen met Nienke en Nienke doet heel gehoorzaam alles wat Foppe beveelt.

De baby's boven blijven rustig, er is niets te horen.

Na verloop van tijd heeft Nienke er toch genoeg van. Ze loopt naar de bank bij het raam en klimt op Jerry's knie.

„Is jouw vader ook zo zwart, net zo zwart als jij?”

Jerry lacht, hij strijkt Nienke over haar blonde krullebol.

„Nog zwarter is mijn vader, nog veel zwarter. Weet jij wat ik doe? Ik vertel jou over mijn vader.”

Nienke zit nu vlak tegen hem aan met half open mondje. Foppe komt er ook bij staan. Onwillekeurig luisteren Nardi en Helga ook.

„Mijn vader vertelt de mensen in Suriname van de Here Jezus. Er zijn ook veel kinderen in het ziekenhuis, kinderen als jullie.

Weet je wat mijn vader doet? Als hij uitverteld is, zingt hij voor die mensen. En soms zingen die mensen mee.”

Nardi kijkt peinzend naar Jerry, die met zijn rug naar het raam zit. Ze stelt het zich voor, ze denkt aan Suriname. Ze weet er zo weinig van. Ja natuurlijk, op school leer je dat het er vochtig en warm is. Je leest over het oerwoud. Je weet dat de kusten laag zijn en dat er veel moerassen zijn. Je weet dat er plantages zijn aangelegd en dat er op de heuvels bauxiet gevonden wordt. Dat weet je allemaal. Maar hoe ziet het er uit? Hoe is het als je er bent?

Misschien zijn de huizen wit en koel van binnen, misschien zitten de mensen 's avonds buiten. Misschien luisteren ze naar het zingen van Jerry's vader.

Ze denkt aan de plaat die ze thuis hebben, met de negro spirituals. Maar Jerry's vader zal wel Nederlands zingen. Ze wou dat ze erbij kon zijn.

Helga staat op en steekt de schemerlampen aan. Het is gezellig nu, met die verlichte hoeken en het dansende haardvuur. Toch voelen degenen die in de kamer zitten ergens een leegte. Wat vreemd dat je de tantes zo missen kunt.

Jerry gaat met Foppe samen blokken op het vuur gooien, want het begint een beetje te doven in de hoeken.

Toch nog onverwacht horen ze plotseling de claxon van de sportwagen en draven naar het raam. Hun monden vallen open van verbazing. De portieren gaan beide tegelijk open, de tantes komen beiden tegelijk uit de wagen. En tante Loes draagt Okje nog in haar armen. Stomverbaasd kijken ze elkaar aan, hollen naar de deur en staan in de kou boven aan de trap.

Jerry holt naar beneden en neemt de baby over van tante Loes. Tante Dine komt mee naar boven. Van verbouwereerdheid laat ze de wagen onder aan de trap staan.

„Kijk eens naar buiten,” zegt ze, „hebben jullie niet gezien hoe mistig het is geworden? Het vliegtuig kon niet opstijgen. Alles zat potdicht.”

Ze staan midden in de kamer. Tante Loes met Okje in haar armen. Ze schateren van het lachen. Het is zo'n mal idee dat Okje gewoon weer is binnengedragen.

Alleen tante Loes lacht niet. Ze loopt vlug met de baby naar boven. Ze denkt eraan dat ze nog een keer afscheid van het kind moet nemen. Ze zullen bericht krijgen wanneer het vliegtuig wel kan vertrekken.

Beneden vertelt tante Dine over de mensen die onverrichter zake terug moesten gaan. Nardi denkt aan haar vader. Het zou toch wat geweest zijn als hij niet weggekund had en later weer wel. Ze kan best begrijpen dat tante Loes het vervelend vindt. Afscheid nemen is iets heel erg naars.

Tante Dine is alweer bezig de tafel te dekken. Met Helga samen gaat Nardi gauw even helpen.

Aan tafel komen ze niet uitgepraat over het vliegtuig en over de mist. Ze hebben geen erg gehad in die mist. Ze hebben zeker zo naar Jerry zitten luisteren, naar het verhaal over zijn vader.

Als het eten gedaan is en de tafel afgeruimd, zitten ze te wachten op Jerry's vader. Maar hij heeft aangekondigd dat hij er pas om acht uur zijn kan.

Zo rustig als de tweelingen vanmiddag waren, zo onrustig zijn ze nu. Tante Loes, die toch al uit de stemming is, krijgt er genoeg van. Ze pakt met een resoluut gebaar Foppe op en zet hem op een stoel. Dan zet ze Nienke ook op een stoel.

„Daar blijven jullie zitten. Wie van zijn stoel komt, gaat meteen naar bed,” zegt ze.

Het helpt geweldig. Nienke zit met rechte benen op haar stoel alsof ze een pop is die zich niet bewegen kan. Ze wil voor geen geld van de wereld de komst van Jerry's vader missen. Daarom denkt ze er niet over op te staan. Met Foppe is dat een beetje anders.

Hij kijkt aldoor met een scheef oogje naar tante Loes. Maar tante Loes vergeet hem niet, ze houdt hem in de gaten.

Nardi en Helga moeten erom lachen, maar ze houden ermee op als ze zien dat Foppe hun kant uitkijkt.

Eerder dan ze verwachten, wordt er gebeld. Jerry is meteen over-eind, al is het dan pas halfacht. Door de glazen deur heen zien ze dat het werkelijk de vader van Jerry is. De tweelingen zijn meteen van de stoelen, maar niemand merkt dat, want vader en zoon komen binnen.

Werkelijk, mijnheer Drums is nog zwarter dan Jerry, ziet Nardi.

Hij komt, groot en vierkant, de kamer in en gaat op de twee tantes af. Hij schudt ze opgewekt de hand. Hij kent hen al van zijn vorig bezoek toen hij Jerry is wezen brengen.

Helga was er toen zeker ook al, denkt Nardi, want ook Helga schudt hij de hand.

De tweelingen dansen op hem af. Hij lacht en tilt ze een voor een

van de grond. Tante Dine stelt Nardi voor, haar hand ligt in de donkere hand van Jerry's vader.

„Dit is ook een nieuwe gast? Nardi van Meerlen? Drums.”

De tweelingen kijken vol ontzag op naar de grote neger die midden in de kamer staat. Zo rustig als Jerry is, zo druken beweeglijk is zijn vader. Zijn geweldige stem vult de kamer tot in de hoeken.

Tante Loes schenkt koffie en tante Dine deelt de cake rond.

Jerry's vader vertelt over zijn werk in Suriname. Over het oerwoud en over het ziekenhuis. Hij spreekt ook over zijn werk in Nederland. Hij prijst de mensen die zoveel geld hebben geofferd, zodat hij met een geweldig bedrag zal teruggaan. Hij kijkt Jerry aan en knikt hem toe: „Je tijd schiet hier op, mijn jongen.”

Op dat ogenblik legt Nienke een handje op zijn knie.

Hij kijkt lachend omlaag.

„Gaat u . . . gaat u . . . voor ons zingen?”

„Zingen?”

Jerry legt het uit. Hij vertelt wat hij vanmiddag gezegd heeft over de mensen die kwamen luisteren.

De grote neger knikt.

„Natuurlijk, natuurlijk,” zegt hij.

Hij staat meteen voor zijn stoel, groot, breed en heel donker en begint te zingen. Een ogenblik worden ze er verlegen van, omdat Jerry rustig naast zijn vader gaat staan en meezingt.

„Nooit kan 't geloof te veel verwachten,” zingen ze.

Nardi merkt niet eens dat Nienke op haar knie kruipt en een arm om haar hals heenslaat.

Nooit kan 't geloof te veel verwachten,
des Heilands woorden zijn gewis.
't Faalt aardse vrienden vaak aan krachten,
maar nooit een vriend als Jezus is.

Het zijn twee geweldige bronzen stemmen die door de kamer zingen. Het woord „Nooit” klinkt zo machtig en zegevierend, dat ze er nog naar luisteren als het al lang is uitgezongen.

Onafgebroken moet Nardi kijken naar die twee donkere mensen, die daar zo rustig hun geloof staan uit te zingen.

„Maar nooit een vriend als Jezus is.”

Nooit, denkt ze. Ze ziet opeens het doek van Jerry, de donkere en de blanke gezichten dicht bij elkaar, opkijkend naar het kruis . . .

„Maar nooit een vriend als Jezus is.”

Ze blijft onafgebroken kijken naar de twee negers die een nieuw vers inzetten.

Achter hun ruggen dansen de vlammen van het haardvuur.

VIII

Met een brief van haar vader springt Nardi als een hinde de trap af en loopt de weg in naar de duinen.

Ze heeft de brief op het tafeltje in de hal gevonden. Ze gaat dansend van plezier over de duinen de strandtrap af. Ze wil even alleen zijn met vaders nieuwe brief. Het is koud, maar de zon is zo helder en ze kan best in een klein duinpannetje kruipen. Heerlijk is het hier!

Hoog boven haar hoofd ronkt een vliegtuig voorbij. Ze kijkt lachend omhoog, denkt aan Okje, die nu werkelijk met het vliegtuig is vertrokken.

Kijk, daar is het duinpannetje. Ze duikt erin en voelt de wind nu niet meer. De zon laat ze recht in haar gezicht schijnen.

Ze ritst de brief open en leest snel en gretig.

Ze zit daarna lang uit te kijken over de duinen en innig te verlangen naar de stem en het gezicht van haar vader.

Maar het wordt te koud. Ze moet teruggaan en op haar kamer de brief nog eens overlezen. Ze is al overeind en gaat dansend de weg naar huis.

Het is heerlijk als er een brief van vader in de hal ligt. Gelukkig gebeurt het nogal eens.

Vandaag is het toch een bijzondere dag. Vandaag komt Jippie Bruin.

Jippie Bruin heeft laten weten dat ze er allemaal moeten zijn als hij komt. En dus hebben ze afgesproken niet te laat thuis te komen. Voor haar, Nardi, was dat niet moeilijk, want ze heeft de hele middag vrij. Ze trekt de jas dicht om zich heen. Zo met de wind tegen is het behoorlijk koud in de duinen.

Ze gaat het hek door en de trap op.

Helga is inmiddels ook thuisgekomen. Ze heeft deze middag maar twee uur les gehad.

Een uur later verschijnen ook de tweelingen.

„Zo,” zegt tante Dine, „ik haal de wagen uit de garage, en ga nu maar. Jippie zal ook wel wachten denk ik.”

De tweelingen willen mee. Ze beginnen te mopperen tegen tante Loes als het niet mag. Helga en Nardi staan voor het raam tante Dine na te wuiven.

Tante Loes zegt: „Denk maar niet dat jullie alles mogen wat in je hoofd opkomt. En nu geen gezeur, anders mag je niet op Jippie wachten.”

Dat helpt, ze gaan op de bank bij het raam zitten, maar vervelen zich.

Een halfuur later komt Jerry van boven, dat geeft wel even afleiding. Maar als iedereen zijn chocola opgedronken heeft, weten ze geen van allen wat ze nu nog moeten doen.

Eigenlijk zijn ze een beetje zenuwachtig. Misschien komt het om wat Helga die avond heeft gezegd. Misschien komt het ook omdat

Helga nu juist de enige is, die rustig in een boek zit te lezen. Of houdt ze zich maar zo kalm? Zelfs Jerry weet met zichzelf geen raad en loopt te ijsberen door de kamer.

En dan is het Jerry opeens die zegt: „Daar zijn zij.”

In een ogenblik staan ze bij het raam.

De rode sportwagen rijdt tot het hek, tante Dine doet het portier open, springt vlug uit de wagen en loopt naar het andere portier. Een kleine hand gooit dat al met een zwaai open.

Jippie Bruin steekt een been naar buiten, trekt het andere been in de beugel behendig bij en staat naast de wagen. Hij kijkt langs de roodstenen trap omhoog, ziet hen daar met z'n zessen staan, steekt een magere hand op en loeit vervaarlijk door de koude lucht: „Hóí! Hóí! Ik kom er aan!”

Ze hebben alles verwacht, maar deze manier van aankomen niet. Stomverbaasd blijven ze omlaag kijken. Jippie Bruin klimt moeijlijk maar voortvarend de trap op. Halverwegen blijft hij even staan, kijkt omhoog, geeft een nieuwe brul: „Daar kòm ik!” En dan is hij boven.

Tante Loes is naar de deur gelopen. De anderen staan in een groepje bij elkaar.

Ze zien hoe tante Loes twee armen uitsteekt en Jippie een ogenblik tegen zich aandrukt.

„Aha,” zegt Jippie Bruin opgewekt, „u ken ik al uit het ziekenhuis!”

Langs haar heen kijkt hij naar binnen. Zijn ogen worden plotseling tweemaal zo groot. Hij doet een paar moeilijke stappen naar binnen en staat voor Jerry.

„As je me nóu . . . zeg, een néger!”

Jerry buigt zijn lange gestalte iets voorover, hij legt zijn donkere hand op het schouderdje van Jippie Bruin, dat heel smal is en breekbaar lijkt.

„Ik ben Jerry Drums en ik kom uit Suriname. Ik vind jou een fijne kerel. Wij worden goede vrienden.”

„Aha, nogal wiedes. Ik ben Jippie Bruin. Heb jij effe een fijne kroeskop!” Met een kleine draai op zijn beugel staat hij voor Helga.

„En wie ben jij, zeg?”

Nardi houdt haar adem in. Ze heeft het opeens verschrikkelijk warm.

Maar Helga steekt rustig haar hand uit, ze zegt: „Ik heet Helga.” Jippie kijkt met een scheef hoofd naar haar op: „Nou, en? Je hebt toch zeker wel een achternaam, of niet soms?”

„Ja natuurlijk,” zegt Helga, „net zo goed als jij, hè? Lichtevoorde van de Woesteyne.”

„’t Lijkt wel een koningin,” zegt Jippie en loopt dan naar de tweeling.

„Aha, wat een krielhanen.”

Ze zijn nog erg jong, Nienke en Foppe, en daarom kijken ze veel te onvoorzichtig naar de beugel aan Jippies been.

Hij stampst er meteen mee op de grond: „Ja, da’s mijn beugel, pas maar op. Nou, hebben jullie geen naam, of kunnen jullie soms niet praten?”

De tweelingen schateren van plezier.

„Wij zijn een tweeling,” legt Foppe uit, „en we . . .”

„Een tweeling, als je me nou! Ik wou dat ik een tweeling was, dan hoef je nergens alleen naar toe. Maar dan twee jongens. En hoe heten jullie nou?”

„Ik ben Nienke.”

„En ik ben Foppe.”

„En we heten „Rienks”,” zegt Foppe daar nog eigenwijs achteraan. Jippie staat al voor Nardi. Ze steekt haar hand uit.

„Ik ben Nardi van Meerlen.”

Hij knikt: „Jij hebt mooi haar, man, net méél.”

Ze schateren van het lachen. Helga doet mee met de anderen. Nardi merkt het, ze heeft Helga nog nooit zo vrolijk gezien.

Het ijs is volledig gebroken.

„Kom,” zegt tante Loes, „we gaan meteen aan tafel, Jippie. We hebben echt op jou gewacht. Jij mag hier , . .”

Maar Jippie Bruin schudt resoluut zijn donkere bol: „Ik wil naast die zitten. Met die mooie namen.”

Heel even wil tante Loes zeggen dat hier eigenlijk niets te willen valt, maar dan schuift ze een stoel op zij en Jippie Bruin zit naast Helga.

Hoewel hij twee jaar ouder is, lijkt hij kleiner en smaller dan de tweeling. Het enige wat niet teer aan hem is, is zijn stem die over de tafel schalt.

Nardi ziet dat de twee tantes elkaar aankijken en een knipoog geven. Ze begrijpt het wel. Ze willen Jippie niet meteen gaan verbieden. Hij mag nu nog doen wat in zijn hoofd opkomt.

Ze hebben zo'n drukke vrolijke maaltijd nog niet meegemaakt zolang ze hier zijn.

Want Jippie weet niet wat verlegenheid is. Hij vertelt van het ziekenhuis, van aardige en kattige zusters. Hij vertelt van de mensen waar hij vóór zijn ziekte in huis is geweest.

„Daar mag ik nou niet meer terugkomen,” zegt Jippie Bruin.

Tante Dine heeft meteen een antwoord: „Jij blijft eerst maar eens fijn bij ons. Wij vinden het allemaal leuk. En we zullen een onderwijzer laten komen om jou les te geven, dan kom je niet achter. Als je weer sterk bent, mag je naar school natuurlijk.”

Jippie knikt: „Haal ik zo in met die mijnheer, ik heb altijd negens en tiens op mijn rapport.”

Jippie Bruin mag opscheppen zoveel hij wil, ze nemen het allemaal van hem.

„En dan later,” zegt tante Dine, „vinden wij fijne mensen naar wie jij toe kunt. Zolang blijf je bij ons. Het huis is groot genoeg.”

Een ogenblik denkt Nardi dat ze een schaduw over zijn vrolijke snoetje ziet vallen, maar ze moet zich toch vergissen, want Jippie raast alweer door, nu tegen Helga. Hij wil die twee namen nog eens horen.

Zijn tafelmanieren laten heel wat te wensen over. Maar weer ziet Nardi, dat de tantes elkaar een knipoog geven. Ze laten het maar zo voor vandaag.

Dan verschijnt de grote ijstaart op tafel.

Jippie geeft zo'n Indianenbrul door de kamer, dat de tweelingen van plezier van hun stoel rollen. Hij geeft er nog een tweede brul achteraan als hij hoort dat de taart speciaal voor zijn komst is gemaakt en dat hij die zelf moet aansnijden.

Als hij van zijn stoel moet komen, heeft hij moeite met zijn beugel.

Nardi ziet dat Helga hem heel voorzichtig omhoog helpt. Dan gaat Jippie op de taart af.

Nardi krijgt een kleur van narigheid. Aldoor heeft ze zitten vitten op Helga. En nu moet je zien hoe ze tegen Jippie doet. Al begrijp je er dan niets van na wat er van tevoren is gebeurd.

Jippie zwaait vervaarlijk met het mes en snijdt dan opeens heel mooi de taart in gelijke stukken.

„Zo, dat kùn jij,” zegt tante Dine, „beter dan ik, mijnheer.”

Ze genieten ervan, want ze zijn stuk voor stuk dol op ijstaart.

Jippie vergeet te praten of te schreeuwen. Hij heeft het eerst van allemaal zijn portie taart naar binnen.

Als het laatste stukje verdwenen is, pakt tante Dine de kinderbijbel. Maar van boven klinkt plotseling een oorverdovend gekrijs.

Jippies mond schiet open van verbazing: „Wat is dàt nou weer?”

„Dat zijn onze baby's,” vertelt tante Dine.

Tante Loes is de deur al uit naar boven.

„We hebben er drie, er waren er vier. Maar die vierde is er een paar dagen geleden met een vliegtuig vandoor gegaan.”

„Psssst,” zegt Jippie, „die zat al gauw in de lucht. Gauwer dan ik, zeg.”

Tante Loes komt er alweer aan. Ze vertelt dat een van de baby's zich een beetje moeilijk omgedraaid had. De anderen waren maar mee gaan brullen. Ze pakt de kinderbijbel.

Jippie steekt een spitse vinger uit: „O, daar weet ik alles van, da's de kinderbijbel. Van het schoenmakertje gehoord, die wist een hoop, man, hij zei . . .”

„Nu eerst even stil zijn,” zegt tante Loes.

Ze begint te lezen en Jippie zit met twee ellebogen op de tafel ingespannen te luisteren. Nardi kijkt in zijn gezicht, een heel mager, spits gezichtje met zwarte kraalogen en een zwart stug kuifje erboven. Hij doet haar aan een spreuw denken die hongerig is komen aanvliegen.

Als ze een kwartier later naar boven zijn gegaan, zitten ze op hun kamers onwillekeurig te wachten op de komst van Jippie. Want die komst heeft hij met nadruk aangekondigd.

„Maar,” heeft Jippie Bruin erbij gezegd, „ik ga eerst naar mijn eigen kamer bij Foppe.”

Nardi buigt zich over haar schrift, ze moet nog één thema maken, dan is het klaar voor dit jaar. Ze heeft verschrikkelijk veel zin in vakantie. Het zal enig zijn hier de hele dag met elkaar thuis te wезen. Echt weer heel iets anders. De thema vlot niet erg. Ze kijkt naar het flitsende licht van de vuurtoren. Op de gang hoort ze Jippie vragen: „En waar is die kamer van de baby’s dan?” en de stem van tante Loes, maar ze kan niet verstaan wat die antwoordt. Jippie is zeker klaar met de inspectie van zijn eigen kamer.

Jippie zal wel meer mogen dan de anderen, peinst Nardi achter haar bureautje. Van allemaal zal hij wel erg veel mogen. Denk nu eens even aan Helga.

Maar dan gaat haar kamerdeur open.

„Ha, ha,” zegt Jippie, „dat zijn me een stel mooie kamers hier, zeg. Bij die ander ben ik al geweest, met die deftige namen. Ik heb een dikke reep gekregen, kijk eens effe.”

Nardi schiet in de lach. Ze zoekt gauw in de la van haar bureautje en vindt een halve rol pepermunt.

Jippie grinnikt van plezier, de rol pepermunt verdwijnt in zijn broekzak. En op hetzelfde ogenblik ziet hij de foto naast het bureautje.

„Is dat jouw moeder?”

Nardi slikt even, ze knikt moeilijk.

„Dood?”

„Ja,” zegt ze. Het woord klinkt hard in haar oren.

Jippie draait zich moeilijk om op zijn beugel en staat vlak voor haar. Ze ziet opeens hoe erg bleek en mager hij er uit ziet. Misschien lijkt het hier ook erger nu dat flitsende licht van de vuurtoren telkens over zijn gezichtje schamppt.

„Al lang?”

„Al zeven jaar,” antwoordt ze. Onwillekeurig schuift ze haar stoel op zij.

Jippie knikt wijs met het gezicht van een kind dat veel heeft mee-gemaakt.

„Mijn moeder al tien jaar, lang hè? En mijn vader ook.”

En met een draai op zijn beugel naar tante Loes: „Gaan we nou eens naar die neger?”

Tante Loes knikt, ze loopt naar de deur.

„Hij heet „Jerry”, „die neger” zeggen we niet, vind je wel?”

„Mij ook best,” zegt Jippie eigenwijs, en staat op de gang.

Nardi kijkt naar de dichte deur. Eén ding is zeker: ze mag nóóit meer denken dat zij het het moeilijkst heeft hier. Dat mag ze nooit meer denken.

Bij de kamer van Jerry stapt Jippie voortvarend naar binnen. Hij ziet meteen dat er een ezelskloof staat met een doek erop. Hij ziet ook meteen dat er een lap overheen gehangen is.

Zijn spitse vinger wijst: „Wat is dat? Zit daar wat onder? Laat eens kijken?”

Tante Loes ziet de twijfel op Jerry's gezicht.

Ze neemt de hand van Jippie in de hare en knipoogt tegen Jerry.

„Ik denk dat hij het wel zien mag, hij is al wel groot, hè Jerry?”

Jippie trekt zijn rug rechter. Tante Loes ziet dat zijn ongelukkige been nu de grond niet meer raakt.

Jerry trekt de lap van het doek weg. Een ogenblik blijft Jippie onbeweeglijk staan. Zijn zwarte ogen kijken scherp naar het doek, zien de heuvel, het kruis, de mensen aan de voet van de heuvel. Zijn bravoure is plotseling verdwenen. Hij doet moeilijk een paar stappen vooruit, kijkt even op naar Jerry, strijkt met een mager handje over het doek.

„Heb jij dat gemaakt?”

„Ja,” zegt Jerry.

Ze staan daar een moment met z'n drieën.

Jippie knikt. „Ze gingen allemaal naar Hem toe, hè? Het geeft niks of je zwart of blank bent. Het geeft helemaal niks hoe je d'r uit ziet. Ik kon er ook best bij staan met m'n been, 't zou niks geven.”

En dan valt zijn radde tong stil. Een diepe frons trekt tussen zijn ogen en een kleine lach speelt om zijn mond. Want Jippie staat weer in de werkplaats bij het oude schoenmakertje en het schoenmakertje zegt: „Zal ik jou eens wat vertellen? Op die nieuwe aarde

later, je weet wel . . . daar zal alles recht gemaakt worden . . . Daar heb jij twee rechte benen.”

Jippie draait zich om op zijn beugel en loopt naar de deur.

„Gaan we nou weer naar mijn kamer? Kom nou!”

Tante Loes loopt mee de gang op. Jippie probeert snel vooruit te komen. Het is verbazend zoveel als hij kan met die beugel.

„Even kijken bij Nienke,” zegt tante Loes.

Ze doet de deur naast die van Foppe open, maar Nienke slaapt al. Ze heeft zo ingespannen liggen wachten, dat ze van moeheid in slaap gevallen is.

„Ha, ha,” schatert Jippie, „die lummel slaapt al.”

Tante Loes zucht even. Er zal wel iets te schaven zijn aan deze nieuwe klant, maar Jippie zal toch een aanwinst zijn voor het huis. De rest komt wel.

Hij slingerd letterlijk de deur van Foppes kamer open. Foppe is klaarwakker, gaat meteen recht overeind zitten en bekijkt Jippie nauwkeurig.

Zo onopvallend mogelijk duwt tante Loes hem weer achterover. Vanonder de dekens blijft Foppe de zaak echter nauwkeurig volgen.

Tante Loes pakt Jippie bij een hand en trekt een gordijn op zij.

„Kijk eens even, knaap, hier is een wastafel. Je trekt het gordijn achter je dicht en gaat je heerlijk wassen.”

„As je me nou,” schatert Jippie, „is dat even machtig. Geen mens die je ziet staan. Wat een ding, 't lijkt wel voor een prins.” Hij staat meteen gezichten te trekken voor de grote spiegel: „Dag prins Jippie Bruin. Nou, dat klinkt gek! Die twee namen van „de deftige” zijn beter. Ik ga beginnen.”

Jippie Bruin zet de kraan flink wijd open, trekt zijn blouse over het hoofd en begint te plonzen.

Tante Loes aarzelt of ze hem zal helpen, maar ze doet het niet.

„Ik ga even naar de baby's, Jippie. Dan kom ik straks welterusten zeggen.”

„Oké, zeg die krielhanen maar gedag!”

Vanachter het gordijn praat Jippie opgewekt tegen Foppe, die al lang weer recht overeind in bed zit.

„Mieters, man, die vuurtoren! We laten die gordijnen open, dat snap je. Ik ben de oudste. Ik word later vuurtorenwachter of schoenmaker, dat weet ik nog niet. 'k Zal wel zien.”

Hij komt met een natte kuif en schoon gewassen achter het gordijn vandaan.

„Zo, nou ga ik mijn beugel afdoen, die leg ik onder die stoel. Denk je soms dat ik zonder die beugel niet vooruitkom? Kijk maar eens even hoe best. De dokter zegt dat over een jaar de beugel er misschien af mag. Zul je me zien lopen! Zo'n vent zal dat gerust niet liegen . . .”

Foppe schatert van plezier. Hij vindt het geweldig dat Jippie bij hem op de kamer is gekomen. Jippie zegt allemaal woorden die hij hier en thuis niet mag zeggen. Hij vindt Jippie geweldig.

„Je moet je kleren over die stoel hangen, 't moet netjes,” waarschuwt Foppe, als Jippie zijn blouse en broek met een vaartje op een kastje gooit.

Jippie kijkt met een frons tussen zijn scherpe oogjes naar de stoel van Foppe. Hij knikt: „O, net als daar. Nou vooruit. Anders worden die tantes zeker kwaad.”

Jippie strompelt naar het raam. Hij trekt het licht uit en doet de gordijnen wijd open.

In het donker kruipt hij in bed.

„Aha, Foppe, zie je dat? Die vuurtoren schijnt zo in mijn snuit, is dat even lollig! Ik word toch maar vuurtorenwachter, lijkt me reuze in de nacht. Laat je je licht goed over die golven dansen, man. En die zeelui . . .”

Maar Foppe is moe, hij heeft zich achterover laten zakken. Hij wil nog wel wat zeggen, maar rolt in slaap.

„Hé, psssst,” seint Jippie uit het andere bed.

Maar er komt geen antwoord meer.

Jippie knikt naar zichzelf in het donker: Die krielhaan is in slaap. Foppe is natuurlijk veel kleiner dan hij. Je denkt toch niet dat hij nou al gaat slapen? Ja, hij wordt vuurtorenwachter, dat is nou zo vast als een huis. Als zijn been soms niet helemaal beter wordt, is dat niks erg. Op zo'n vuurtoren geeft dat niet. En die zeelui kijken naar jouw toren . . .

Het wordt lichter in de kamer. In het schemerdonker kun je langzamerhand de dingen onderscheiden.

Jippie kijkt door de kamer.

Zijn felle oogjes rusten op de stoel van Foppe met de kleren zo netjes daarover. Hij kijkt scherp naar de twee zwarte schoenen van Foppe die keurig onder de stoel staan. Zijn zwarte kraalogen rusten daarna op de beugel, die onder zijn eigen stoel ligt. Met een ruk keert hij zich plotseling om, trekt de dekens over zich heen en bijt in het kussen.

Als tante Loes de kamer in komt, staat ze een ogenblik bij de deur. „Slapen jullie al?” vraagt ze zachtjes.

Er komt geen antwoord.

Ze trekt heel zachtjes de deur achter zich dicht.

Maar het volgende moment zit Jippie rechtop en kijkt naar de dichte deur. Een ogenblik lijkt het of hij roepen wil, dan schudt hij zijn hoofd. Voor de tweede maal duikt hij onder de dekens, trekt die ver over zijn hoofd en bijt in het kussen.

IX

De sfeer in „De Duintop” is met de komst van Jippie veranderd.

Eigenlijk zijn ze stuk voor stuk bezig met Jippie Bruin. Al is het dan op een heel andere manier dan ze hebben gedacht en verwacht.

Jippie is behalve de baby's de enige die 's morgens niet naar school gaat. Maar hij is erbij, bij ieder van hen die vertrekt. Hij staat met een dikke das boven aan de trap als een van hen weggaat. De tweelingen brengt hij tot onderaan. Het gaat moeilijk, maar hij redt het wel. Helga en Nardi zwaait hij na als ze naar beneden lopen.

Jerry volgt hij met zijn ogen tot hij uit het gezicht verdwenen is.

Als ze thuiskomen, is Jippie paraat en wacht hen op in de zitkamer.

Alleen op woensdag is hij er niet. Dan zit hij met een onderwijzer boven op zijn kamer.

Op die woensdagmiddag missen ze hem stuk voor stuk.

Het eerste wat ze doen elke dag als ze naar huis komen is kijken door het raam of Jippie er is. Want Jippie, die alleen maar voor een wandeling naar buiten gaat en verder niets beleeft, heeft toch elke dag verhalen.

's Avonds begeleidt hij iedereen naar zijn kamer. Hij begint met de tweelingen als ze naar bed gaan. Hij mag dan zelf nog een uur opblijven. Dan gaat hij naar Jerry en staat bij het doek. Daarna is hij zeker een halfuur bij Helga. Tot ieders verbazing is hij binnen een paar dagen niet meer weg te slaan bij Helga.

Als Helga naar boven gaat, wil Jippie weten wat ze gaat doen. Als ze terugkomt, zit hij naast haar. En zijn plaats aan tafel naast Helga heeft hij niet meer opgegeven.

Als hij 's avonds van Helga's kamer komt, klopt hij netjes aan bij Nardi. De tantes hebben hem in enkele dagen al behoorlijk opgevoed. Hij zal werkelijk geen deur binnengaan zonder te kloppen. Eigenlijk vindt Jippie Bruin het geweldig. Hij zegt aan tafel: „Ik ben nou een mijnheer, kun je zo wel zien.”

Als hij 's avonds op Nardi's kamer komt, zit hij meteen in het lage stoeltje naast het bureau.

„Luister nou weer eens effe,” zegt Jippie.

De eerste avonden heeft ze met verbazing geluisterd. Jippie kwam met grote verhalen over het buiten, het landgoed de „Fazantenhof”. Terwijl ze naar Jippie luisterde zag ze hem in gedachten bij Helga zitten. Helga, die hun nooit iets heeft verteld en zo verschrikkelijk zwijzaam is geweest over alles wat met haar thuis te maken had.

Elke avond weer besluit Jippie zijn verhaal met dezelfde woorden.

„En als ik sterker ben, zegt Helga, mag ik komen logeren. Is dat een bofferdje! Ik ga gewoon boven in die toren zitten en op het paard rijden, dat begrijp je zeker!”

Als de deur achter Jippie dichtvalt, zit Nardi erover na te denken.

Hoe is dat nu allemaal mogelijk? Waarom zegt Helga eerst zulke nare dingen? Waarom is ze nu zo geweldig voor Jippie, nu hij er eenmaal is? Heeft ze zo'n spijt van wat ze toen gezegd heeft?

In ieder geval is het voor iedereen duidelijk in huis dat Jippie bij Helga geen kwaad kan doen en Helga niet bij Jippie. Ze zijn gezworen kameraden. En al praat niemand erover, iedereen is er stomverbaasd van, ook tante Dine en tante Loes.

Nardi kent het hele buiten nu, want Jippie vergeet geen woord van de verhalen die Helga hem vertelt.

Ze kent de stal met de bruine deur waar het rijpaard van Helga staat: Loeka. Ze kent het witte huis waar de tuinman en zijn vrouw wonen op haar duimpje. Het zal wel anders zijn als je het echt ziet, maar in gedachten is ze er nu al vele keren binnen geweest.

En het buiten zelf! „Drie torens,” zegt Jippie met ontzag in zijn stem.

Ze kent de huisknecht met zijn jasje aan en de chauffeur Gerard. Alles vertelt Jippie haar.

Jippie is een aanwinst voor het huis geworden.

Zelfs Jerry vindt het niet erg als Jippie binnenkomt in zijn kamer en gewoon bij het doek gaat staan.

De onderwijzer, mijnheer Schutten, heeft bijzonder veel plezier in hem. Want Jippie Bruin heeft een helder verstand. Wat hij hem leert, is in een ogenblik Jippies eigendom.

Mijnheer Schutten vertelt het aan de tantes en de tantes vertellen het aan tafel waar Jippie bij is. Ze zeggen dat mijnheer Schutten hem geweldig knap vindt.

De anderen begrijpen het wel. Behalve de tweelingen zijn ze oud en wijs genoeg om te snappen dat de tantes Jippie een ruggesteun geven, een vergoeding voor zijn verschrikkelijk gemis.

„Ik wou dat ik zo leren kon,” zegt Nardi met een zucht.

„Jij wordt later vast professor,” lacht Helga.

Jippie knikt: „Heb ik ook al gedacht. Dan ben ik nog deftiger dan jij. Komt de professor op het buiten logeren, is die even goed! En dan ga ik naar Suriname, ik ga de grond onderzoeken, ik word een grondprofessor. En ik logeer bij Jerry.”

Ze schateren van het lachen. De tweelingen willen weten wat een grondprofessor is. Jippie begint het eigenwijs uit te leggen.

Als Jippie hier niet meer was, denkt Nardi, als hij wegging, zouden we hem het meest missen van allemaal.

Ze kijkt naar Helga, die stilletjes een stukje vlees op zijn bord schuift. Jippie is dol op vlees. De tantes doen maar of ze het niet zien.

Nardi komt de volgende dag met grote moeite naar huis. Het is onder schooltijd opeens beginnen te sneeuwen. Er ligt een dikke vracht buiten en ze weet er met de fiets bijna niet doorheen te komen. Ze is blij als ze de bocht om is en het huis ziet staan.

Ziet ze Jippie voor het raam? O nee, natuurlijk niet. Het is woensdag, hij is natuurlijk boven met zijn onderwijzer. O kijk, Helga staat er wel. Ze zwaait naar haar.

Nardi is dat niet gewend van Helga; ze is blijkbaar in een goede bui. Misschien wel weer door Jippie.

Ze zwaait terug, rijdt snel haar fiets in de garage en wipt met sprongen de stenen trap op.

Heerlijk dat er toch iemand in de kamer is. Als je zo alleen aankomt, is het echt ongezellig. Ze rekenen nu zo op Jippie dat een lege kamer gewoon een teleurstelling is.

Helga loopt haar tegemoet tot in de hal.

Nardi kijkt haar verbaasd aan. Hoe komt Helga vandaag zo uitbundig? Het is waar dat ze reusachtig is voor Jippie, maar tegen de anderen is ze precies zoals ze altijd is geweest.

Ze lopen samen naar het haardvuur en duiken in de stoeltjes. Buiten tuimelen de vlokken in een wilde dans omlaag langs het raam.

„Ik kon er bijna niet doorkomen,” zegt Nardi, „morgen ga ik met de bus. O heerlijk, tante Dine, ik ben uitgehongerd.”

Tante Dine moet wel bijzondere oren hebben. Het ontgaat haar nooit als er iemand thuiskomt. Ze is dan meteen uit de keuken in de kamer.

Nardi pakt gretig de kop chocola aan en vertelt wat van school. Maar tante Dine heeft weinig tijd, ze is aan de warme maaltijd bezig.

„Wat is het hier verrukkelijk warm, hè?” zegt Helga.

Nardi luistert verbaasd naar de klank van haar stem. Helga is nooit zo toeschietelijk. Wat is er met haar aan de hand? Heeft ze misschien weer een brief gekregen van die mevrouw Stemfoort? In ieder geval, het is gezellig zo. Ze duikt behaaglijk dieper in het stoeltje. Haar ogen dwalen naar het raam. Er is vandaag geen streep zon te zien geweest, ze hoeven niet te rekenen op een mooie zonsondergang. Trouwens, zo geweldig als die eerste dag toen ze aankwam, is het nooit meer geweest. Dat was werkelijk iets bijzonders. Wat lijkt dat alweer lang geleden. Ze strekt haar benen naar het vuur. Weet je wat, ze gaat het zich nog gemakkelijker maken. Ze trekt een ander stoeltje bij en legt haar koude voeten erop. Ze lachen er samen om. De vlammen dansen bijna tegen haar voeten aan.

„Ik heb een brief van mijn vader,” zegt Helga.

Nardi vergeet de vlammen. Ze kijkt vol belangstelling naar Helga.

„Ja? Wat fijn. Komt je vader al gauw terug of weet hij het nog niet?”

Helga kijkt even voor zich uit. Dan zegt ze: „Ja ... eh ... Mijn vader komt dit weekend naar de „Fazantenhof”. Dan gaat hij maandagmorgen weer weg. Hij wil dat ik dit weekend naar huis kom.”

Nardi gaat recht zitten. Ze knikt: „Fijn, ik wou dat mijn vader een weekend kwam. Dan zie je elkaar tenminste weer eens even. Net als de vader van Jerry, hè?”

Helga geeft er geen antwoord op. Ze kijkt zwijgend naar de vlammen van het haardvuur.

„Ik wilde eigenlijk vragen of jij meegaat,” zegt ze langzaam. Nardi's voeten ploffen van het bankje op de grond. Haar mond gaat open. Ze staart Helga verbaasd aan.

„Ik ... meegaan? Naar het buiten ... bedoel je dat ik ... meega? Ik?”

Helga knikt: „Ja ... maar ... als je liever niet wilt ...”

Nardi slingert haar stoel een slag om, de vlammen van het haardvuur slaan heet tegen haar wangen. Ze voelt het niet eens. Ze heeft een vuurrode kleur van opwindning.

„Niet willen? Niet willen? Natuurlijk wil ik dat ... maar ik dacht ... ik bedoel ... Ik wist niet dat jij ... nou ja. Ik zit maar raak te stotteren. Natuurlijk wil ik mee.”

„Wil je het werkelijk?”

Het gezicht van Nardi is nu helemaal vlammend rood. Ze kon wel onder de hoogtezoon geweest zijn. De ene gedachte tuimelt over de andere. Waarom vraagt Helga haar mee? Heeft ze géén hekel aan haar? Hoe zit dit allemaal? En de tantes? Zullen die het goed vinden? Ze moeten het goed vinden. Ze wil mee naar die „Fazantenhof” ... ze wil ...

„Je doet het werkelijk?”

„O natuurlijk ... natuurlijk ... Ik wil het paard zien en de schapenwei. Het huis, alles ... Maar wat doen we als de tantes het niet goed vinden? Kun je dan je vader niet laten opbellen? Vindt die het zo maar goed als ik meekom ...?”

Helga lacht verlegen. Ook zo iets is Nardi niet van haar gewend.

„Eerlijk gezegd heb ik het daarstraks aan tante Dine gevraagd en

ze vond het uitstekend. Ze vond het fijn voor ons beiden.”

En dan is het gedaan met Nardi's kalmte. Ze danst opgewonden door de kamer, als een heel klein kind. Ze vergeet al haar verlegenheid.

„O Helga, ik vind het reusachtig om mee te gaan. Ik heb nog nooit gelogeerd op een echt landgoed. Ik wil het paard zien en de torenkamers en de tuin . . .”

Helga kijkt verbaasd naar Nardi, die maar doorratelt, het een na het ander.

„Hoe . . . hoe weet je dat allemaal?”

„Hoe weet je dat allemaal? Van Jippie. Hij heeft alle verhalen aan mij oververteld. Hij zegt dat hij later ook mag komen.”

Helga knikt: „Ja, als hij weer sterker is en de tantes het goed vinden. Heeft hij alles oververteld?”

Nardi is uitgeraasd en uitgedanst. Ze gaat weer als een fatsoenlijk mens op een stoel zitten. Ze knikt. „Ja, alles en alles. Ik ken het hele landgoed van binnen en van buiten. Jippie zegt dat niemand zo vertellen kan als jij. Hij is dol op je.”

„Zei hij dat ècht?”

Op dat ogenblik komt Jerry de kamer in. Tante Dine vlak daarop met de tweelingen. Nardi heeft ze van opwinding niet eens de trap op zien komen. Even later komt Jippie met zijn onderwijzer naar beneden. Tante Loes verschijnt aan de ingang van de deur en vertelt dat ze koffie gaat halen.

Maar Nardi kan niet zwijgen. Ze vertelt met een kleur van opwinding dat ze zaterdag met Helga meegaat naar het buiten.

Jippie komt bij Helga staan.

„Is dat waar?”

Helga knikt: „Ja, het is waar. De volgende keer mag jij mee. De tantes hebben het gezegd. Maar je moet eerst nog goed eten en sterk worden.”

Jippie geeft geen antwoord. Als een inquisiteur staat hij vlak voor Helga.

„Maar jij komt echt terug? Je laat me niet alleen?”

En dan springt Nardi maar uit haar stoel en gaat voor het raam staan, al is daar niets te bekijken in het donker. Want ze heeft ge-

zien dat Helga tranen in haar ogen kreeg, om Jippie. Om wat Jippie haar vroeg . . .

's Avonds als Nardi alleen met tante Dine in de kamer is, begint die er weer over.

„Leuk hè, Nardi, dat je het landgoed zult zien. Echt enig voor je nu je hier in het huis bent.”

Nardi is er nog opgewonden van. Ze kan er niets aan doen. Ze vindt het een geweldige belevenis, al begrijpt ze nog steeds niet dat Helga het plezierig vindt haar mee te nemen.

Ze droomt van het grote huis, waarvan ze zich een voorstelling heeft gemaakt, van het paard en de schapenwei, van de drie to-

rens, waar Jippie het altijd over heeft. Ze moet opeens lachen als ze Jippie in gedachten in dat buiten ziet lopen. Wat zal die zijn ogen de kost geven! Er zal hem beslist niets ontgaan. Geloof maar dat Helga hem een keer meeneemt! Dat heeft ze daarstraks wel aan haar ogen gezien.

Tante Dine komt naast haar zitten.

„Jij bent een echte bofferd, Nardi, je zult er werkelijk genieten, het huis is iets heel bijzonders.”

Ze zijn allemaal naar boven gegaan. De tweelingen en Jippie zijn naar bed. Jerry is aan het werk, Helga moet haar laatste huiswerk maken. Zelf heeft ze niets te doen vanavond, dat is nu dubbel heerlijk. Morgen krijgen ze de rapporten mee naar huis, dan is dat ook gebeurd. En dan gaan ze op het buiten af. Daarna hebben ze nog een paar dagen school en is het kerstvakantie.

„Ik ben een keer mee geweest naar het huis,” vertelt tante Dine. „De chauffeur was toen ziek. Helga moest toen ook een paar dagen komen omdat haar vader er was.”

„Is die vader aardig?”

„Ik weet het werkelijk niet. Hij was nog niet aangekomen. We werden ontvangen door de tuinmansvrouw, een schat van een mens. Ik heb haar vader niet gezien.”

De tuinmansvrouw, denkt Nardi, de mevrouw van de brief natuurlijk.

Ze wilde dat het al zaterdag was, ze zou zó wel op willen stappen. O, het is hier óók heerlijk, er is telkens wat anders te beleven. Als vader hoort wat ze hier heeft meegemaakt! Ze komt er de eerste dagen vast niet over uitgepraat. Ze wilde wel dat het alvast zover was, dat ze weer met vader over alles kon praten. Ze kijkt diep tevreden en gelukkig naar tante Dine, die een tijdschrift heeft gepakt en zit te lezen.

Tante Dine heeft gezegd dat ze hier net zoveel mag komen als ze wil, als ze later weer thuis is bij vader.

Wat zal het geweldig zijn hier dan heen te kunnen gaan, als ze zich eens eenzaam en alleen voelt. En als vader ooit weer weg moet, zal ze hier een tweede thuis hebben.

O, ze voelt zich gelukkig en blij vanavond.

Helga zal hier ook wel eens terugkomen, wie weet. Alleen Jerry niet. Ze kijkt peinzend uit het raam, waar nog steeds de vlokken omlaagvallen. Nee, Jerry waarschijnlijk niet . . .

De volgende middag komen ze beiden met een rapport naar huis. Nardi komt het eerst de trap op gesprongen. Ze is zielsgelukkig. Alles lijkt de laatste dagen wel even heerlijk.

Behalve de drie voor goniometrie heeft ze zelfs geen enkele vijf. Wel drie zessen. Maar goed, dat is voldoende.

Tante Dine is in de kamer als ze komt binnengestormd. Jippie komt meteen de trap af, hij heeft haar vanaf zijn kamer zien aankomen. Hij wijst vermanend naar de drie, maar Nardi is niet uit haar humeur te brengen. Trouwens, Jippie mag alles doen in het huis.

Ze merken niet dat Helga ook binnenkomt, tot Jippie een brul geeft. Ze bekijken meteen Helga's rapport. Nardi is er van onder de indruk. Helga heeft allemaal negens en achten meegebracht. Vreemd genoeg schijnt ze er zelf niet zo bijzonder gelukkig mee te zijn.

Jippie zwaait met het rapport: „Jij wordt zeker ook professor.”

Helga lacht erom en knikt van ja.

Een opschepperster is Helga niet, denkt Nardi. Als ik met al die achten en negens naar huis gekomen was . . .

„Je hebt zeker wel een prijsje gekregen?” vraagt ze.

Ze is echt in een bui om ieder van alles te gunnen en knikt Helga hartelijk toe. Maar Helga gaat er nauwelijks op in. Ze begint over het weekend en over Gerard, die hen zal komen halen. Even later lopen ze samen naar boven.

Nardi vergeet de rapporten nu ook. Ze moet te veel aan de zaterdag denken.

Om tien uur klopt Helga op haar kamerdeur.

Nardi roept: „Komt u maar,” omdat ze denkt dat het tante Dine is. Maar Helga stapt binnen. Ze vertelt dat Gerard net heeft opgebeld, hij zal om halfacht bij „De Duintop” zijn.

„O fijn,” zegt Nardi, „ik wou dat hij vanavond nog kwam. Ik heb er zo'n zin in.”

Helga staat een beetje aarzelend in de kamer, ze kijkt naar de foto

aan de wand. Ze zegt langzaam: „Je hebt zeker veel van je moeder gehouden?”

Het overvalt Nardi. Ze is niet gewend dat Helga haar naar deze dingen vraagt. Ze kan er ook zo moeilijk met een ander over spreken. Daarom zegt ze: „Ja natuurlijk, erg veel.”

Ze begint vlug over wat anders. „Ik ben erg benieuwd jouw vader te zien. Vond hij het echt goed dat ik meekwam? Dat weet je toch zeker?”

Helga knikt een beetje afwezig: „O ja. Dat is altijd goed. Joost, de huisknecht, zou even doorbellen. Ja, dat is altijd goed.” Ze kijkt voor de tweede keer naar de foto en vraagt: „Is je moeder lang geleden gestorven?”

„Zeven jaar,” zegt Nardi.

Maar ze kan er niet over spreken, met Helga niet. Ze zal in tranen uitbarsten als dat kind hier langer op doorgaat.

Nardi staat op en loopt naar de kleerkast. Ze keert zich half om naar Helga: „Ik zal eens zien wat ik mee moet nemen, hè?”

„Ja, ja natuurlijk.”

Helga loopt langzaam naar de deur. Ze blijft daar even staan en kijkt naar Nardi, die de jurken op zij schuift en bekijkt. Zoals ze daar staat, maakt ze een erg eenzame indruk.

X

Zaterdagmorgen om kwart over zeven loopt Nardi druk heen en weer om haar koffer in te pakken. Nu het zo vroeg is, bemoeit eigenlijk iedereen zich ermee. Jippie wil beslist overal bij zijn. Als hij niet bij Helga op de kamer is, komt hij weer bij Nardi. Op een moment dat hij weg is, draait ze de deur op slot. Hij moet maar bij Helga blijven, ze kan het ook niet helpen dat ze anders is dan Helga. Die loopt met een heel rustig gezicht rond, zit kalm en netjes aan het ontbijt, eet precies dezelfde hoeveelheid als andere dagen en gaat weer naar haar kamer om de koffer in te pakken.

Zij, Nardi, niet. Nee, zij zeker niet. Ze heeft met geen mogelijkheid het bord havermout naar binnen kunnen krijgen en heeft het fruit, dat altijd in grote hoeveelheid bij het ontbijt aanwezig is, niet aangeraakt. Tante Dine heeft het maar zo gelaten en Jippie heeft gauw gevraagd of hij haar banaan en sinaasappel mocht opeten. Ook dat heeft tante Dine toegestaan.

Tante Loes is nooit bij de ochtendmaaltijd. Ze ontbijt vooruit en gaat daarna de baby's helpen. Ook de baby's zijn onrustig vanmorgen, ze bleren dat het een lieve lust is.

Jippie bonst op Nardi's deur, maar ze roept: „De deur is dicht, ik kom zo, ik ben bezig.”

Ze hoort dat hij door tante Loes naar beneden wordt gestuurd. Ze gaat voor de spiegel van haar wastafel staan achter het donkere gordijn. Zo, en nu eens even rustig kijken. Ja . . . zo chic als Helga wordt ze natuurlijk nooit. Maar die blouse en rok staan toch echt leuk. En haar mantel is pas nieuw. Ze kunnen haar heus bekijken als ze er zin in hebben. Bovendien: er is geen moeder in de buurt. Vaders hebben toch geen verstand van dergelijke dingen. Ze

spreekt zichzelf moed in voor de spiegel: „Nardi van Meerlen, het gaat best zo. Ga nu maar. Doe net of je elke dag gewend bent landgoederen te bezoeken. Alla, mijn tas. Zit alles er nu in? Nog even dat flesje lelietjes van dalen . . .”

Helga tikt op haar deur: „Ben je klaar, Nardi? Gerard is gearriveerd.”

„Ja, ik ga mee.”

Ze lopen naast elkaar de trap af. Beneden in de hal staan de tantes te wachten. De tweelingen zijn al naar buiten gehold. Jippie glipt tussen de tantes door en staat dan boven aan de trap.

Hij staat daar zo verloren.

Maar Helga legt een hand op zijn schouder. Ze zegt: „Zal ik jou iets vertellen? Ik breng wat voor je mee. En later ga je zelf naar de „Fazantenhof”, dat weet je.”

„Doe je 't echt?” vraagt Jippie verrukt.

De tweelingen zijn de trap al af gedanst, ze willen de grote wagen van dichtbij bekijken. Boven voor het raam staat Jerry en kijkt omlaag. Ze zijn vanmorgen zo vroeg met het ontbijt, dat hij een zee van tijd heeft voor hij weg moet.

Gerard, de chauffeur, houdt het portier van de grote Cadillac open. Nardi moet er stilletjes om lachen. De wagen van haar vader is ook ruim en mooi, maar toch niet zo'n sleet als deze. Bovendien is ze niet gewend aan een chauffeur die keurig netjes het portier voor haar openhoudt. Ze glijden samen in de kussens, maar vergeten niet naar Jippie te zwaaien, die nog steeds een beetje verloren en alleen boven aan de trap staat.

De motor slaat al aan. Tenminste, dat neemt Nardi maar aan. De wagen rijdt geruisloos weg van het hek.

Een ogenblik zien ze alles in vogelvlucht: Jippie boven aan de trap, tante Dine, die met de tweelingen snel omhoog klimt, Jerry's donkere hoofd. Dan zijn ze uit het gezicht verdwenen.

Nardi laat zich behaaglijk achterovervallen. Niet gek, zo'n wagen. Alles blinkt. De kleur van de kussens is zachtgroen. Mmmmm . . . ze zal het er maar van nemen en voor twee dagen zich verbeelden van adellijk te zijn. Vader zal opkijken als hij haar verhalen hoort. Er is beslist wel wat te vertellen als hij terugkomt.

Ze wil wat vragen aan Helga, schrikt van haar gezicht, dat opeens weer zo verwaand lijkt. Ze vraagt het dan toch maar: „Hoelang heb je je vader nu niet gezien?”

„Drie en een halve maand.”

Nardi wil nog meer vragen, bijvoorbeeld of haar ouders zoveel reizen. Of dat dit een bijzonder geval is. Of haar moeder al gauw komt. Maar het gezicht van Helga is opeens zo strak en wit, dat ze ervan afziet en naar buiten kijkt. Ze krijgt het plotseling een beetje benauwd. Is het wel goed dat ze meegegaan is? Had ze niet beter in „De Duintop” kunnen blijven? Ja natuurlijk, ze vindt het heerlijk. Maar als Helga zo kijkt en zo doet, zou ze zichzelf uren ver hier vandaan wensen.

Zonder enige overgang voelt ze zich plotseling niet deftig en rijk meer in die glanzende wagen, die zó geruisloos rijdt, dat je nergens iets van hoort. Ze voelt zich opeens eenzaam en verschrikkelijk alleen.

Ze begint zich op te winden. Die chauffeur zegt ook al geen woord, die Gerard van het buiten. Ze lijken wel met stomheid geslagen, die twee. Ze heeft er opeens geen zin meer in. Wat kan haar dat hele landgoed schelen als ze toch niet aardig zijn tegen haar? Ze wil liever terug naar „De Duintop”, daar zijn ze lief en goed voor haar.

Welja, welja, ze moet zich hier in die glanzende wagen vooral gaan zitten beklagen, ze lijkt wel niet wijs.

„Het is wel anderhalf uur rijden,” zegt Helga naast haar, „heb je er een hekel aan?”

„O nee, welnee, ik vind die wagen heerlijk.”

Maar dan weten ze geen van tweeën meer iets te zeggen. Het blijft opnieuw stil in de wagen. Nardi tuurt maar weer naar buiten.

Ze wilde wel dat Ellen van school tussen hen in zat. Die bank is toch zo breed, dat je er met je hele familie op zou kunnen zitten. Stel je voor, Ellen . . . Die zou honderd uit ratelen over die tocht en die dure wagen. Als Helga dan bleef zwijgen, zou ze ijskoud zeggen: „Hallo? Wat scheelt eraan? Tong verloren?”

Nardi lacht er stilletjes om terwijl ze naar buiten kijkt. Daar is

eigenlijk genoeg te zien. Hoe verder ze komen, hoe mooier de omgeving wordt en hoe dikker de sneeuwlaag. Het is geweldig zoveel sneeuw hier gevallen is. Ze vergeet even de hinderlijke stilte en keert zich naar Helga. „Had jij gedacht dat hier zoveel sneeuw zou liggen?”

„Nee, bij ons maar een nietig beetje, hè? Het is wel mooi.” Nardi van Meerlen zit zichzelf te vermanen. Ze is een misselijk kind. Zie je nou wel, dat Helga heel vriendelijke antwoorden geeft. Ze kan toch zelf ook wel wat tegen Helga zeggen. Ze lijkt wel niet wijs. Ze schrikt op, als Helga heel recht gaat zitten en nerveus lijkt te worden.

„We zijn er bijna, Nardi. Om de bocht kun je het huis zien liggen. Dan moeten we alleen nog even rondrijden.”

Ze zwaaien die bocht om.

„Kijk, dat is het landgoed.”

„Dat . . . dat witte daar?” stottert Nardi, „met die prachtige torens? O Helga, het is een kasteel!”

Helga geeft geen antwoord. Ze kijkt zenuwachtig en gespannen door het raam naar buiten.

Nardi merkt het niet, ze vergeeft op dit ogenblik Helga al haar verwaandheid. Het is misschien niet goed om trots te zijn, maar je kunt het anders best begrijpen als je dit huis ziet.

Huis? Het is gewoonweg een kasteel. Wit en stil met een hoog glanzend dak ligt het tegen een heuvel en steekt drie spitse torens naar de donkere sneeuwlucht.

Een brug loopt over een smalle gracht. Ze rijden die brug over.

Droomt ze nu of is het werkelijk Nardi van Meerlen, die hier in deze onmetelijke stilte uit de wagen stapt en klein en verloren naar het trotse huis staat te kijken?

„O Helga, ik had niet gedacht dat het zo mooi zou zijn.”

Ze staan onder aan een blauwstenen bordes en klimmen naar boven.

Nardi gaat maar gedwee achter Helga aan, de chauffeur rijdt de wagen weg.

De trap is niet half zo hoog als die van „De Duintop”, maar zeker drie keer zo breed en indrukwekkend.

Plotseling gaan de brede deuren van het huis open. Een lange grijze heer komt een paar treden omlaag en steekt een hand uit. Een koele stem zegt: „Hallo, Helga, ben je daar? En is dit het vriendinnetje?”

Een beetje verlegen steekt Nardi een hand uit en vergeet haar naam te noemen. Ze loopt nu maar achter die twee aan de grote hal in.

Vanuit een deur komt haastig en geschrokken een oude man aanlopen.

„Neem me niet kwalijk, mijnheer, ik heb niemand horen aan komen.”

De koele stem van Helga's vader zegt: „O, dat hindert niet, Joost. Wil je even voor de koffie zorgen? We zijn in de bibliotheek.”

Nardi's ogen glijden langs het gestreepte jasje van Joost, de huisknecht. Ze ziet Jippie hier al staan en opkijken naar die oude baas.

Helga neemt haar mee naar de garderobe achter in de hal. Ze hangen hun mantels op. Helga wijst ook de badkamer waar ze hun handen wassen bij een lichtgroene wastafel.

En dan stapt ze achter Helga aan naar de bibliotheek.

Als een klein kind zit Nardi haar ogen uit te kijken. Ze zou naar de ramen willen lopen, maar ze durft het niet.

Ze luistert verbaasd naar Helga en haar vader, die rustig met elkaar spreken. Ze zou nooit op die toon met haar vader kunnen praten.

De huisknecht brengt de koffie met een schaal heerlijke cake.

Nardi lacht in zichzelf, ze moet weer aan Jippie denken. Ze ziet hem al met een vaartje op die schaal afgaan.

Ze zou er zelf ook wel aan willen beginnen, maar ze blijft zitten waar ze zit. Helga deelt de koffie rond.

Het is nu griezelig stil geworden. Het gesprek tussen Helga en haar vader is afgelopen.

Moet ze nu iets zeggen tegen die vader. Bijvoorbeeld dat ze het fijn vond om mee te komen? Ze vindt de woorden niet, durft die grijze heer niet aan te spreken.

Ze drinken zwijgend hun koffie. De cake is heerlijk, maar ze geeft er opeens niets meer om. Ze heeft weer spijt meegegaan te zijn,

net als daarstraks in de auto. Ze wou dat ze op durfde staan, het durfde te zeggen en weg durfde te lopen. Ze zou wel een tram of een bus of een trein vinden, die haar terugbracht. Alle mensen, wat zou ze vlug de trap ophollen en naar de tantes vliegen en naar Jippie, Jerry en de tweelingen.

Ze is zo bezig met „De Duintop”, dat ze niet eens merkt dat Helga opstaat en naar haar toe komt.

„Ga je mee naar onze kamer?”

„Hè? Ja, o ja, natuurlijk, graag.”

Ze ziet nog net dat Helga's vader de telefoon neemt en een nummer begint te draaien. Dan loopt ze met Helga in de gang.

Ze zucht stilletjes van verlichting. Zo met Helga samen is het in ieder geval veel gemakkelijker dan met die vader erbij. Ze verlangt nu ontzettend naar haar eigen vader. Stel je voor dat die er aan kwam in de brede oprijlaan en de hal binnenstapte. Ze zou op hem afvliegen, hem op zijn smalle wangen zoenen tien keer achter elkaar, haar arm door de zijne steken en hem meesleuren door dit prachtige kleine kasteel.

O, onzin, onzin! Hoe kan haar vader nu komen, ze lijkt wel niet wijs. Ze klimt met Helga mee, de brede trap op. Ze heeft gedacht dat „De Duintop” een bijzonder groot huis was, maar dan moet je hier nog niet geweest zijn.

De gang boven heeft hoge, ouderwetse ramen telkens in een nis uitgebouwd. Ze moet er eventjes door kijken.

„O Helga, wat enig zo van boven af.”

„Ja, hè?”

Ze staan stil bij het laatste raam en kijken neer op het landschap.

Helga's vinger wijst: „Achter die bruine deur daar, is de stal van Loeka.”

„Gaan we daar straks even kijken?”

Helga knikt: „Ja natuurlijk, zo gauw mogelijk. Kijk, hier is de slaapkamer. Ik wou vragen . . . vind je het goed dat we hier samen slapen? De kamer is groot genoeg. Voor de gezelligheid bedoel ik.”

„O ja, natuurlijk,” zegt Nardi. Ze vindt het zelfs heel plezierig, want ze voelt zich op dit grote landgoed nog niet thuis. En dan vanavond alleen in deze grote kamer . . .

Ze vergeet die gedachte, want ze moet nu wel naar de kamer kijken.

Er zijn verschillende ramen, al zijn ze heel smal en heel hoog, anders dan in „De Duintop”. Het licht valt vol naar binnen. Haar ogen dwalen rond in die grote ruimte, die bijna een zaal te noemen is.

„O Helga, is dit jouw kamer?”

„Ja, vind je hem mooi?”

Nardi loopt van het een naar het ander. Die grijze vader is er nu toch niet bij en Helga moet maar begrijpen dat ze dit heel goed bekijken moet.

Wat fijn en teer, die witte Franse stoeltjes, bekleed met lichtroze zijde. Je zou er nauwelijks op durven zitten.

Helga schuift een gordijn op zij.

„O kind, wat prachtig!”

Er staat een lage toilettafel achter, geflankeerd door twee zachtroze blinkende wastafels.

Het is alles zo duur en kostbaar, dat Nardi voorzichtig met haar vingers langs het roze marmer strijkt en bewonderend naar de grote spiegels kijkt.

„Hoe vind je mijn schrijftafel?”

De schrijftafel staat in de andere hoek bij het zijraam. Het hout is bijna wit, doet aan de Franse stoeltjes denken.

„Hij is echt,” zegt Helga.

Nardi weet niet precies wat Helga ermee bedoelt. Ze knikt maar zo'n beetje. Ja dat zal wel, alles zal hier wel echt en duur en kostbaar zijn, misschien antiek of het zal een zekere stijl hebben. Het is werkelijk heel mooi, het is geweldig om dit allemaal te zien.

Buiten steken de donkere bossen af tegen een sneeuwvlucht.

„Zie ik daar de schapen lopen?” vraagt Nardi.

Helga duwt het zijraam open, een koude wind waait naar binnen. Het is heerlijk tegen je gezicht, als je zo warm bent en een beetje verlegen en als je eigenlijk met jezelf niet helemaal raad weet.

Helga's vinger wijst: „Ja, dáár bedoel je. Dat is een stuk van ons terrein. Het schapenweitje noem ik het altijd. Jammer dat het geen voorjaar is, dan zijn de lammetjes er.”

Nardi ziet ze in gedachten lopen in dit golvende weiland naast de grote schapen met hun dikke wolruggen.

Helga trekt het raam weer dicht.

Nardi kijkt naar de twee brede bedden. In elke hoek van de kamer staat er één.

Lieve help, de kamer is zo groot dat je elkaar nauwelijks kunt zien als je allebei in bed ligt en dat bed is zo breed en zo prachtig overdekt met een kostbaar kleed van zijde en brokaat, dat ze er even van zuchten moet.

„O Helga, daar is ook nog een schommelstoel.”

De schommelstoel is wit en laag, ze gaat hem meteen even proberen. „Wat heerlijk om daarin te liggen en zo naar buiten te kijken. Er is ook een balkon bij je kamer, hè?”

Ze lopen samen naar buiten, maar het is erg koud. De wind steekt op en ze vluchten weer gauw naar binnen.

„Gaan we nu naar buiten?” vraagt Nardi verlangend.

Als ze samen de trap aflopen en de jassen van de kapstokken in de garderobe nemen, horen ze de vader van Helga nog steeds telefoneren.

„We gaan eerst naar Loeka,” zegt Helga.

„Ja natuurlijk, eerst naar Loeka.”

Helga heeft opeens haast, ze loopt snel langs de grote paden van de winterse tuin, holt op het laatst vooruit naar de bruine deur.

Nardi kijkt verbaasd toe. Helga kan toch net zo goed enthousiast zijn, merkt ze. Ze kijkt nog verbaasder als ze achter Helga aan de stal in komt.

Helga springt op het paard af, drukt haar hoofd in zijn donkere manen en zegt: „O jij lieverd, lieverd, wat heb ik jou in lang niet gezien.”

Het paard is slank en hoog op de ranke benen, een prachtig raspaard. Het zwaait het smalle hoofd heen en weer en hinnikt van plezier.

„O Helga, dat is het mooiste van alles, zo'n paard. Is het echt van jou?”

„Ja, het is van mij, het kent me door en door. Ik kan prachtig op hem rijden. Ik ging vroeger wel eens mee op de fazantenjacht.”

Ze strijkt het paard over de glanzende rug, Nardi gaat aan de andere kant staan.

Het paard is zelf ook dol van vreugde. Het trappelt met de benen, zwaait weer met de donkere manen en hinnikt van plezier.

„Kom je mee?” zegt Helga. „We gaan naar mevrouw Stemfoort, de tuinmansvrouw.”

A. Stemfoort-van de Wal, denkt Nardi. De brief van de tuinmansvrouw. Ze loopt maar weer achter Helga aan.

Als ze een bocht omgaan in het pad, wijst Helga: „Daar is de schapenwei, die je van boven zag. Echt jammer dat er nog geen lammetjes zijn, hè?”

Nardi vindt het allemaal even prachtig en heeft er eigenlijk geen woorden meer voor. Die beesten lopen de hele winter buiten. Schapen hebben blijkbaar geen last van de kou. Ze wil hier nog eens terugkomen als er lammetjes zijn. Ze zou er een in haar armen nemen en . . .

„Kom je?” zegt Helga. „Kom nu mee, zeg.”

Ze schrikt op en kijkt verbaasd naar Helga, die opeens weer opgewonden en echt zenuwachtig doet. Nardi ziet ook dat ze een kleur heeft. Wat is er aan de hand?

Helga's hand wijst naar het eind van het pad, dat van de schapenwei naar een wit huis loopt.

„Kom toch,” zegt Helga weer. Ze loopt al vooruit, op het huis af. Nardi gaat snel achter haar aan.

Als ze dichterbijkomen, leest ze de naam op het huis: „De knotwilg”.

Ze kijkt naar de heldere ramen, naar de keurig verzorgde tuin bij het huis. Ze ziet dat er om het witte huis heen een ring van knotwilgen staat. Ze denkt: Hier woont dus die mevrouw Stemfoort-van de Wal, de tuinmansvrouw.

Ze duwen het hek open en lopen samen de tuin in.

XI

Nog voor ze bij de deur zijn, zwaait die wijd open.

Een forse vrouw komt naar buiten, ze steekt twee armen uit en zegt: „O liefje, ben je daar? Kom gauw binnen. En je vriendinnetje ook.”

Ze slaat haar arm om Helga's schouder, trekt haar mee naar binnen en praat door.

„Mijn kind, mijn kind, ik had niet durven hopen dat je zo gauw terug zou zijn. Kruip maar bij de kachel. Hier in dit stoeltje, en jij hier, Nardi. Ik weet je naam al uit de brieven van Helga. Schuif maar aan, de kachel brandt heerlijk. Wacht even, jullie mantels nog. Geef ze maar hier. Kijk eens naar buiten, het gaat sneeuwen. Nu ga ik naar de keuken. Ik heb appelkoeken gebakken, het lievelingsgerecht van Helga.”

Ze zitten samen bij de grote plattebuiskachel en steken hun voeten uit naar het vuur. Nardi kijkt om zich heen. Het is natuurlijk heel anders dan ze het in haar gedachten altijd heeft gezien, maar die kachel is precies zoals ze hem zich heeft voorgesteld.

Helga wijst ernaar: „Mijn ouwe trouwe vriend, die plattebuiskachel. Vind je hem niet geweldig? Weet je wat ik vroeger deed? Als ik op bed lag, vertelde ik hem al mijn geheimen. Dat was heerlijk, niemand kon het horen, niemand kon het oververtellen.”

Nardi lacht alleen maar. Is dit werkelijk Helga van „De Duintop”, die zo tegen haar praat en haar van alles vertelt van vroeger?

De tuinmansvrouw komt binnen met een schaal dampende appelkoeken. Ze kijkt glunder naar Helga en Nardi. „Tast maar toe, kinderen, tast maar toe.”

Ze kijkt met zulke lieve ogen, dat Nardi al lang begrijpt dat Hel-

ga blij was met haar brief. Ze zou zelf ook graag een brief van haar willen hebben.

Het is verschrikkelijk zoveel appelkoeken ze opeten, het lijkt wel of ze in geen dagen gegeten hebben. Maar ze smaken zo heerlijk en de kachel snort zo behaaglijk, dat ze van geen ophouden weten. De tuinmansvrouw heeft er schik in. Ze doet trouwens zelf ook dapper mee.

Nardi hoeft hier niet bang te zijn voor een stilte, want er valt geen stilte. Mevrouw Stemfoort weet honderd en een dingen te vertellen en ze wil bovendien alles weten van Helga en van het huis op de duinen.

Ze knikt even tegen Nardi. „Zie je, ik heb zelf geen kinderen. Helga is een klein beetje onze pleegdochter.”

En Helga zelf heeft ze in al die weken nog nooit zoveel horen zeggen. Helga is opeens veranderd, zij praat honderd uit, vertelt van de tweelingen, praat over Jerry en zijn vader en heel lang over Jippie. Alles van Jippie vertelt ze. De tuinmansvrouw zit stil te luisteren. Ze schudt af en toe haar hoofd als ze over Jippie hoort en de beugel aan zijn verlamde been. Af en toe knikt ze vriendelijk naar Nardi, dan kijkt ze weer opletend naar Helga.

Er begint een grote bel te luiden.

Helga gaat staan.

„We hebben onze tijd verpraat, Nardi, dat is Joost, die ons roept. De maaltijd zal zeker klaar zijn. Kom, ga je mee? Vanavond mogen we toch terugkomen?”

„Maar natuurlijk, liefje, dat hoef je niet te vragen, dat weet je wel.” Als ze de deur uitgaan, lopen ze de tuinman tegen het lijf. Hij is een gezellige man met een kaal hoofd en een zwarte baard.

„Onze aardman,” plaagt Helga.

„Hoe staat het met alles?” vraagt de tuinman. „Hebben jullie nog appelkoeken overgelaten voor een arme tuinman? Ik mocht er niet één aanraken.”

„Alles is op,” lacht Helga uitgelaten.

Ze gaan de grote tuin weer door langs de keurig onderhouden paden. Nardi bewondert de zilversparren, die roerloos langs een van de paden staan. Ze zijn opeens een beetje uitgepraat.

Nardi ziet er tegenop om met Helga's vader aan tafel te zitten. Of hoeft dat misschien niet? Zou die vader ergens alleen eten? Je kunt het nooit weten in zo'n huis als dit.

Maar als ze de hal in komen en Helga de deur opendoet van de eetkamer, ziet ze de vader van Helga al aan tafel zitten.

Hij wenkt met een smalle hand: „Kom maar vlug zitten. Ik heb over een uur de besprekingen met de pachters.”

Nardi kijkt als een klein kind haar ogen uit. Ze vergeet er haar verlegenheid door. Ze moet wel kijken naar de mooie bloemen in de zilveren vazen, naar het spierwitte linnen damast van het tafellaken en naar de sierlijke borden en schalen.

Als Joost binnenkomt met het dienblad, wordt ze weer verlegen. Ze verlangt er opeens naar gezellig bij mevrouw Stemfoort bij de plattebuiskachel te zitten en daar mee te eten aan de ronde tafel. Het was er zo genoeglijk en eenvoudig.

Het maal is heerlijk. De soep en de pasteitjes worden heet opgediend en smaken verrukkelijk. Maar ze is het nu eenmaal niet gewend dat een huisknecht achter haar rug om meteen haar lege bord weghaalt en er een ander geruisloos en snel voor in de plaats zet.

Ook de goudbruine kip met de compote en de gesnipperde aardappeltjes smaken heerlijk. Maar ze eet er toch weinig van. Het komt toch eigenlijk niet door Joost, de huisknecht. Je zou heel gauw aan hem wennen. Want het gezicht van Joost, als ze een ogenblik naar hem opkijkt, is zo vriendelijk en gemoedelijk.

Maar het is zo stil, waarom zegt niemand iets? Moet ze zelf nu wat zeggen? Wát? Ze kan toch moeilijk over „De Duintop” beginnen. Die vader zal „De Duintop” heus wel kennen.

„Ik hoor dat je vader ook op reis is . . . eh . . . hoe was je naam ook weer?”

„Nardi, mijnheer. Ja, mijn vader is naar New York. De tijd schiet gelukkig al op, nog een paar weken.”

En daar is het gesprek dan weer mee uit. Waarom zegt Helga nou niets? Die kan toch wel eens een gesprek beginnen? Misschien mag je hier aan tafel wel niet veel zeggen. Wat weet zij er eigenlijk van?

Ze is blij dat Joost haar bord weghaalt. Ze kijkt naar het heerlijke dessert: grote stukken ijs met dunne plakken chocola ernaast en een heerlijke saus er overheen.

Zeker drie vierde van het gerecht verdwijnt weer van de tafel.

Lieve help, wat doen ze eigenlijk met die rest? Ze hoopt maar dat het naar de tuinmanswoning gaat. Die mevrouw Stemfoort zal er vast heerlijk van smullen. Ook de schaal met kleurig fruit wordt bijna niet aangeraakt. Ze is blij als ze opstaan en naar de kamer boven lopen.

„Zullen we eens boven in de torenkamers kijken?” vraagt Helga.

„O ja, graag, dat lijkt me enig!”

Ze klimmen achter elkaar de trappen op. Helga doet hier en daar een deur open. Verschrikkelijk, wat een kamers heeft zo'n buiten! Wat moet je er eigenlijk allemaal mee? Ze zien er uit of er nooit iemand komt, ze ruiken vochtig en muf. Helga trekt weer vlug de deuren dicht.

Maar de drie torenkamers zijn zeldzaam. Ook daar ruikt het muf en vochtig, maar de ronde ramen zijn zo grappig, dat je die nare geur wel vergeet. Ze duwen met z'n tweeën het raam open. Als je op je tenen gaat staan, kun je naar buiten zien.

„Nu moet de ridder nog komen over het veld, een ridder te paard,” lacht Nardi.

Helga schatert van het lachen, ze lijkt opeens veel jonger en vrolijker te worden.

„Ja zeg, maar dan twee ridders, voor ieder één! We zouden achter op de paarden zitten en wegdraven, de wereld in.”

Nardi hijst zich omhoog en kijkt over het land naar de dichte bossen en de zandige heuvels. Ze ziet het al: Helga en zij, wegdravend over die heuvels.

Het begint weer te sneeuwen. Ze trekken het raam dicht en gaan weer naar de grote kamer.

De avondmaaltijd verloopt veel prettiger. Helga's vader is nog niet klaar met zijn vergadering. Hij heeft opgebeld dat hij wel naëet.

Ze zitten samen in de grote eetkamer en Joost loopt weer heen en weer. Zie je wel, nu de vader van Helga er niet is, lijkt Joost alleen

maar een gezellige oude oom, die af en toe een grapje met hen maakt.

Ze laat het zich best smaken vanavond. Het zal lang duren voor ze nog eens zo'n uitgebreide maaltijd krijgt.

Ze doen daarna hun mantels aan en gaan nog koffie drinken bij de tuinmansvrouw.

Het is al laat als ze thuiskomen. Helga's vader zit in de bibliotheek. Hij kijkt verstrooid op als ze binnenkomen, vraagt of ze nog wat willen hebben, dan zal hij Joost waarschuwen. Maar ze zijn zo verwend bij de tuinmansvrouw, dat ze, moe en slaperig van de lange dag, alleen nog maar naar bed willen.

Boven op de kamer branden alle lichten al, de bedden liggen open-geslagen.

Nardi zoekt haar pyjama uit haar reistas. Het is een heel mooie, die ze van haar vader heeft mogen kopen toen ze naar „De Duin-top” ging.

Helga bewondert hem en houdt hem voor zich.

„Hij staat jou mooier,” zegt ze, „blauw hoort niet bij mij, echt leuk bij jouw blonde haar.”

Helga komt los. Ze is nu jong en vrolijk, zó, dat ze van de ene schaterlach in de andere vallen.

Maar eindelijk liggen ze dan toch in bed.

De gordijnen zijn open. Ook Helga is gewend met open gordijnen te slapen, heeft ze verteld.

Nardi kijkt naar de witte meubels, die je nu helder kunt zien in het halfdonker.

Helga is opeens weer erg stil geworden. Of slaapt ze nu al? Ze zal het maar niet vragen. Ze ligt hier zo heerlijk in dat zachte bed met die donzen deken.

Er is zeker geen maan vanavond. Het raam ziet er donker uit. Misschien zitten er dikke sneeuwwolken voor. Morgen gaan ze na de kerkdienst een lange wandeling over het terrein maken. Ze weet niet meer hoeveel hectaren grond er wel bij het buiten horen, maar dat schijnen er heel wat te zijn.

Ze soest half in slaap, moe van de hele dag, maar wordt plotseling weer wakker van Helga's stem.

„Slaap je al?”

„Eh . . . nee, nog niet. Jij ook niet?”

„Je ligt zeker weer aan Jerry te denken.”

Met een ruk schiet Nardi overeind. Ze stottert van schrik en kwaadheid.

„Ik . . . Jerry . . . Wat bedoel je eigenlijk?”

„Dacht je soms dat ik niet gemerkt had dat jij die Jerry aardig vond? En dan zo'n zwarte . . .”

Er is niets meer aan te doen, Nardi's woorden schieten als kogels de kamer in.

„Houd je mond, Helga. Houd je misselijke mond dicht. Wat denk jij eigenlijk wel? Zwarte . . . hoe durf je het te zeggen! Ik wil weg, ik wil hier weg, versta je dat, ik wil hier weg . . . en ik ga . . .”

Haar woorden breken af. Ze kijkt geschrokken naar Helga, die uit bed komt en recht op haar toe loopt, die hele grote kamer door.

„Wil je een eindje opschuiven?” vraagt Helga rustig, „toe Nardi, het bed is breed genoeg.”

Nardi schuift op zij, ze is sprakeloos van verbazing. Wat . . . wat betekent dit allemaal? Ze probeert haar trillende handen in bedwang te houden. Ze trilt eigenlijk van boven tot beneden.

„Zeg het maar, Nardi, zeg het maar eerlijk. Je vindt me intens gemeen . . . ik weet het wel . . . Maar ik wil het niet zijn, ik wil het niet . . .”

Met een onbeheerste beweging duwt Helga plotseling haar hoofd in het kussen. Sprakeloos van schrik kijkt Nardi op haar neer. Ze moet haar best doen om de overslaande stem van Helga te verstaan. Ze hoort haar hartbrekend snikken en wordt koud van narigheid.

Ze stottert ontzet: „Wat is er . . . nu . . . opeens met jou, Helga?” „O, ik wil het niet, ik wil immers niet zo gemeen doen tegen jullie en dan doe ik het tòch, omdat ik jaloers ben. Omdat jullie zoveel hebben, omdat jullie alles hebben . . .”

„Alles hebben? Wij . . . ik? Ik alles hebben . . .?”

„O, ik weet wel dat je geen moeder meer hebt, maar ze heeft zoveel van je gehouden. En je vader ook. Ik heb je wel zien zitten als je aan je vader dacht, als je een brief van je vader had gekregen. Ik heb niets, ik heb níets. Wat kan mij dat landgoed schelen en het geld en alles. Mijn vader en moeder zijn altijd weg, ze hebben me altijd alleen gelaten, ik ben altijd alleen geweest, altijd alleen . . .”

Nardi zit kaarsrecht in het brede bed. Ze is nog altijd koud van narigheid. En ze weet niets te zeggen, geen woord.

„Ik weet best dat jullie een hekel aan me hebben. Ik weet het best en het is mijn eigen schuld. Dan zeg ik lelijke dingen, dan zeg ik „zwarte” van Jerry om jou woedend te maken, omdat ik jaloers ben. Denk je dat het mij kan schelen dat Jerry zwart is . . . dat zeg ik maar . . . Waarom moet ik altijd alléén zijn? Waarom hebben ze mij altijd alleen gelaten . . . ik wil het niet, ik wil het niet.”

Nardi steekt een hand uit, die hand komt terecht ergens op de schouder van Helga Lichtevoorde van de Woesteyne.

Ze denkt: Als mevrouw Stemfoort hier nu maar was met haar lieve gezicht, die zou wel raad weten . . . Of als Jippie er was . . . Jippie, ja . . . die zou Helga best kunnen troosten . . .

En opeens begrijpt ze het allemaal van Helga en Jippie.

Ze buigt naar Helga toe en zegt: „Daarom, daarom was jij tegen Jippie zo lief . . . nou . . . nou begrijp ik het wel . . .”

Opnieuw duwt Helga haar hoofd in het kussen en snikt ontroostbaar.

„Ja natuurlijk . . . op Jippie was ik niet jaloers, die heeft nog veel

minder dan ik. Jippie is reuze . . . ik zei die onzin maar van goede afkomst . . . ik zei het immers maar om jullie boos te maken. Ik wou dat Jippie mijn broertje was met zijn arme snoetje en zijn lamme been."

Nardi voelt een kleur opkruipen naar haar gezicht. Ze is niet langer koud, maar wordt warm van narigheid en schaamte. Ze trekt Helga overeind, ze zegt: „En ik dan . . . Wat denk je van mij? Ik begon op het strand meteen maar te schelden tegen je en later ook, niet altijd hardop . . . Vader heeft me zo dikwijls gewaarschuwd."

Helga zit nu rechtop in bed.

„Stil nou maar over je vader," zegt ze, „hou daar nu maar over op." Ze kijkt moe en verdrietig de kamer rond en stapt uit het bed.

„We moeten maar gaan slapen," zegt ze, „het zal wel laat zijn."

Nardi geeft geen antwoord. Wat moet ze zeggen? Ze ziet Helga naar het andere bed lopen.

Ze laat zich doodmoe achterover zakken. Waarom heeft ze nooit eens gevraagd aan Helga wat er was? Waarom is ze meteen maar nijdig en spinnig geworden? Waarom heeft ze nooit naar haar vader geluisterd of naar tante Dine? Tante Dine heeft het nog zo gezegd dat Helga het moeilijk had. Ze is een echt naar, egoïstisch kind geweest.

Hoe zou ze het zelf vinden als vader haar altijd alleen gelaten had, als haar moeder vroeger nooit thuis was geweest?

Wat zei Helga vandaag? Ik vertelde alles aan de plattebuiskachel als ik in bed lag.

Ze ziet Helga opeens door het grote huis met de drie torens lopen, met alleen mevrouw Stemfoort om voor haar te zorgen.

„Nardi, ben je nog wakker?"

„Ja, ja natuurlijk."

„Weet je wat ik zou willen? Ik zou dolgraag eens bij jou willen logeren, zou dat kunnen?"

Nardi zit weer recht overeind. In het halfdonker van de kamer ziet ze het bed van Helga.

„Natuurlijk kan dat . . . ik zou het enig vinden, ik zou er een beetje trots op zijn. Zou je het echt willen?"

Helga geeft geen antwoord, ze heeft haar hoofd in het kussen gedrukt.

De volgende avond is het al laat als Gerard hen naar huis brengt. Ze zijn eigenlijk allebei blij dat ze weer naar „De Duintop” kunnen gaan.

Ze hebben afscheid genomen van mevrouw Stemfoort en van het paard. Helga's vader is onverwacht vertrokken, 's middags om vier uur.

Als ze binnenkomen, vinden ze Jerry en Jippie in de kamer. De tweelingen zijn naar bed. De tantes komen van boven als ze de meisjes horen.

Jippie springt meteen op Helga af: „Heb je echt wat meegebracht?” Helga duikt in haar koffer. Ze geeft hem een grote bronzen brieven-snijder met een Indianenkop.

Hij geeft haar spontaan een zoen ergens op haar wang en zwaait de brieven-snijder dan heen en weer voor ieders ogen.

Ze moeten vertellen over hun logeerpartij, maar ze zijn eigenlijk te moe.

Tante Dine ziet het, ze zegt: „Ik zou eerst maar heerlijk gaan slapen, de rest van de verhalen komt morgen wel.”

Ze brengen samen Jippie naar bed en verdwijnen dan in hun kamers.

Nardi is blij als ze in bed ligt. Ze denkt nog: Het is nu zó kerstvakantie. Ik wil lange wandelingen maken met Helga. Ik wil dat ze later een hele vakantie bij me komt logeren. We zullen dan . . . Maar de laatste gedachte denkt ze niet meer uit, want ze is van moeheid in slaap gevallen.

XII

De kerstvakantie is in volle gang.

Ongelooflijk hoe een dag voorbijvliegt, nu ze eigenlijk niets te doen hebben. Elke morgen zitten ze uitgebreid te ontbijten. Nardi moet telkens aan de maaltijd in de „Fazantenhof” denken. Toen wilde ze zo vlug mogelijk van tafel opstaan, nu is het heerlijk lui te doen en overal de tijd voor te nemen. Alleen Jerry is het kind van de rekening, die is al weg als zij beneden komen. Op een mistige morgen arriveert de kerstboom. Hij wordt terzij van het haardvuur gezet. De tweelingen met Jippie zijn plotseling niet meer te houden, ze willen onmiddellijk beginnen met versieren.

Nardi en Helga helpen mee. Het is een prachtige boom, hij reikt tot aan het plafond. Vanavond zullen voor het eerst de kaarsen branden.

Als de avondmaaltijd aan de kant is en de tafel is afgeruimd, steekt tante Dine de kaarsen aan. Een zee van licht valt over de boom. Opgewonden draaien de kleintjes alle lampen uit.

Het is werkelijk heel bijzonder, vindt Nardi.

De grote vlammen van het houtvuur ernaast, de flikkerende kaarsen en als je door het raam naar buiten kijkt, die lugubere mist. Alsof iemand met lange sluiers langs het raam wuift, zo zwaaien de mistbanken voorbij.

Tante Dine doet de gordijnen maar dicht, hoewel Nardi het jammer vindt.

De tweelingen zijn vanavond niet naar bed te krijgen. De tantes laten het maar een beetje begaan. Ze hoeven morgen toch niet naar school.

„Nog twee dagen, dan is het kerstfeest,” zegt Nienke en haar zachte, bruine ogen stralen.

Ze kruipt tegen Nardi's knie aan en kijkt in de vlammen van de kaarsen: „Wij hebben thuis ook altijd een kerstboom. Maar tante Loes gaat van het Kindje vertellen. Mijn moeder vertelde nooit van het Kindje, hè Foppe?”

„Hou je mond,” zegt Foppe.

Jerry staat links van de kerstboom. Helga zit hem peinzend te bekijken. Hij lijkt dubbel zo zwart nu hij dicht bij Nardi staat. Het is een vreemde tegenstelling, dat helle blond van Nardi's haar en die heel zwarte kroeskop van Jerry.

Ze kijkt neer in de vlammen van de haard en moet denken aan de avond met Nardi in de „Fazantenhof”. Ze hoort niet eens dat de tweelingen een standje krijgen en nu werkelijk naar bed gebracht worden. Jippie schuift naar de grond. Hij moet dan eerst zijn lamme been optillen en voorzichtig vooruitleggen. Hij zit tegen de stoel van Helga aan.

„Ze gaan weg, hè, die twee,” zegt Jippie met een blik naar Nardi en Jerry.

Helga kijkt naar Jerry en Nardi, die samen praten over Jerry's vader. Ze knikt tegen Jippie: „Ja, dat duurt niet meer zo lang.”

„Maar jij blijft nog een hele poos, hè?”

„Ja, ik blijf nog een hele poos.”

„Net zolang als ik?”

„Ik weet niet hoelang jij blijft, Jippie.”

Hij blaast tegen de vlammetjes en zegt: „Dat weet ik ook niet, daar weet ik niks van. Als ik weer naar school mag, moeten ze iemand vinden bij wie ik in huis mag.”

Helga geeft er geen antwoord op. Ze legt alleen maar even haar hand op Jippies schouder. Ze zegt: „Jij mag al gauw een keer op het landgoed komen logeren.”

Ze hebben dit al vele malen afgesproken boven op de kamer.

Zijn zwarte kraalogen schitteren van plezier.

„Zou ik ook op het paard kunnen zitten?”

„Dat gaan we dan aan de tuinman vragen.”

„Is die de baas bij jullie daar?”

Helga lacht en trekt Jippie aan zijn weerbarstige haar: „De baas niet, maar hij heeft wel veel te zeggen.”

„En dan gaan we appelkoeken eten bij de tuinmansvrouw.”

„Ja, dan gaan we appelkoeken eten.”

Waar ze allemaal op gehoopt hebben, dat gebeurt. Met Kerstmis begint het opnieuw te sneeuwen. De tweelingen staan 's morgens vroeg al in de zitkamer op de bank te juichen van plezier.

Als Jippie naar beneden komt, gaat hij vlak naast hen staan. Op de grond natuurlijk.

„Oei man, wat een dikke vracht, straks stort het dak in, zo zwaar is die sneeuw,” zegt Foppe.

„Welnee sufferd, hoe kan dat nou?” lacht Jippie.

De anderen komen ook naar beneden. Door een zware vracht sneeuw gaan ze naar de kerk. Ze vorderen maar langzaam, omdat Jippie moeilijk vooruit kan komen.

Die avond zijn de tantes bezig in de keuken om een heerlijke maaltijd te bereiden. Eigenlijk is het moeilijkste de vorige dag al gedaan.

Nardi denkt weer aan het feestmaal op de „Fazantenhof”.

De kleintjes moeten in de erker bij het raam blijven. Nardi en Helga mogen de tafel klaarmaken. Nardi staat er verstomd van wat Helga allemaal kan. Ze heeft beslist veel smaak. Ze zou het alleen nooit zo fijn en mooi gekregen hebben.

Eindelijk zijn ze zover. De tweelingen mogen komen kijken. Ze hebben eigenlijk alles al gezien. Jerry, die bij het raam heeft zitten lezen, komt erbij staan. Hij denkt aan zijn eigen land. Hij bedenkt wat een bijzondere belevenis dit is, met die sneeuw buiten, met dat zachte kaarslicht en de feestelijk gedekte tafel. Hij zal deze kerstdag nooit meer vergeten.

Zijn ogen glijden langs Nardi's haar, langs haar warm en blij gezicht. Hij denkt: Ik ga haar adres aan de tantes vragen. Ik wil haar brieven schrijven als ik weer in mijn land ben. En later kom ik terug. Jazeker, later kom ik terug in Nederland. Nederland is een goed land.

Tante Dine en tante Loes zijn ook klaar. De baby's zijn al gehol-

pen. Ze gaan de soep opscheppen. Het wordt een heerlijk maal. De stemming is zo goed en vredig, dat Nardi weer heel gelukkig langs alle gezichten kijkt. Zelfs de tweelingen en Jippie hebben geen tijd om te praten, zo heerlijk goud-bruin en verrukkelijk komt de kalkoen op tafel.

Het is wel een luxe huis dat vader voor mij heeft uitgezocht, denkt Nardi. Ze kijkt even naar Helga, knikt lachend als die opkijkt.

Alleen voor Helga is het natuurlijk een klein huis.

Nu moet je zo'n Jippie zien. Hij heeft er allebei zijn handen maar bij genomen.

Het is al laat als ze aan de grote pudding met slagroom en vruchten toe zijn.

De tweelingen mogen vandaag zo lang opblijven als zijzelf willen. Alleen dat is al een heel groot feest.

Ze ruimen eensgezind de tafel af. Maar van afwassen willen de tantes niet weten. Ze ruimen de kamer op, maken een kring om de haard en doen alle schemerlampen uit.

„Mogen de gordijnen open?” vraagt Nardi.

Tante Dine lacht en knikt. Ze kan nooit laten aan Nardi's moeder te denken als dat kind naar een uitzicht verlangt.

Nardi staat een ogenblik voor het grote raam.

„Kom toch eens kijken,” zegt ze.

Ze komen allemaal. Ze staat tussen Helga en Jerry in. Jippie staat met zijn hand in Helga's hand. Ze ziet het wel, maar kijkt opzettelijk een andere kant uit.

Helga en Jippie, denkt ze. Ze kijkt peinzend naar de dikke sneeuwlaag, die over de dennen ligt en over de duintoppen, die zichtbaar blijven, al is het avond. Wit geeft altijd licht, denkt ze, en vlak daar overheen weer . . . : Jippie en Helga . . . Wie had dat nu kunnen denken? Wat wist zij ook van anderen af? Ze is te lang alleen geweest. Ze heeft nooit echt aan een ander gedacht, ze heeft wel altijd aan haar eigen verdriet gedacht.

De tweelingen juichen als het opnieuw begint te sneeuwen. De grote vlokken vallen neer zonder enig geluid.

Is er ergens iets mooiers dan sneeuw? denkt Jerry. Als hij daarnaar kijkt, zou hij altijd hier willen blijven.

Helga kijkt ook naar de zware sneeuwval. De „Fazantenhof” zal heel mooi zijn nu de dikke vracht op het glanzende dak zal blijven haken. De hele omgeving zal een sprookje zijn. Maar ze verlangt niet naar de „Fazantenhof”. Even sluit ze haar hand vaster om de magere van Jippie en kijkt neer op zijn stug, borstelig haar. De tweelingen slaan de ruiten bijna in. Tante Loes moet ze wel van de bank afzetten.

„Kom,” zegt ze, „we vergeten de kerstboom. We kunnen bij het vuur toch de sneeuw zien.”

Zal ik deze kerstavond ooit vergeten? denkt Nardi. Ze kijkt lang in de grote vlammen. Af en toe gooit Jerry nieuwe blokken op het vuur, dan laat het plotseling hoger op. De tweelingen en Jippie, die nu op de grond zijn gaan zitten, juichen dan van plezier.

De kerstboom straalt over hun gezichten, over hun handen. Ze is zo in gepeins verzonken, dat ze niet eens merkt dat tante Loes de kinderbijbel haalt.

Ze zegt: „Het lezen hebben we voor nu bewaard. Ik ga het kerstverhaal uit de kinderbijbel voorlezen. De groteren luisteren ook wel mee, hè?”

Nienke schuift naar tante Loes toe, ze legt haar hoofd tegen haar knie aan. Foppe wil het niet weten, maar Nardi ziet duidelijk dat hij centimeter voor centimeter ook die kant opschuift.

Jippie niet. Hij blijft zitten waar hij zit op een hoog kussen. Het been in de beugel steekt recht vooruit. Hij zit tussen Helga en Jerry in.

Het kerstverhaal is bekend, maar altijd weer zo mooi, dat ook de groten er geboeid naar luisteren.

Nienkes mond staat halfopen. Gespannen volgt ze de herders op hun weg naar de stal. Ze staat vlak naast hen als ze het kribje gevonden hebben en ze knielt eerbiedig mee op de grond van de stal. Ademloos luistert ze als de Wijzen uit het Oosten komen en grote geschenken meebrengen.

Foppe vergeet er alles door. Hij gaat, zonder het te weten, staan en hangt gewoon aan tante Loes' lippen. Hij zou zelf de geschenken aan het Kindje willen brengen, dat goud, die wierook en die mirre.

Jippies gedachten dwalen even af. Hij denkt aan de oude schoenmaker. Die schoenmaker heeft hem alles verteld, het leek wel of hij de hele bijbel uit zijn hoofd kende. Hij heeft verteld dat het Kindje een Man geworden is. En een heleboel mensen wilden niet geloven dat Hij de Zoon van God was. Nou, dat is ook wat. Hij, Jippie, wel, als je dat maar weet! Ze hebben Hem aan een kruis gehangen, Jerry heeft daar een schilderij van gemaakt. Maar hij, Jippie, weet heus wel dat de Here Jezus begraven is, maar dat Hij weer uit het graf is gekomen en naar de hemel is opgevaren. Stel je voor, stel je voor, dat je dat eens gezien had. Hij schrikt als Nienke wat begint te vragen, hij heeft niet eens gemerkt dat tante Loes is uitverteld.

„Bleef Hij altijd in het stalletje, tante Loes?”

Tante Loes hoeft geen antwoord te geven, want Jippie zegt: „Welnee domoor, natuurlijk niet. Hij is toch God. Hij is met Zijn vader en moeder weggegaan en later . . . nou, later hebben ze Hem aan het kruis gehangen. Dacht je dat hij niet meer levend werd? Hij is weer terug naar de hemel gegaan.”

Hij knikt erbij, komt van de grond omhoog en kijkt naar de kerstboom.

Tante Loes trekt Nienke naar zich toe, ze beantwoordt de zachte vragen van Nienke, die alles nog uitvoeriger wil weten. Het ontgaat niemand dat Foppe met zijn rug naar tante Loes staat, maar dat hij gespannen meeluistert naar alles wat ze aan Nienke vertelt.

Nardi kijkt in de kaarsevlammertjes en dan naar Jippie, die vlak bij de kerstboom is blijven staan. Waar staat hij nu zo diep over te denken? Had je gedacht dat Jippie zo diep kon nadenken?

Jerry is naar het raam gelopen, de sneeuwvlokken tuimelen nog steeds in een wilde jacht omlaag.

Tante Dine kijkt naar hem, dan zegt ze: „Ik moet jullie nog iets van Jerry vertellen, hè jongen?”

Jerry draait zich om en kijkt de kring rond.

„Jerry heeft een heel mooi doek geschilderd, kinderen. Tante Loes en ik mogen het hier houden. We zijn er heel erg gelukkig mee. We wilden het kopen, maar Jerry heeft het ons gegeven. Mag ik het halen, Jerry?”

„Ik zal het wel doen,” zegt hij.

Ze kijken hem zwijgend na als hij de trap oploopt.

Jippie trekt Helga aan haar arm: „Ik heb het gezien, weet je wel, dat heb ik verteld. Mooi, man!”

Helga geeft geen antwoord, ze kijkt alleen even naar Nardi. Jerry heeft háár niet gevraagd te komen kijken. Aan Nardi wel? Ze weet het niet zeker. En het geeft ook niet, ze is niet jaloers meer, ze wil het niet meer zijn. Hoe kun je nog langer jaloers zijn op deze avond met het kerstverhaal nog in je oren en met Jippie vlak naast je?

Ze denkt aan Nardi. Ze hebben gisteren een heel lange wandeling gemaakt langs het strand. Het was heerlijk. Zou het waar zijn wat Nardi zei? Zou het waar zijn dat moeder misschien later anders wordt? Als ze genoeg krijgt van dat reizen . . . zou ze dan thuis willen blijven? Ze wil er wel heel lang op wachten, heel lang.

Ze zien Jerry de trap afkomen, het doek tegen zich aangedrukt, zijn gezicht staat een beetje verlegen.

Het zal best moeilijk zijn, denkt Nardi, om iets van jezelf te laten zien.

Tante Dine neemt het doek voorzichtig uit zijn handen en zet het op de schoorsteen.

De vlammen van het houtvuur lichten samen met de kerstboomkaarsen over de gezichten onder aan de voet van de heuvel Golgotha.

Ze worden er stil van, zelfs Jippie staat zwijgend te kijken. Hij doet moeilijk een stap dichterbij en strijkt even met zijn hand over het doek.

„Die bruinen, hè, die zijn mooi!” Hij trekt tante Loes aan haar arm: „Hé, hé, luister eens . . . zouden ze op die nieuwe aarde ook bruin en wit zijn?”

Tante Loes kijkt op hem neer: „Ik weet het niet, Jippie, we weten niet alles. Ik weet wel dat er geen verdriet meer zijn zal . . .”

Geen verdriet meer, denkt Nardi. Ze wil niet naar Helga kijken, die achter haar staat. Geen verdriet meer . . . Voor Jerry niet, Helga niet, Jippie niet, voor haar niet . . . Haar moeder zal er zijn . . . nee, nee . . . nu geen tranen . . . Maar dit is opeens zo'n mooie gedachte: dat moeder er zal zijn . . . op die nieuwe aarde.

Nienke kijkt weer naar het doek.

„Tante Loes, de Here Jezus is nu in de hemel? Ja, hè? Daar wacht Hij op ons, hè?”

Tante Loes knikt, het ontroert haar. Ze hebben eigenlijk nog nooit zo'n mooi kerstfeest gevierd.

Die donkere Jerry met zijn doek. Jippie, die zo zeker is van zijn nieuwe aarde. En de tweelingen, die hier van het wonder hebben gehoord. Ze denkt nu ook aan Helga en Nardi, die elkaar gevonden schijnen te hebben.

Buiten houdt het plotseling op met sneeuwen.

Foppe heeft het ontdekt, hij springt boven op de bank en schreeuwt opgewonden: „Mogen wij naar buiten, in de sneeuw?”

„O ja, ja,” snatert Jippie daar bovenuit, „in de sneeuw. Wij gaan naar buiten.”

Tante Dine en tante Loes kijken elkaar aan en geven elkaar een knipoog. Dan weten ze wel hoe laat het is.

Ze hebben het opeens allemaal even druk met aankleden. Het warrelt plotseling van de dassen, hoge schoenen, dikke jassen en wanten. Ze juichen van plezier als de deur opengaat.

De lucht is schoongeveegd, de sterren glanzen boven hun hoofden en de hele wereld is wit.

Jippie trekt Helga mee aan een hand: „Kom je?”

Ze gaan als eersten de trap af. Foppe loopt vlak achter hen aan.

Tante Dine en tante Loes nemen Nienke tussen zich in.

Jerry en Nardi lopen als laatsten achter hen aan.

Hoe ongelooflijk mooi is de wereld nu, denkt Nardi. Nu kun je aan een nieuwe aarde denken. Het is zo mooi en ongerept en zo heel stil, dat ze voorzichtig haar voeten neerzet en haar adem inhoudt.

Naast haar zegt Jerry: „Ik heb jouw adres gekregen van tante Dine. Want ik ga jou schrijven als ik weer in Suriname ben.”

Ze kijkt naar hem op. In het donker kun je zien dat haar haar bijna wit is.

„Ja?” zegt ze, „já! Dat vind ik fijn . . .”

De trap is lang en vol sneeuw. Hij staat een ogenblik stil. Ze is al een trede lager.

„Later kom ik terug in Nederland,” zegt hij. „Ik weet zeker dat ik terugkom.”

Ze kijkt omhoog: „Ja?” zegt ze weer. „Ja?”

Beneden kunnen ze niets meer zeggen, want de anderen staan hen op te wachten.

Ze lopen met langzame passen door de dikke sneeuwdeken. Behalve de tweelingen regelen ze hun stappen naar die van Jippie.

Ze lopen het duinpad een paar honderd meter, dan staat tante Dine stil.

„Nu moeten we terug, Jippie, we moeten om de baby’s denken.”

„Ja,” zegt Jippie, „dat is waar.”

Ze kruipen even later dicht bij het haardvuur om hun voeten te warmen. Pas als het twaalf uur slaat, houden de tweelingen het niet meer uit. Jippie schatert van het lachen als hij ziet hoe Nienke tegen de knie van tante Loes in slaap valt.

Hij wijst naar Foppe: „Kijk hem eens, hij kan zijn ogen ook niet meer openhouden. Ik kan nog uren wakker blijven.”

„Praatjesmaker,” lacht tante Loes, „kom, we gaan naar boven.”

Als ze beneden komt, vertelt ze dat ze hen nauwelijks in bed heeft kunnen stoppen. Ze sliepen in onder het uitkleden, Jippie net zo goed als de anderen.

Ze wachten nog met elkaar tot het laatste blok is opgebrand. Nardi kan onmogelijk laten naar het doek van Jerry te kijken. Nog steeds boeien haar die vreemde paarse en okergele kleuren en de geheven gezichten van al die mensen.

Als ze later nog eens naar „De Duintop” gaat – en dat zal ze zeker doen – zal hier altijd iets van Jerry zijn . . . Wat prachtig eigenlijk als je zo iets kunt maken.

Het haardvuur is gedoofd. Tante Loes steekt de grote lamp aan en dooft de kaarsen.

„Nu is het meer dan tijd,” zegt ze lachend.

Bij de deur van de babykamer horen ze een klein huilgeluidje, dat meteen weer ophoudt.

Hele kleine mensjes, denkt Nardi.

XIII

Twee dagen later is het de vertrekdag van Jerry.

Ze zijn er eigenlijk allemaal mee bezig, hun gedachten cirkelen deze twee dagen om Jerry. Misschien komt het omdat het doek in de kamer hangt en ze er telkens wel naar moeten kijken. Misschien omdat ze deze dagen nog vrij hebben en het weer niet aanlokt om een wandeling te maken. De ijzige kou is overgegaan in natte sneeuw en daarna in regen. Om „De Duintop” heen is het vandaag een grote modderpoel. Niemand heeft zin om weg te gaan. Ze zijn bij elkaar in de kamer. Vanavond om vijf uur komt Jerry's vader. Het is veel te vroeg om daar nu al op te wachten. Tante Loes, die overal wat op weet te vinden, bedenkt een wedstrijd met sjoelen en looft twee grote prijzen uit. Een doos postpapier en een grote doos chocola. Maar juist als ze zullen beginnen, gaat de telefoon.

„Jerry,” roept tante Dine, „voor jou.”

Het is Jerry's vader. Zijn vergadering is veel vroeger afgelopen dan hij heeft gedacht. Hij kan met een halfuur bij het huis zijn. Als Jerry wil maken dat hij klaarstaat, kunnen ze een trein eerder halen.

Alles is plotseling in rep en roer. Tante Dine gaat haastig mee de laatste dingen inpakken. Jerry neemt afscheid van zijn kamer.

En dan zijn ze weer bij elkaar. Ze zitten een beetje vreemd op de bank bij het raam.

Jerry's vader moest nu maar komen, denkt Nardi. Ze vindt afscheid nemen iets verschrikkelijks.

Tante Loes kort de tijd door de thee rond te geven. En dan horen ze iemand de lange trap opkomen.

Ze moeten wel even lachen, want Jerry's vader, opgewekt als de vorige maal, praat buiten al tegen hen.

Ze staan bij de deur als hij binnenkomt. Veel tijd is er niet. Jerry drukt de handen van tante Loes en tante Dine.

Zijn vader praat met Jippie, maar Jippie heeft vandaag geen tijd voor hem. Zijn neger gaat weg en hij vindt dat jammer. Daarom loopt hij weg van mijnheer Drums en gaat vlak bij Jerry staan.

Jerry steekt zijn hand uit naar Jippie.

„Wij zien elkaar eens terug,” zegt hij.

„En anders kom ik naar Suriname met een vliegtuig, later als ik rijk ben en centen zat verdien,” zegt Jippie.

De tweelingen zijn tussen hen door geglipt en staan al buiten, boven aan de trap. Tante Loes gaat er snel op af om ze een sjaal om te slaan.

Jerry steekt zijn hand uit naar Helga: „Het beste, Helga,” zegt hij. „Ja, het beste.”

Hij keert zich om naar Nardi.

„Het is alles gauw voorbijgegaan,” zegt hij.

Ze knikt, ze heeft opeens een brok in haar keel. O vervelend, dat is altijd zo als iemand afscheid neemt, als iets voorbij is.

Ze lopen mee naar de trap. Ze blijven bovenaan staan als Jerry met zijn vader naar beneden loopt. De tweelingen willen er achteraan, maar tante Loes houdt ze in de gaten en pakt ze bij een hand.

Ze dalen de trap af, twee donkere hoofden. Beneden staan ze een ogenblik stil en steken een hand op.

„Tot ik terugkom,” roept Jerry.

Jerry's vader zwaait. Ze horen niet meer wat hij zegt, omdat Jippie plotseling in tranen uitbarst. Ze staren hem verstomd aan. Nardi ziet dat Helga hem dicht tegen zich aan trekt.

„Ze gaan allemaal weg,” snikt Jippie, „ik jank niet, het is al over.”

Nardi is de laatste die naar binnen gaat. Ze is de laatste die de hand van Jerry ziet, die hij bij de hoek nog eenmaal opsteekt.

Dan zijn ze weer in de kamer.

„Ik ga nog even naar boven,” zegt Nardi, maar niemand hoort dat. De tantes zijn alweer aan het werk. Er is altijd werk in het huis.

Jippie blijft vlak in de buurt van Helga. De tweelingen komen ook weer aanstormen.

Nardi gaat de trap op. Ze kijkt even naar de deur van Jerry's kamer. Zou het waar zijn dat wij elkaar later terugzien? denkt ze.

Ze loopt nadenkend naar het raam en kijkt naar buiten. De dikke sneeuwvracht is verdwenen, de wereld ligt daar nat en troosteloos.

Een ogenblik kijkt ze naar het portret van moeder, naar haar vriendelijke ogen. „Jerry zal me schrijven,” zegt ze zacht. „Dat zal hij niet vergeten, dat weet ik zeker. Maar of we elkaar terugzien . . . dat weet je niet . . . dat weet je nooit.”

De volgende avond als ze aan tafel zitten, gaat de telefoon.

„Nardi,” roept tante Loes, „het is voor jou. Je vader.”

„Hallo, hallo . . .”

„Ja, hallo,” roept Nardi, en als de verbinding even verbroken wordt, blijft ze opgewonden roepen.

„Een ogenblikje,” zegt een rustige stem, „ik verbind u door.”

En dan de stem van haar vader: „Dag, ben jij het kind? Ik ga vandaag nog in het vliegtuig. Ik kan morgen bij je zijn. Vraag tante Dine of ze je naar het vliegveld brengt. Wat zal ik blij zijn als ik je weerzie. Dag lief kind van me.”

Ze staat daar nog met de telefoon in haar handen, de verbinding is verbroken. Ze lacht zachtjes: „Dag lief kind van me . . .”

Tante Dine komt om de hoek kijken: „Toch geen nare berichten?”

„O nee, nee tante. Vader komt twee dagen eerder. Hij kan morgen om drie uur op het vliegveld zijn. Hij vraagt of u me daarheen wilt brengen, dan rijden we daar vandaan met vaders wagen naar huis.”

„O natuurlijk.”

Tante Dine kijkt Nardi aan. Ze zegt: „We zullen je missen, ik vooral. Ik had echt het gevoel dat je een beetje bij me hoorde, dat je een heel klein beetje mijn dochter was. Ik hoop maar dat je nog eens terugkomt en ons niet ineens vergeet.”

Helga staat in de kamer.

„Je vader?” vraagt ze.

Nardi knikt: „Hij komt morgen al.”

Het blijft een ogenblik stil. Ze zien dat Jippie langzaam de trap opgaat, moeilijk trekkend met zijn been.

„Fijn voor je,” zegt Helga dan.

Ze gaat ook de kamer uit, achter Jippie aan, die boven aan de trap blijft wachten.

Nardi kijkt de kamer rond, haar ogen rusten op het haardvuur, op de kerstboom, die nog niet is weggehaald, op het doek van Jerry. Ze loopt naar het raam en kijkt lang naar de natte wereld.

Morgen is haar vader er weer, het zal heerlijk zijn hem te zien. Als haar vader er is, gaat ze hem alles vertellen, ook over Helga. Ze gaat vragen of Helga een weekend komen mag. Misschien eens een hele vakantie. Ze kijkt peinzend naar al het nat buiten en denkt aan Jerry. Jerry zal dan ver weg zijn, onbereikbaar ver weg.

De volgende dag rijdt tante Dine de rode sportwagen naar buiten. Alle sneeuw is verdwenen, het is zulk zacht weer, dat het echt vreemd lijkt voor eind december.

Tante Loes zoekt nog wat dingen van Nardi bij elkaar. Ze zegt: „Denk om je regenjas, je tas. Je koffer heeft tante Dine al in de wagen.”

De tweeling springt opeens om haar hals: „Niks leuk als iedereen weggaat.”

Jippie loopt naar buiten, hij wil boven aan de trap kijken als de sportwagen wegrijdt.

Nardi's hand ligt in die van tante Loes: „Ik heb het heerlijk gevonden hier.”

Tante Loes knikt hartelijk: „Als het ooit weer nodig is, belt je vader maar op. En als je ooit erg eenzaam bent, kom je maar een weekend naar ons toe.”

Nardi kijkt de kamer rond, heel even rusten haar ogen op het doek van Jerry. Dan trekt ze Helga mee naar de deur: „Kom je nog even buiten? Kijk eens, Jippie roept je al. Hij kan geen ogenblik zonder je.”

Ze steekt een hand uit. De smalle hand van Helga Lichtevoorde van de Woesteyne ligt in die van Nardi, die steviger, breder is.

Ze durft niet goed opkijken naar Helga, die langer is dan zij, want ze heeft gezien dat die tranen in haar ogen had.

Ze praat snel achter elkaar met radde woorden: „Ik bel heel gauw op, dan spreken we af voor een weekend. Misschien mag Jippie dan wel mee van de tantes. We hebben plaats genoeg. Ik bel heel gauw. Ja, ja, ik kom.”

Het laatste roept ze tegen tante Dine, die uit het portier van de auto hangt en op haar horloge wijst.

Ze is met snelle sprongen de trap af en staat bij de sportwagen.

„Vlug maar,” zegt tante Dine, „ik ben weer aan de late kant.”

Ze keren met de wagen en Nardi kan zo vanaf haar plaats omhoog kijken langs de stenen trap. Ze hangt ver uit de rode wagen en slingert met haar arm.

Tante Loes zwaait ook en verdwijnt dan naar binnen met de tweelingen. Helga en Jippie staan nog vlak naast elkaar. Als ze de bocht omsuizen, is het laatste wat ze ziet de zwaaiende arm van Helga, haar andere hand ligt op het schouderdje van Jippie.